

EPISTOLA CĂTRE ROMANI

Introducere

„Catedrala credinței creștine“ — Frédéric Godet

I. Locul unic pe care îl ocupă cartea aceasta în cadrul Canonului

Romani a ocupat dintotdeauna locul de frunte ce i se cuvine, la începutul scrisorilor lui Pavel. Întrucât Faptele Apostolilor se încheie cu sosirea lui Pavel la Roma, e logic ca secțiunea Epistolelor din Noul Testament să înceapă cu scrisoarea apostolului către biserica de la Roma, redactată înainte ca el să-i fi putut vizita pe creștinii de acolo. În plus, Romani este, din punct de vedere teologic, cea mai importantă carte din Noul Testament, constituind cel mai apropiat model de prezentare sistematică a teologiei creștine pe care îl găsim în cuvântul lui Dumnezeu.

Istoria a confirmat influența covârșitoare a cărții Romani în rândul celorlalte cărți ale Bibliiei. Astfel, Augustin a fost convertit pe când citea Romani 13:13 și 14 (în anul 380 d.Cr.). Reforma Protestantă a fost lansată când Martin Luther a înțeles, în cele din urmă, sensul neprihănirii lui Dumnezeu și faptul că „cel drept va trăi prin credință“ (1517).

John Wesley a primit siguranța mântuirii ascultând lectura prefeței la comentariul scris de Luther asupra cărții Romani, pe când frecventa serviciile unei biserici moraviene, ce se țineau într-o casă particulară de pe strada Aldersgate din Londra (1738). John Calvin a scris: „Când cineva a ajuns să înțeleagă această epistolă, a dobândit o cale de înțelegere a întregii Scripturi.“

II. Autorul

Ereticii și chiar criticii negativști de orientare radicală de data aceasta sunt de acord cu poziția ortodoxă universală, potrivit căreia autorul cărții Romani a fost apostolul Neamurilor. De fapt, ereticul Marcion este primul scriitor cunoscut care îl pomenește concret pe Pavel ca autor al epistolei către Romani. Cartea este citată apoi de creștini

ortodocși cum ar fi Clement din Roma, Ignat, Iustin Martirul, Polycarp, Hipolit și Irineu. Canonul Muratorian o trece de asemenea în lista epistolelor scrise de Pavel.

Dovezile interne ale paternității lui Pavel sunt, de asemenea, foarte puternice. Teologia, vocabularul și spiritul de care e pătrunsă epistola sunt toate indicii evidente ale stilului propriu apostolului. Desigur, faptul că în primul verset al epistolei *se afirmă* că scrisoarea provine de la Pavel (1:1) nu e în măsură să-i convingă pe sceptici, dar afirmația e sprijinită de alte trimiteri, cum ar fi cele de la 15:15-20. Cel mai convingător fapt în sprijinul paternității pauline a epistolei Romani pare să fie numărul mare de coincidențe din ea, care se ivesc natural, fără să pară deloc „fabricate“. De pildă, aluziile la strângerea de ajutoare pentru sfinți, apoi menționarea lui Gaius, Erastus și a călătoriei la Roma pe care plănuia Pavel de mult s-o efectueze — toate acestea sunt de natură să întărească paternitatea paulină a cărții. Terțiu a fost secretarul care a așternut în scris, sub dictarea lui Pavel, epistola către Romani (16:22).

III. Data

Romani a fost scrisă după 1 și 2 Corinteni, întrucât din epistoă reiese că acele scrisori fuseseră redactate deja, fiind gata să fie remise sfinților nevoiași din Ierusalim. Referiri la Chencrea — orașul portuar al Corintului (16:1) — precum și alte detalii i-au convins pe majoritatea învățaților că epistola către Romani a fost scrisă la Corint. Întrucât Pavel s-a aflat acolo doar trei luni (la încheierea celei de-a treia călătorii misionare), înainte de a fi fost alungat, datorită comploturilor urzite împotriva lui, suntem nevoiți să conchidem că a redactat epistola în cursul acestei scurte șederi — ceea ce înseamnă că data apariției cărții ar fi anul 56 d.Cr.

IV. Fondul și temele abordate

Cum a ajuns creștinismul prima oară la Roma? Nu știm precis, dar s-ar putea ca iudeii de la Roma care au fost convertiți în ziua Cincizecimii (vezi Fapte 2:10) să fi adus cu ei vestea bună. Asta se întâmplă în anul 30 d.Cr.

Pavel nu fusese niciodată la Roma, când a scris această epistolă de la Corint, cu circa douăzeci și șase de ani mai târziu. Dar el cunoștea destul de mulți creștini de la Roma, așa cum reiese din capitolul 16. Creștinii din vremea aceea se mutau foarte des — fie datorită prigoanelor, fie din nevoia de a vesti evanghelia, fie în virtutea treburilor lor pământești obișnuite. Creștinii aceștia de la Roma proveneau dintre evrei și dintre Neamuri.

Pavel a ajuns, în sfârșit, la Roma cam prin anul 60 d.Cr., dar nu în maniera în care anticipase, ci ca deținut din pricina lui Cristos Isus.

Epistola către Romani este o carte de căpătâi a credinței creștine, una din operele clasice ale Bibliei. Celor nemântuiți le oferă, pe de o parte, o expunere clară a stării lor de păcătoșenie și pierzare iar pe de alta planul neprihănit al lui Dumnezeu pentru mântuirea lor. Noii creștini iau cunoștință despre identificarea lor cu Cristos și biruința care le stă la îndemână prin puterea Duhului Sfânt. Credincioșii maturi nu se mai satură gustând din bogăția și varietatea de adevăruri creștine cuprinse pe paginile ei, de ordin doctrinar, profetic și practic.

Un mod excelent de a înțelege epistola către Romani este s-o concepem ca pe un dialog purtat între Pavel și un polemizator anonim. Astfel, de îndată ce prezintă Pavel elementele de bază ale evangheliei, el pare să audă toate argumentele ridicate de acest polemizator. Apostolul răspunde apoi la fiecare din întrebările ridicate de acest oponent. Pe la sfârșitul epistolei, Pavel va fi răspuns deja la toate genurile de atitudini pe care le poate adopa omul cu privire la evanghelia lui Dumnezeu.

Uneori obiecțiile ridicate de acest polemist imaginar sunt clar expuse; altele ele se subînțeleg doar. Fie că sunt însă precizate,

fie că se subînțeleg, toate obiecțiile converg asupra evangheliei — respectiv vestea bună a harului prin credință în Domnul Isus Cristos, fără faptele legii.

În viziunea noastră, Romani se ocupă de unsprezece întrebări majore: (1) Care este tema Scrisorii? (1:1, 9, 15, 16); (2) Ce este evanghelia? (1:1-17); (3) De ce au oamenii nevoie de evanghelie? (1:18-3:20); (4) După evanghelie, cum pot păcătoșii nelegiuși să fie îndreptățiți de către un Dumnezeu sfânt? (3:21-31); (5) Este evanghelia în concordanță cu Scriptura Vechiului Testament? (4:1-25); (6) Care sunt beneficiile îndreptării în viața credinciosului? (5:1-21); (7) Permite sau încurajează învățătura despre mântuirea prin har, pe baza credinței, trăirea în păcat? (6:1-23); (8) Care este relația creștinului cu legea? (7:1-25); (9) Cum este învrednicit creștinul să trăiască o viață sfântă? (8:1-39); (10) Prin faptul că promite mântuire, atât iudeilor, cât și Neamurilor, să însemne oare că Dumnezeu Și-a călcat făgăduințele făcute poporului pe care Și l-a ales pe acest pământ — poporul evreu? (12:1-16:27).

O familiarizare cu aceste unsprezece întrebări și răspunsurile pe care le reclamă ne va oferi o cunoaștere de bază a acestei importante epistole. Răspunsul la prima întrebare: „Care este tema cărții Romani?“ este, desigur: „Evanghelia!“ Pavel nu pierde nici o clipă înainte de a sublinia această idee. De patru ori în primele șaisprezece versete el menționează că Evanghelia este subiectul cărții Romani (versetele 1, 9, 15, 16).

Asta ne conduce la a doua întrebare: „Ce este Evanghelia?“ Sensul termenului este *vestea bună*. Dar în versetele 1-17 apostolul ne oferă șase fapte esențiale în legătură cu vestea bună: (1) Dumnezeu este sursa ei (v. 1); (2) Evanghelia a fost făgăduită de Scripturile profetice ale Vechiului Testament (v. 2). (3) Este vestea bună privitoare la Fiul lui Dumnezeu, Domnul Isus Cristos (v. 3); (4) Este puterea lui Dumnezeu în vederea mântuirii (v. 16); (5) E destinată tuturor oamenilor, atât Neamurilor, cât și iudeilor (v. 16); (6) Are loc numai prin credință (v. 17). Pornind de la această introducere, să examinăm acum mai amănunțit aceste versete.

SCHIȚA CĂRȚII

I. DOCTRINĂ: EVANGHELIA LUI DUMNEZEU (capitolele 1-8)

- A. Introducere la Evanghelie (1:1-15)
- B. Definierea Evangheliei (1:16, 17)
- C. Nevoia universală de Evanghelie (1:18-3:20)
- D. Baza Evangheliei și termenii ei (3:21-31)
- E. Armonia Evangheliei cu Vechiul Testament (cap. 4)
- F. Foloasele practice ale Evangheliei (5:1-11)
- G. Triumful lucrării lui Cristos asupra păcatului lui Adam (5:12-21)
- H. Calea Evangheliei către o trăire sfântă (cap. 6)
- I. Locul legii în viața credinciosului (cap. 7)
- J. Duhul Sfânt — Puterea prin care se poate trăi o viață sfântă (cap. 8)

II. DISPENSAȚIE: EVANGHELIA ȘI ISRAELUL (Cap. 9-11)

- A. Trecutul Israelului (Cap. 9)
- B. Prezentul Israelului (Cap. 10)
- C. Viitorul Israelului (Cap. 11)

III. ÎNDATORIRI: EVANGHELIA TRĂITĂ (Cap. 12-16)

- A. În consacrarea personală a fiecărui credincios (12:1, 2)
- B. În slujirea prin darurile spirituale (12:3-8)
- C. În raporturile cu societatea (12:9-21)
- D. În raporturile cu stăpânirea (13:1-7)
- E. În raport cu viitorul (13:8-14)
- F. În raporturile cu alți credincioși (14:1-15:13)
- G. În planurile lui Pavel (15:14-33)
- H. În recunoașterea pe care se cuvine s-o acordăm altora (Cap. 16)

Comentariu

I. DOCTRINĂ: EVANGHELIA LUI DUMNEZEU (Cap. 1-8)

A. Introducere la Evanghelie (1:1-15)

1:1 Pavel se prezintă ca unul care a fost *cumpărat* (idee desprinsă din denumirea pe care și-o atribuie de **rob al lui Isus Cristos**), *chemat* (pe drumul către Damasc el a fost **chemat să fie apostol** sau „emisar special al Mântuitorului“) și **pus deoparte** ca să ducă **Evanghelia** la Neamuri [vezi Fapte 9:15; 13:2]. Și noi am fost cumpărați cu sângele scump al lui Cristos, am fost chemați să fim martori ai puterii Sale mântuitoare și puși deoparte ca să le aducem oamenilor, oriunde vom merge, vestea cea bună.

1:2 Pentru ca nu cumva cititorii evrei ai scrisorii lui Pavel să înțeleagă că Evanghelia ar fi cu totul și cu totul nouă sau lipsită de vreo legătură cu moștenirea lor spirituală, apostolul precizează că **profeții** din Vechiul Testament au **promis-o**, atât în cadrul unor afirmații clare (Deut. 18:15; Isa.

7:14; Hab. 2:4), cât și în tipuri și simbo-luri (de exemplu, arca lui Noe, șarpele de aramă și sistemul de jertfe).

1:3 Evanghelia este vestea bună privitoare la **Fiul lui Dumnezeu, Isus Cristos Domnul nostru, Care este descendent al lui David după trup** (adică în ce privește umanitatea Sa). Sintagma **după trup** presupune că Domnul nostru este mai mult decât un om. Cuvintele înseamnă: „cât privește *umanitatea* Lui.“ Dacă Cristos nu ar fi decât un om, ar fi inutil să se scoată în evidență această trăsătură a ființei Sale, întrucât nu ar mai fi altul. Dar El este mai mult decât un om, așa cum reiese din ver-setul următor.

1:4 Domnul Isus se remarcă în primul rând prin faptul că este **Fiul lui Dumnezeu cu putere**. Duhul Sfânt, numit aici **Duhul sfințeniei**, L-a demarcat pe Isus la botezul Său și de-a lungul întregii Sale misiuni de săvârșire a miracolelor. Miracolele mărețe săvârșite de Mântuitorul în puterea Duhului Sfânt,¹ au adus mărturie faptului că El este

Fiul lui Dumnezeu. Când citim că El a fost **declarat a fi Fiul lui Dumnezeu cu putere... prin învierea din morți**, e normal să ne gândim la propria Sa înviere. Dar textual versetul spune aici: „prin învierea morților”, ceea ce înseamnă că apostolul s-a gândit probabil și la învierea de către Cristos a fiicei lui Iair, a fiului văduvei din Nain și a lui Lazăr. Cu toate acestea, nu există nici o îndoială că sensul principal pe care îl are în vedere versetul este acela al propriei învieri a Domnului.

Când spunem că Isus este **Fiul lui Dumnezeu** ne referim la faptul că El este un Fiu ca nimeni altul. Dumnezeu are mulți fii. Toți credincioșii sunt fiii Săi (Gal. 4:5-7). Chiar și îngerii sunt numiți fii (Iov 1:6: 2:1). Dar Isus este Fiul lui Dumnezeu în sens *unic*. Când Dumnezeu L-a numit pe Dumnezeu Tatăl Său, iudeii au priceput îndată sensul corect al afirmației, anume că Domnul Isus afirma egalitatea Sa cu Dumnezeu (Ioan 5:18).

1:5 Prin Isus Cristos Domnul nostru a primit Pavel har (favoarea nemeritată care l-a mântuit) **și apostolatul**. Când afirmă Pavel: **(noi) am primit har și apostolat**, este aproape cert că recurge la un procedeu stilistic, folosind persoana întâi plural în manieră editorială, de fapt el referindu-se doar la el însuși. Legătura pe care o stabilește el între **apostolat și Neamuri** se referă la el, și nu la ceilalți apostoli. Lui Pavel i s-a încredințat împuternicirea de a chema oameni din toate națiunile la ascultarea de credință — adică să asculte mesajul Evangheliei, pocăindu-se și crezând în Domnul Isus Cristos (Fapte 20:21). Țelul acestei propovăduiri pe toate meridianele a mesajului Evangheliei este în onoarea Numelui Său, pentru a-I fi pe plac și a-I aduce slavă.

1:6 Printre cei care au răspuns la mesajul Evangheliei au fost cei înobilăți de Pavel cu titlul de cei chemați ai lui Isus Cristos, subliniind faptul că lui Dumnezeu îi aparține inițiativa mântuirii lor.

1:7 Scrisoarea este adresată tuturor credincioșilor **de la Roma**, și nu (cum este cazul altor epistole) unei singure biserici. Capitulul final al scrisorii indică faptul că existau mai multe grupuri de credincioși care se strâneau laolaltă în oraș și că acest salut îi cuprinde pe toți.

Preaiubiți de Dumnezeu, chemați să fie sfinți. Aceste două denumiri minunate sunt valabile în cazul tuturor celor care au

fost răscumpărați prin sângele scump al lui Cristos. Aceștia, peste care se odihnește bunăvoința lui Dumnezeu, sunt obiectele iubirii divine în mod deosebit, ei fiind chemați să fie puși deoparte pentru Dumnezeu, și despărțiți de lume — căci acesta este sensul termenului **sfinți**.

Salutul caracteristic al lui Pavel combină **harul și pacea**. **Harul** (*charis*) constituie o subliniere în limba greacă iar **pacea** (*shalom*) este salutul tradițional ebraic. Unirea celor două elemente este deosebit de adecvată, deoarece mesajul lui Pavel constă în faptul că atât Neamurile credincioase, cât și iudeii care cred sunt una în Cristos, un singur om.

Harul menționat aici nu este harul care mântuiește (cititorii scrisorii lui Pavel erau deja mântuiți), ci **harul** care îi dotează și îi umple de putere pentru a putea trăi viața creștină și a putea sluji. **Pacea** nu este atât de mult pacea cu Dumnezeu (căci sfinții au deja acea pace, întrucât au fost îndreptățiți prin credință), ci **pacea** lui Dumnezeu, care domnea în inimile lor, pe când ei trăiau în mijlocul unei societăți tulburate. **Harul și pacea** au venit de la **Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Isus Cristos**, apostolul subliniind prin aceasta egalitatea Fiului cu Tatăl. Dacă nu ar fi decât un om, ar fi cât se poate de absurd să fie pus alături de Tatăl, ca unul care dăruiește **har și pace**. Ar fi ca și cum am spune: „Har și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Abraham Lincoln.”

1:8 Ori de câte ori a fost posibil, apostolul și-a început scrisorile exprimându-și aprecierea pentru orice aspect laudabil la cititorii săi. (Un exemplu bun, demn de a fi urmat și de noi!) Aici el îi mulțumește lui **Dumnezeu prin Isus Cristos**, Mediatorul, pentru faptul că **credința** creștinilor romani se vestește în **toată lumea**. Mărturia lor de creștini era subiect de conversație pe tot cuprinsul imperiului roman, care constituia pe vremea aceea **întreaga lume**, din perspectiva celor ce trăiau în zona Mării Mediterane.

1:9 Întrucât creștinii romani au lăsat ca lumina lor să strălucească înaintea oamenilor, Pavel a fost constrâns să se roage pentru ei **fără încetare**. El îl ia pe **Dumnezeu** ca **martor** al faptului că se roagă neîncetat, întrucât nimeni altul nu putea ști acest lucru. Dar **Dumnezeu** știe — **Dumnezeu** pe care îl slujea apostolul, cu **duhul** lui în **evanghelia Fiului Său**. Slujirea lui

Pavel se făcea cu **duhul** lui. Nu era vorba de un exercițiu religios, monoton, de o simplă recitare a unor rugăciuni sau rostire pe de rost a unor liturgii, ci o slujire scaldată în rugăciuni fierbinți, pline de credință. Era o slujire de bunăvoie, devotată și neobosită, aprinsă de un duh care îl iubea pe Domnul la modul suprem. Era o pasiune înflăcărată de a vesti vestea bună despre Fiul lui Dumnezeu.

1:10 Mulțumirile lui Pavel către Dumnezeu pentru sfinții romani au fost însoțite de rugăciunea sa, ca să-i poată vizita în viitorul nu prea îndepărtat. Și, ca în toate celelalte lucruri din viața sa, Pavel dorea ca această călătorie să fie după **voia lui Dumnezeu**.

1:11 Dorința fierbinte a apostolului era de a putea să-i ajute pe sfinți pe plan spiritual, pentru ca ei să fie **statorniciți** în continuare în credință. Nu se pune aici nici o problemă în sensul ca Pavel să le confere o „a doua binecuvântare“, după cum el nu a intenționat să le împărtășească vreun dar spiritual, prin punerea mâinilor (deși a făcut lucrul acesta în cazul lui Timotei, la 2 Tim. 1:6). Mai degrabă, era vorba să-i ajute să crească **duhovnicește** prin lucrarea cuvântului.

1:12 El explică apoi în continuare că asta ar constitui o binecuvântare **reciprocă**. Apostolul ar fi încurajat de credința lor iar ei ar fi îmbărbătați de credința lui. În orice societate edificatoare, există o înnobilitare spirituală. „După cum fierul ascute fierul, tot așa un om ascute înfățișarea prietenului său“ (Prov. 27:17). Observați smerenia lui Pavel și delicatetea sa — prin faptul că nu se consideră prea mare pentru a se lăsa ajutat de alți sfinți.

1:13 El plănuise adesea să viziteze Roma, dar fusese împiedicat, poate de unele nevoi presante în alte domenii, sau poate datorită restricțiilor impuse asupra sa direct de Duhul Sfânt, sau poate de opoziția Satanei. El a dorit să aibă roade printre Neamurile de la Roma, așa cum avusese printre celelalte neamuri. Aici el se referă la roada Evangheliei, după cum reiese din următoarele două versete. În versetele 11 și 12 scopul său a fost să-i vadă pe creștinii de la Roma întăriți în credința lor. Aici el a dorit să vadă sufletele lor câștigate la Cristos în capitala imperiului roman.

1:14 Oricine îl are pe Cristos are răspunsul la nevoia cea mai profundă a lumii. El posedă vindecarea de boala păcatului,

calea de scăpare de toate ororile iadului și garanția fericirii veșnice cu Dumnezeu. Asta îi conferă însă obligația solemnă de a împărtăși vestea bună cu oameni din toate culturile — **barbari** — și cu oameni din toate categoriile de pregătire intelectuală — **înțelepți și neînțelepți**. Pavel a resimțit profund această obligație. El a spus: „**Eu sunt dator**“.

1:15 Pentru a se achita de această datorie, el a fost gata de a predica evanghelia celor din Roma, cu toată puterea pe care i-a dat-o Dumnezeu. Negreșit predicarea nu s-a făcut credincioșilor din Roma, cum s-ar putea deduce din acest verset, căci aceștia deja răspuseseră la vestea bună. Mai degrabă, el era gata să predice Neamurilor neconvertite din marea metropolă.

B. Definirea evangheliei (1:16, 17)

1:16 Lui Pavel nu i-a fost rușine să ducă vestea bună a lui Dumnezeu la sofisticata Romă, chiar dacă mesajul se dovedise a fi o piatră de poticnire pentru iudei și o nebulie pentru greci, căci el știa că ea este puterea lui Dumnezeu pentru mântuire — adică, faptul că evanghelia ne spune cum Dumnezeu, prin puterea Sa, îi mântuiește pe toți cei ce cred în Fiul Lui. Puterea aceasta este extinsă în mod egal iudeilor, și grecilor.

Ordinea: **pentru iudeu mai întâi și de asemenea și pentru grec** s-a împlinit aidoma în istorie, în perioada Faptelor Apostolilor. Deși, într-o privință, suntem profund îndatorați față de străvechiul popor al lui Dumnezeu, evreii, nu ni se cere să-i evanghelizăm pe ei mai întâi, înainte de a le vesti evanghelia Neamurilor. Astăzi Dumnezeu se ocupă de evrei și de Neamuri de pe aceeași bază iar mesajul și timpul sunt egale și pentru unii, și pentru alții.

1:17 Întrucât cuvântul **neprihănire** apare pentru prima oară în această scrisoare, ne vom opri asupra lui, căutând să-i pătrundem sensul. Termenul este folosit în diverse moduri în Noul Testament, dar noi îi vom lua în considerare trei sensuri principale

Mai întâi, termenul descrie acel atribut al lui Dumnezeu prin care El face întotdeauna ceea ce este drept și bine, just și consecvent cu toate celelalte atribute ale Sale. Când spunem că Dumnezeu este neprihănit (drept), prin asta înțelegem că nu este nici un lucru greșit, necinstit sau nedrept în El.

În al doilea rând, neprihănirea lui Dumnezeu se referă la metoda prin care El îi

îndreptățește pe păcătoșii despărțiți de Dumnezeu. El poate face acest lucru, rămânând mai departe neprihănit, întrucât Isus, ca Înclocitorul fără păcat, a satisfăcut toate pretențiile justiției divine.

Și, în fine, neprihănirea lui Dumnezeu se referă la poziția desăvârșită pe care o oferă Dumnezeu celor care cred în Fiul Lui (2 Cor. 5:21). Cei care nu sunt în ei înșiși neprihăniți sunt tratați ca și când ar fi neprihăniți, întrucât Dumnezeu îi vede în toată perfecțiunea lui Cristos. Neprihănirea este trecută în contul acestora.

Care este sensul versetului 17? Deși ar putea fi oricare din cele trei expuse mai sus, neprihănirea lui Dumnezeu pare să se refere în special la modul prin care El îi îndreptățește pe credincioși prin credință.

Neprihănirea lui Dumnezeu este descoperită în evanghelie. Mai întâi, evanghelia ne spune că neprihănirea lui Dumnezeu reclamă pedepsirea păcatelor, or pedeapsa pentru acestea este moartea veșnică. Dar apoi aflăm că dragostea lui Dumnezeu a furnizat exact ceea ce era necesar pentru a împlini condițiile neprihănirii lui Dumnezeu. El Și-a trimis Fiul să moară în locul păcătoșilor, plătind întreaga plată ce se cuvenea. Acum, întrucât au fost satisfăcute deplin pretențiile neprihănirii Lui, Dumnezeu poate, în mod neprihănit, să-i salveze pe toți cei care se folosesc de lucrarea lui Cristos.

Neprihănirea lui Dumnezeu este revelată din credință în credință. Expresia din credință în credință poate însemna: (1) din plinătatea lui Dumnezeu spre credința noastră; (2) de la un grad de credință la altul; sau (3) prin credință, de la început până la sfârșit. Probabil răspunsul corect îl găsim în a treia variantă. Neprihănirea lui Dumnezeu nu se acordă pe baza faptelor, după cum ea nu este pusă la dispoziția celor care caută s-o obțină prin muncă sau să se facă vrednici de ea. Asta e în perfect acord cu decretul divin de la Habacuc 2:4, unde se spune: „**Cel drept va trăi prin credință**,” care ar putea fi interpretat și în felul următor: „Cei îndreptățiți prin credință vor trăi.”

În primele șaptesprezece versete din Romani, Pavel și-a introdus subiectul și și-a conturat câteva puncte principale. Acum el se ocupă de a treia întrebare majoră: „De ce au oamenii nevoie de evanghelie?” Răspunsul, redat pe scurt, este că au nevoie de evanghelie întrucât fără ea sunt pierduți.

Dar acest răspuns dă naștere la alte patru întrebări: (1) Păgânii, care nu au auzit niciodată evanghelia, sunt pierduți? (1:18-32); (2) Dar oamenii cu o conduită morală proprie — evrei sau ne-evrei — sunt oare pierduți? (2:1-16); (3) Dar evreii — străvechiul popor al lui Dumnezeu pe acest pământ — sunt ei oare pierduți? (2:17-3:8); (4) Sunt toți oamenii pierduți? (3:9-20).

C. Nevoia universală de Evanghelie (1:18-3:20)

1:18 Aici găsim răspunsul la întrebarea „De ce au oamenii nevoie de evanghelie?” Răspunsul este că fără ea sunt pierduți și că **mânia lui Dumnezeu se descoperă din cer împotriva răutății oamenilor care suprimă adevărul** în mod nelegiuit și prin viața lor nelegiuită. Dar cum se **descoperă** mânia lui Dumnezeu? Un răspuns îl găsim chiar în contextul versetului. Dumnezeu îi lasă pe oameni pradă necurăției (1:24), afecțiunilor josnice (1:26) și unei minți striccate (1:28, sau „reprobată, lepădată, care nu a trecut testul”; sau, potrivit altei versiuni: „lipsită de discernământ”, n.tr.); Dar tot atât de adevărat este că uneori Dumnezeu intervine în istoria omenirii, pentru a-Și arăta extrema Sa nemulțumire față de păcatul omului — cum s-a întâmplat cu ocazia potopului (Gen. 7); distrugerea Sodomei și Gomorei (Gen. 19); pedepsirea lui Core, Datan și Abiram (Num. 16:32).

1:19 „Sunt oare păgânii, care nu au auzit niciodată evanghelia, pierduți?” Pavel arată că sunt — nu pentru cunoștința pe care nu o posedă, ci **din cauza luminii** pe care o au, dar pe care o resping! Acele lucruri care **se pot cunoaște despre Dumnezeu** din cadrul creației le-au fost descoperite. Dumnezeu nu i-a lăsat fără o revelație cu privire la El.

1:20 Chiar de la **creația lumii**, două atribute **nevăzute** ale lui Dumnezeu au fost etalate pentru ca toți să le vadă: **puterea Sa eternă** și divinitatea sau **Dumnezeirea Sa**. Termenul întrebuițat de Pavel aici înseamnă **divinitate** sau **Dumnezeire** și sugerează caracterul lui Dumnezeu, mai degrabă decât ființa Sa esențială; glorioasele Sale atribute, mai degrabă decât Dumnezeirea Sa inerentă. Dumnezeirea Sa este percepută de la sine.

Argumentul lui Pavel este cât se poate de limpede: Creația implică în mod obligatoriu un Creator! Existența proiectului reclamă neapărat existența Proiectantului!

Privind soarele, luna și stelele, oricine poate ști că există Dumnezeu.

Răspunsul la întrebarea: „Dar care este situația păgânilor?“ este următorul: **ei sunt fără scuză**. Dumnezeu li S-a revelat în cadrul creației, dar ei nu au răspuns la revelația aceasta. Astfel, oamenii nu sunt condamnați pentru că au respins un Mântuitor de care n-au auzit niciodată, ci pentru că au fost necredincioși față de ce puteau ști despre Dumnezeu.

1:21 Deși L-au cunoscut pe Dumnezeu prin faptele Sale, ei nu L-au glorificat ca Dumnezeu și nu I-au mulțumit pentru ceea ce a făcut. Mai degrabă, s-au datat la filosofii și speculații deșarte cu privire la alți zei și, prin urmare, și-au pierdut capacitatea de a gândi limpede. „Cine respinge lumina nu mai primește lumină“ — sună un binecunoscut adagiul. Cei care nu vor să vadă pierd în cele din urmă capacitatea de a vedea.

1:22 Pe măsură ce oamenii au ajuns să fie tot mai îngâmfaiți, din pricina cunoștințelor croite pe placul lor, ei s-au confundat tot mai adânc în ignoranță și nonsens — acestea fiind întotdeauna cele două aspecte care îi caracterizează pe cei ce resping cunoștința despre Dumnezeu: ei devin insuportabil de îngâmfaiți și, în același timp, abisal de ignoranți!

1:23 Departe de a fi evoluat de la forme inferioare de viață, „omul timpuriu“ a fost dominat de o înaltă factură morală. Dar refuzând să-L recunoască pe **Dumnezeul nepieritor**, nemărginit și adevărat, omul a devoluat la starea de stupiditate și depravare ce însoțește închinarea la idoli. Întreg pasajul acesta arată fără echivoc cât de sfruntată este miciuna teoriei evoluției!

Omul e în mod instinctiv o ființă religioasă. El trebuie să aibă un obiect spre care să se îndrepte închinarea lui. Când omul a refuzat să se închine Dumnezeului Celui viu, atunci și-a confecționat proprii săi zei de lemn și de piatră — reprezentări de **om, păsări, animale și târâtoare** sau reptile. Obserbați regresul, coborârea vertiginosă pe scara valorilor: **om, păsări, animale, târâtoare**. Și nu uitați că omul devine obiectul închinării sale. Pe măsură ce degenerează conceptul său despre divinitate, degenerază și morală lui. Dacă zeul lui este o reptilă, atunci el se consideră liber să trăiască exact așa cum îi place. Nu uitați nici faptul că un închinător se consideră, de obicei, inferior obiectului închinării

sale. Creat în chipul și după asemănarea lui Dumnezeu, omul ocupă aici un loc chiar inferior șerpilor!

Când omul se închină idolilor, de fapt el se închină demonilor. Pavel afirmă clar că lucrurile pe care le aduc Neamurile jertfă idolilor le jertfesc, în fapt, demonilor, și nu lui Dumnezeu (1 Cor. 10:20).

1:24 De trei ori se afirmă că **Dumnezeu** l-a lăsat pe om pradă necurăției (1:24), patimilor josnice (1:26) și unei minți reprobate (1:28). Cu alte cuvinte, mânia lui Dumnezeu a fost îndreptată împotriva întregii personalități a omului.

Ca răspuns la poftele rele din inimile lor, Dumnezeu i-a lăsat în voia necurățiilor comise de heterosexuali — adulter, preacurvie, lascivitate, prostituție, curvie, etc. Viața a devenit pentru ei un șir neîntrerupt de orgii sexuale, în care ei își necinstesc trupurile între ei.

1:25 Această lepădare a lor de către Dumnezeu s-a datorat faptului că ei înșiși au lepădat mai întâi **adevărul** despre El, îmbrățișând, în schimb, **minciuna** idolatriei. Un idol este o minciună, o reprezentare falsă a lui Dumnezeu. Un idoloaltru se închină chipului **creaturii**, insultând astfel și necinstindu-L pe **Creator**, care este în veci vrednic de onoare și glorie, nu de insultă.

1:26 Din același motiv, **Dumnezeu i-a lăsat pe oameni pradă** activităților erotice săvârșite cu membrii de același sex. **Femeile** au devenit lesbiene, practicând relații sexuale nefirești, fără să le fie rușine de acest lucru.

1:27 **Bărbații** au devenit sodomiți, pervertindu-și în întregime funcțiile lor naturale. Părăsind relația de căsnicie rânduită de Dumnezeu, ei **ardeau**, dominați de **poftă** pentru alți **bărbați** și practicând homosexualitatea. Dar păcatul lor și-a lăsat din plin amprenta în trupurile și-n sufletele lor. Boala, sentimentul de vinovăție și tot felul de deformări ale personalității i-au lovit cum lovește o scorpie. Prin acest verset se infirmă teoria potrivit căreia cineva poate păcătuți, fără să-i pese de consecințe și fără să aibă parte de acestea.

Unii din vremea noastră propagă ideea potrivit căreia homosexualitatea ar fi o maladie, în timp ce alții susțin că ar fi doar un alt stil de viață, deosebit de al celorlăți. Creștinii trebuie să fie atenți să nu accepte valorile morale ale lumii, ci să se lase călăuziți numai de Cuvântul lui Dumnezeu. În Vechiul Testament acest păcat era pe-

depsit cu moartea (Lev. 18:29; 20:13) iar aici în Noul Testament se spune despre cei care practică acest păcat că sunt vrednici de moarte (Rom. 1:32). Biblia numește homosexualitatea un păcat foarte grav, așa cum se poate vedea și din faptul că Dumnezeu a șters de pe fața pământului Sodoma și Gomora, unde homosexualii „militanți“ ai vremii făceau mare vogă (Gen. 19:4-25).

Evanghelia oferă iertare și absolvire homosexualilor, în același mod în care le oferă iertare tuturor păcătoșilor care se pocăiesc și cred în Domnul Isus Cristos. Creștinii care au căzut în acest păcat abominabil pot găsi iertare și restaurație mărturisindu-l și lăsându-se de el. Există posibilitatea deplină a izbăvirii complete de homosexualitate pentru toți cei ce sunt dispuși să asculte de cuvântul lui Dumnezeu. În cele mai multe cazuri, se cere asistența necontenită a unui consilier în această problemă.

Este adevărat că unii oameni par să aibă înclinația naturală spre homosexualitate. Dar asta n-ar trebui să ne surprindă, având în vedere faptul că natura căzută a omului este capabilă de orice fel de fărădelege și perversiune. Esența acestui păcat grosolan nu constă în înclinația cuiva spre el, ci în actul de cedare în fața acestui păcat și de practicare a sa. Duhul Sfânt dăruiește puterea ca cineva să se poată împotrivi ispitei și de a avea biruință trăinică (1 Cor. 10:13). Unii din creștinii de la Corint erau o dovadă vie a faptului că homosexualii pot fi smulși din această „stil de viață“ și că nu sunt condamnați să-i fie robi toată viața (1 Cor. 6:9-11).

1:28 Datorită refuzului omului de a-L reține pe Dumnezeu în cunoștința sa, fie în calitate de Creator, Susținător sau Izbăvitor, **Dumnezeu i-a lăsat în voia minții lor depravate**, ca să comită o sumedenie de alte forme de răutăate. Versetul acesta ne oferă posibilitatea extraordinară de a sonda motivul pentru care teoria evoluției a făcut priză atât de bună la oamenii firești. Motivul pentru care au îmbrățișat evoluția nu trebuie căutat în intelectul, ci în voința lor, căci ei nu vor să-L rețină pe Dumnezeu în cunoștința lor. Nu se pune aici problema că dovezile în sprijinul evoluției ar fi atât de copleșitoare încât ei sunt obligați s-o accepte, ci, mai degrabă, ei au căutat o explicație a originii omului și lumii din care Dumnezeu să lipsească cu desăvârșire. Asta pentru că ei știu că dacă există Dumnezeu, atunci sunt responsabili din punct de vedere moral în fața Lui.

1:29 Iată, așadar, sordida listă de păcate suplimentare care-l caracterizează pe om în instrăinarea sa față de Dumnezeu! Observați că omul este *plin* de ele, nu doar ocazional tributator acestor păcate. El este exersat în păcate care nu se cuvîn ființei umane: **nedreptatea** (injustiția); **imoralitatea sexuală**² (preacurvia, adulterul și toate celelalte forme neingăduite de activități sexuale); **răutatea** (forme active de manifestare a răului); **lăcomia** (pofa nestăpânită de a avea tot mai mult); **malițiozitatea** (dorința de a face rău altora; ura plină de venin); **plini de invidie** (gelozie manifestată față de alții); **plini de ucidere** (omorarea cu premeditare și ilegală a altei ființe umane, fie din mânie, fie în timpul săvârșirii altei infracțiuni); **plini de ceartă** (sfadă, neînțelegeri, discordii, dezbinări); **plini de înșelăciune** (trișare, perfidie, intrigi); **plini de porniri răutăcioase** (intenții dușmănoase, vrajbă, ciudă, ostilitate, amărăciune); **șoptitori** (bărfitori în ascuns; palavragii);

1:30 **bărfitori** (calomniatori pe față, cei care îi vorbesc pe alții de rău); **urători de Dumnezeu** (sau plini de ură față de Dumnezeu); **violenți** (sfidători, insultători); **mândri** (arogați, îngâmfați); **lăudaroși** (plini de ei înșiși, care-și dau aere); **născocitori de lucruri rele** (cei care pun la cale intrigi și concep noi forme de răutate); **neascultători de părinți** (răzvrățiți față de autoritatea părinților);

1:31 **fără pricepere** (lipsiți de discernământ moral și spiritual, neavând conștiință); **nedemni de încredere** (care își calcă promisiunile făcute, tratatele, acordurile și contractele încheiate, ori de câte ori asta este în interesul lor); **fără dragoste** (purtându-se cu o lipsă totală de respect, nesocotind relațiile naturale și obligațiile care însoțesc aceste raporturi); **neiertători**³ (ireconciliabili sau neinduplecați); **fără milă** (plini de cruzime, răzbnători, necruțători).

1:32 Cei care abuzează de sex (1:24), care prevertesc sexul (1:26, 27) și practică celelalte păcate enumerate (1:29-31) au înăuntrul lor conștiința înăscută nu numai a faptului că lucrurile acestea sunt greșite, ci și a faptului că ei înșiși sunt vrednici de moarte. Ei știu că acesta este verdictul rostit de Dumnezeu — indiferent cât de mult ar încerca ei pe din afară să raționalizeze sau să legitimizeze aceste păcate! Dar asta nu-i descurajează de a se opri din practicarea acestor forme de necinste a lui Dumnezeu. Dimpotrivă, ei se unesc cu alții, în promo-

varea acestor păcate, resimțind un spirit de camaraderie cu cei ce le-au dat mâna în săvârșirea acestor păcate.

PĂGÂNII NECĂȘTIGAȚI

Prin urmare, care este răspunsul lui Dumnezeu la întrebarea: „Sunt păgânii care n-au auzit niciodată evanghelia pierduți?” Condamnarea păgânilor constă în faptul că ei n-au trăit pe măsura luminii pe care le-a dat-o Dumnezeu la creație. Mai degrabă, ei au devenit idolatri, și, prin urmare, s-au dedat la tot felul de fapte depravate și josnice.

Dar să presupunem că un păgân trăiește totuși pe măsura luminii pe care i-o dăruiește Dumnezeu. Să presupunem că își va arde idolii și-L va căuta pe adevăratul Dumnezeu. Care e situația în acest caz?

În rândul evanghelicilor se manifestă două curente de gândire în privința acestui subiect.

Unii cred că dacă un păgân va trăi pe măsura luminii date de Dumnezeu cu ocazia Creației, Dumnezeu îi va trimite lumina evangheliei. În sprijinul acestei afirmații este citat cazul lui Corneliu, care L-a căutat pe Dumnezeu și ale cărui rugăciuni și milostenii s-au suit ca o aducere aminte înaintea lui Dumnezeu. Apoi Dumnezeu l-a trimis pe Petru să-i arate cum poate fi mântuit (Fapte 11:14).

Alții cred că dacă cineva își pune încrederea în singurul Dumnezeu, Cel viu, așa cum este El revelat în creație, dar moare înainte de a fi avut prilejul să audă evanghelia, Dumnezeu îl va mântui, pe temelul lucrării lui Cristos de la Calvar. Deși omul respectiv nu știa nimic despre lucrarea lui Cristos, Dumnezeu îi trece valoarea acelei lucrări în contul lui, când el își pune încrederea în Dumnezeu pe temelul luminii pe care a primit-o. Cei care susțin acest punct de vedere arată că așa a mântuit Dumnezeu oamenii înainte de jertfa Domnului Isus de la Calvar și că așa îi salvează El pe alienații mintali, pe imbecilii și pe copiii care mor înainte de a fi atins vârsta responsabilității.

Prima concepție poate fi sprijinită prin exemplul lui Corneliu. A doua este lipsită de suport biblic pentru perioada următoare morții și învierii lui Cristos (epoca în care trăim), constituind, în același timp, o diminuare a necesității activităților misionare intensive. †

Pavel a arătat că păgânii sunt pierduți și au nevoie de evanghelie. Acum el își îndreaptă atenția spre a doua categorie de oameni, a căror identitate nu poate fi stabilită cu precizie. Noi credem că apostolul se referă aici la oameni cu morală proprie, fie iudei, fie Neamuri. Primul verset ne relevă morală lor proprie, prin felul în care condamnă ei purtarea altora (deși și ei săvârșesc aceleași păcate). Versetele 9, 10, 12, 14 și 15 arată că Pavel se referă atât la evrei, cât și la Neamuri. Prin urmare, întrebarea aflată înaintea instanței este următoarea: *Sunt oamenii care susțin că au morală lor proprie, fie iudei, fie Neamuri, de asemenea pierduți?* Și răspunsul, așa cum vom vedea, este: „Da, și ei sunt pierduți!”

2:1 A doua categorie este alcătuită din cei care privesc păgânii de sus, considerându-se pe ei înșiși mai civilizați, mai educați și mai rafinați. Ei îi condamnă pe păgâni, pentru comportarea lor grosolană, dar și ei sunt la fel de vinovați — chiar dacă sunt mai sofisticați decât păgânii. Omul căzut întotdeauna va vedea greșelile altora mai ușor decât pe ale lui. Lucruri ascunse și respingătoare din viața altora par cu totul respectabile la ei înșiși. Dar faptul că el poate **judeca** păcatele la alții arată că știe să facă deosebire între bine și rău. Dacă știe că e greșit ca cineva să fure nevasta altuia, atunci știe și faptul că tot atât de greșit este și pentru el să fure nevasta altuia. Prin urmare, când cineva săvârșește chiar păcatele pe care le condamnă la alții, el însuși nu mai are nici o scuză.

Păcatele oamenilor cultivați sunt, în esență, identice cu cele ale păgânilor. Deși un moralist va argumenta că el nu a săvârșit toate păcatele de pe listă, el nu trebuie să uite următoarele fapte:

1. Este capabil să le săvârșească pe toate.
2. Călcând doar o singură poruncă, el s-a făcut vinovat de călcarea tuturor (Iac. 2:10).
3. El a săvârșit păcate ce țin de gândire, pe care poate că niciodată nu le-a săvârșit în fapt, dar și acestea sunt interzise de cuvântul lui Dumnezeu. De pildă, Isus ne spune că privirea plină de poftă este echivalentă cu adulterul (Mat. 5:28).

2:2 Trufașul moralist are nevoie să i se dea o lecție cu privire la **judecata lui Dumnezeu**. Apostolul dă această lecție în

versetele 2-16. Primul punct este că **judecata lui Dumnezeu se face potrivit cu adevărul**. Nu se bazează pe probe incomplete, inexacte sau indirecte, „de circumstanță”. Mai degrabă, ea se întemeiază pe adevăr, pe întregul adevăr și numai pe adevăr.

2:3 În al doilea rând, de **judecata lui Dumnezeu nu pot scăpa** cei ce îi condamnă pe alții pentru înseși păcatele pe care le practică chiar ei. Capacitatea lor de a-i **judeca** pe alții nu-i absolvă de vinovăție, ci, dimpotrivă, sporește condamnarea lor.

Judecata lui Dumnezeu este inevitabilă, dacă **nu ne pocăim și nu suntem iertați**.

2:4 Apoi aflăm că **judecata lui Dumnezeu este uneori amânată**. Această amânare este o dovadă a **bunătății Sale, a îngăduinței și îndelungii Sale răbdări**. **Bunătatea Lui** înseamnă că El este binevoitor față de păcătoși, deși nu și față de păcatele lor. **Îngăduința Lui** se referă la faptul că își oprește pedeapsa pe care o merită răutatea și răzvrătirea omului. **Îndelunga Sa răbdare** este extraordinara Sa reținere, în pofida provocărilor permanente din partea omului.

Bunătatea lui Dumnezeu, așa cum se vede în providența Sa, în faptul că ne ocrotește și ne ține în viață, are drept scop să-i conducă pe oameni la **pocăință**. El dorește ca nimeni să nu piară, ci toți să vină la pocăință“ (2 Pet. 3:9).

Pocăința înseamnă o întoarcere de o sută optzeci de grade de pe drumul pe care mergeai și pomirea în direcția opusă. „Este o schimbare a minții, care produce o schimbare a atitudinii și rezultă într-o schimbare a acțiunii.”⁴⁴ Ea semnifică faptul că omul a trecut de partea lui Dumnezeu, împotriva lui însuși și a păcatelor sale. Este mai mult decât o afirmare cu intelectul a faptului că este păcătos. Presupune participarea conștiinței omului, după cum s-a exprimat John Newton: „Conștiința mea a simțit și a recunoscut vinovăția mea.”

2:5 Al patrulea lucru pe care-l aflăm despre judecata lui Dumnezeu este faptul că **este judecată, în funcție de acumularea vinovăției**. Pavel îi învățesează pe păcătoșii împietriți și nepocăiți ca **adunându-și judecata pentru ei înșiși**, ca și când ar strânge aur și argint. Dar ce comoară va fi asta în acea zi când **mânia lui Dumnezeu** se va descoperi, în fine, la **judecata Mare-lui Tron Alb** (Apo. 20:11-15)! În ziua aceea, **judecata lui Dumnezeu va fi văzută ca fiind absolut dreaptă**, fără prejudecată sau nedreptate de vreun fel.

2:6 În următoarele cinci versete Pavel ne amintește că **judecata lui Dumnezeu va fi potrivit cu faptele cuiva**. Un om se poate lăuda cu bunătatea lui personală. El se poate bizui mult pe originea lui rasială sau națională. El poate aduce în sprijinul argumentului său faptul că strămoșii lui au fost oameni mari ai lui Dumnezeu. Dar el va fi judecat după **propria lui conduită**, și nu după toate celelalte lucruri. Faptele lui vor constitui factorul determinant.

Dacă am lua versetele 6-11 izolat de restul textului, ar fi ușor să conchidem că ele propagă ideea mântuirii prin fapte. Căci într-adevăr ele **par** să spună că cei ce fac fapte bune vor câștiga viața veșnică.

Dar trebuie precizat că pasajul de față nu poate să însemne lucrul acesta, pentru că atunci ar contrazice flagrant mărturia restului Scripturii, care spune că mântuirea este prin credință, fără fapte. Chafer scoate în evidență că circa 150 de pasaje din Noul Testament condiționează mântuirea doar de credința cuiva.⁵ Nici un pasaj, atunci când este înțeles cum se cuvine, nu poate contrazice o mărturie atât de copleșitoare.

Atunci cum vom înțelege pasajul respectiv? Mai întâi, trebuie să înțelegem că faptele bune nu încep decât după ce o persoană a fost născută din nou. Când oamenii L-au întrebat pe Isus: „Ce să facem ca să putem săvârși faptele lui Dumnezeu?”, El le-a răspuns: „Aceasta este lucrarea lui Dumnezeu, ca voi să credeți în El și în Cel pe care L-a trimis El“ (Ioan 6:28, 29). Deci prima faptă bună pe care o poate face cineva este să creadă în Domnul Isus Cristos, și nu trebuie să uităm niciodată că **credința nu este o faptă meritorie** prin care cineva poate câștiga mântuirea. Deci dacă cei nemântuiți sunt judecați după faptele lor, se va vedea că nu au nici un lucru de valoare pe care să-l aducă ca probă. Se va vedea că toată neprihănirea lor presupusă nu este decât o grămadă de cărpe murdare (Isa. 64:6). Păcatul care-i va condamna este faptul că nu au crezut în Isus ca Domn (Ioan 3:18). Dincolo de asta, faptele lor vor stabili gradul de pedeapsă ce li se va aplica (Luca 12:47, 48).

Dacă **credincioșii** sunt judecați după faptele lor, care va fi rezultatul? Evident, ei nu vor putea să se prezinte cu fapte bune, prin care să merite sau să-și câștige mântuirea. Toate faptele făcute de ei înainte de mântuire au fost păcătoase. Dar sângele lui Cristos a șters trecutul. Acum Dumnezeu

Însuși nu poate găsi nici o acuză împotriva lor, pentru care să-i condamne la pedeapsa iadului. Odată ce au fost mântuiți, ei încep să practice faptele bune — fapte care nu vor fi, întotdeauna, considerate bune în ochii lumii, dar vor fi privite ca fapte bune de Dumnezeu. Faptele lor bune constituie rezultatul mântuirii, nu cauza pentru care au fost mântuiți. La Scaunul de Judecată al lui Cristos, faptele lor vor fi trecute în revistă și ei vor fi răsplătiți pentru toată slujirea lor credincioasă.

Trebuie însă să avem mereu în minte faptul că pasajul acesta nu se ocupă de credincioși, ci de necredincioși.

2:7 Explicând că judecata se va face după fapte, Pavel spune că Dumnezeu va da **viață veșnică celor care prin stăruință în bine caută slavă, cinste și nemurire**. După cum am arătat, asta *nu* înseamnă că oamenii aceștia sunt mântuiți prin **stăruința lor în bine**. Căci asta ar însemna că există o altă evanghelie. Nimeni nu ar putea trăi prin firea veche o astfel de viață, nimeni nu ar putea să trăiască astfel fără puterea divină. Orice persoană care se încadrează la această descriere a fost mântuit deja prin har, prin credință. Faptul că acea persoană caută slavă, cinste și nemurire demonstrează că deja a fost născută din nou. Întreaga orientare a vieții sale arată că persoana respectivă a fost deja convertită.

Omul acela caută **slava cerului, cinstea** care provine doar de la Dumnezeu (Ioan 5:44); **nemurirea** care caracterizează trupul învierii (1 Cor. 15:53, 54); moștenirea cerească, nepieritoare, neîntinată și care nu se vestejește (1 Pet. 1:4).

Dumnezeu va dărui **viață veșnică** tuturor celor care exemplifică în viața lor aceste dovezi ale experienței convertirii. **Viața veșnică** este descrisă în mai multe feluri în Noul Testament. Este o posesiune actuală, pe care o primim în clipa în care suntem convertiți (Ioan 5:24). Este o posesiune viitoare, de care vom avea parte când vom primi trupurile noastre glorificate (aici și la Rom. 6:22). Deși este un dar care se primește prin credință, uneori este pus alături de răsplățile primite pentru o viață de credincioșie (Marcu 10:30). Toți credincioșii au **viață veșnică**, dar unii vor avea o capacitate mai mare de a se bucura de ea decât alții. Această viață veșnică înseamnă mai mult decât existență fără de sfârșit; este o calitate a **vieții**, acea **viață** mai abundentă pe care a promis-o Mântuitorul la Ioan

10:10. Este însăși **viața** lui Cristos însuși (Col. 1:27).

2:8 **Celor care fac dezbinări și nu ascultă de adevăr**, ci de fărădelege, li se vor da **indignare și mânie**. Căci ei nu **ascultă de adevăr** și niciodată nu au răspuns la chemarea evangheliei. Mai degrabă, ei au ales să asculte de fărădelege, făcând din nedreptate stăpânul lor. Viața lor este caracterizată de certuri, lupte și neascultare — dovadă certă că nu au fost niciodată mântuiți.

2:9 Acum apostolul repetă verdictul lui Dumnezeu cu privire la cele două feluri de lucrători și faptele făcute de aceștia, numai că de data aceasta o face în ordine inversă.

Verdictul va fi: **necaz și strâmtorare** pentru toți cei care fac răul. Din nou trebuie să subliniem aici că aceste fapte rele trădează inima rea a necredinței. Faptele sunt expresia exterioară a atitudinii unei persoane față de Domnul.

Expresia **întâi peste iudeu, apoi peste grec** arată că *judecata lui Dumnezeu se va face în funcție de privilegiul sau lumina pe care a primit-o cineva*. Iudeii au fost **primii** în privința privilegiilor acordate, de popor ales al lui Dumnezeu pe pământ. Prin urmare, ei vor fi **primii** în ce privește responsabilitatea. Acest aspect al judecății lui Dumnezeu va fi dezvoltat în continuare în versetele 12-16.

2:10 Verdictul va fi însă **slavă, cinste și pace pentru oricine** — iudeu sau neiuudeu — **care face ce este bine**. Și să nu uităm că nimeni nu poate face binele, din punctul de vedere al lui Dumnezeu, decât dacă și-a pus mai întâi încrederea și credința în Domnul Isus Cristos.

Expresia **mai întâi iudeului și apoi și grecului** nu poate fi considerată un indiciu al favoritismului, întrucât versetul următor arată că judecata lui Dumnezeu este imparțială. Prin urmare, expresia indică ordinea istorică în care s-a răspândit evanghelia, ca în 1:16. Ea a fost mai întâi vestită iudeilor, după cum primii credincioșii au fost de asemenea iudei.

2:11 Un alt adevăr privitor la judecata lui Dumnezeu este faptul că ea se face *fără să se țină seama de fața omului*. În instanțele judecătorești ale oamenilor, se acordă preferință celor plăcuți la înfățișare, celor bogați și influenți. Dar **Dumnezeu** este total imparțial. Nu se ține seama de rasă, de locul de unde provine cineva sau de fața lui. Nici unul din aceste elemente nu-L va

influența pe Dumnezeu.

2:12 După cum s-a arătat mai sus, versetele 12-16 sunt o extensie a faptului că judecata lui Dumnezeu se va face în funcție de lumina primită. Se are în vedere existența a două categorii: cei care nu au legea (Neamurile) și cei care se află sub lege (iudeii). Aceste două categorii îi cuprind pe toți oamenii, în afara celor care aparțin bisericii lui Dumnezeu (vezi I Cor. 10:32, unde omenirea este împărțită în aceste trei categorii).

Cei care au păcătuit fără lege vor pieri fără lege. Nu se spune că „vor fi judecați fără lege”, ci că **vor pieri fără lege**. Ei vor fi judecați în funcție de revelația pe care le-a dăruit-o Domnul și, întrucât nu au trăit pe măsura acelei revelații, ei vor pieri.

Cei care au păcătuit sub lege vor fi judecați după lege și, dacă nu au ascultat de ea, vor pieri și ei. Legea reclamă ascultare totală.

2:13 Simpla posesare a legii nu este suficientă. Legea reclamă o ascultare desăvârșită și continuă. Nimeni nu este socotit neprihănit doar pentru faptul că știe ce spune legea. Singurul mod în care se poate obține justificarea (îndreptățirea) sub lege ar fi dacă cineva ar putea s-o respecte în toate privințele. Dar întrucât toți oamenii sunt păcătoși, le este cu neputință să facă acest lucru. Așadar, versetul acesta prezintă mai degrabă o condiție ideală, decât un lucru realizabil prin forțele proprii ale omului.

Noul Testament ne spune în mod răspicat că omului îi este cu neputință să fie îndreptățit prin ținerea legii (vezi Fapte 13:39; Rom. 3:20; Gal. 2:16, 21; 3:11). Dumnezeu niciodată nu a intenționat ca cineva să fie mântuit prin lege. Chiar dacă ar putea cineva să respecte legea, de acum înainte, tot nu ar fi îndreptățit, întrucât Dumnezeu îl va trage la socoteală și pentru faptele trecute. Prin urmare, când se spune în versetul 13 că **împlinatorii legii** vor fi **îndreptățiți**, trebuie să înțelegem prin aceasta că legea reclamă ascultare și că dacă ar putea cineva să dea dovadă de ascultare desăvârșită din ziua în care s-a născut, ar fi îndreptățit. Dar realitatea sumbră și dură este că nimeni nu poate da dovadă de asemenea ascultare.

2:14 Versetele 14 și 15 constituie o paranteză, privind în urmă la versetul 12a, unde am aflat că neamurile care păcătuiesc fără lege vor pieri fără lege. Acum Pavel

explică faptul că deși legea nu a fost dată Neamurilor, ele posedă totuși o cunoaștere înmăscută a binelui și a răului. Ele știu din instinct că este greșit să minți, să furi, să comiți adulter și să ucizi. Singura poruncă pe care nu o cunosc ele din intuiție este cea privitoare la Sabat — care, oricum, este mai mult o chestiune de ritual, decât una morală.

Prin urmare, rezumatul acestui pasaj îl constituie faptul că **Neamurile, care nu au legea... constituie o lege pentru ele însele**. Ei își formulează propriile coduri de diferențiere a comportamentului corect față de cel greșit prin instinctele lor morale.

2:15 **Ele arată că lucrarea legii este scrisă în inimile lor.** Nu legea însăși este scrisă în inimile lor, ci **lucrarea legii**. Lucrarea pe care a avut legea menirea s-o înfăptuiască în viețile israeliților se poate vedea, întrucâtva, în viețile Neamurilor. De pildă, faptul că ele știu că este drept să-ți respecti părinții demonstrează că **lucrarea legii este scrisă în inimile lor**. Ele mai știu că anumite fapte sunt din capul locului greșite. **Conștiința lor**, îndeplinind rolul de moderator, confirmă această cunoaștere instinctivă. Iar gândurile lor se pronunță în permanență asupra corectitudinii sau incorectitudinii acțiunilor lor, **acuzând sau scuzând**, interzicând sau permițând un lucru.

2:16 Versetul acesta este continuarea gândului din versetul 12, în care ni se spune **când** vor fi judecați cei fără lege și cei aflați sub lege. Și, procedând astfel, acest verset ne învață un adevăr final cu privire la judecata lui Dumnezeu, anume faptul că **ea va lua în considerare și secretele oamenilor, nu numai păcatele lor publice**. Păcatul considerat secret la ora actuală va deveni un scandal public la Judecata Marelui Tron Alb. Judecătorul care va prezida această judecată solemnă va fi **Isus Cristos**, întrucât Tatăl l-a încredințat Lui toată judecata (Ioan 5:22). Când Pavel adaugă cuvintele: **după Evanghelia mea**, el vrea să spună prin aceasta: „așa ne învață evanghelia mea.” **Evanghelia mea** înseamnă evanghelia pe care a predicat-o Pavel, adică aceeași pe care au predicat-o și ceilalți apostoli.

2:17 Apostolul mai are o categorie de care trebuie să se ocupe; prin urmare, el pune acum următoarea întrebare: **Sunt iudeii, cărora le-a fost dată legea, de asemenea pierduți?** Și răspunsul la întrebare

este: „Bineînțeles, și ei sunt pierduți!“

Nu este nici o îndoială că mulți iudei s-au considerat imuni de judecata lui Dumnezeu. „Cum ar putea trimite Dumnezeu un iudeu vreodată în iad?!“ — spuneau ei. Pe de altă parte, în concepția lor Neamurile erau numai bune pentru flăcările iadului! Dar Pavel trebuie să distrugă această pretenție nerealistă, arătând că, în anumite împrejurări, Neamurile ar putea fi mai aproape de Dumnezeu decât iudeii.

Mai întâi, el trece în revistă acele lucruri pe care iudeul le consideră ca avantajele sale principale, ce-i asigură o poziție privilegiată în fața lui Dumnezeu. El poartă numele de iudeu, deci de membru al popoului ales de Dumnezeu să-i fie al Lui pe acest pământ. Apoi iudeul se odihnește în lege, care nu a fost însă niciodată concepută să-i ofere omului odihnă, ci, dimpotrivă, să-i trezească conștiința la realitatea păcătoșeniei sale. Iudeul se bucură în Dumnezeu, în singurul Dumnezeu adevărat, care a intrat într-o relație unică de legământ cu națiunea Israel.

2:18 El știe care este voia lui Dumnezeu, întrucât Scriptura îi prezintă acea voie în linii mari. El aprobă lucrurile care sunt excelente, întrucât legea îl învață cum să discearnă valorile morale.

2:19 El se laudă că este o călăuză pentru cei orbi din punct de vedere moral și spiritual, o lumină pentru cei care zac în întunericul ignoranței.

2:20 El se consideră calificat să-i corecteze pe cei fără minte sau neînvațați și să-i învețe pe cei care sunt copii, întrucât legea îi oferă lui, iudeului, o privire de ansamblu a cunoașterii și adevărului.

2:21 Dar aceste lucruri cu care se mândrește iudeul nu i-au schimbat lui niciodată viața. Ele nu constituie decât o chestiune de orgoliu, bazată pe apartenența la o anumită rasă, religie și cunoaștere, fără ca această conștiință să se transpună în planul vieții practice printr-o trăire morală. Iudeul îi învață pe alții, dar nu se alipește el însuși de aceste învățături în inima lui. El predică împotriva furtului, dar nu practică el însuși ceea ce a predicat.

2:22 Când el interzice adulterul, el aderă la principiul: „Fă cum îți spun, nu cum fac eu.“ Când s-a întâmplat să deteste idolii, el nu s-a dat totuși în lături de a jefui temple, prădând poate altarele păgâne.

2:23 El s-a fâlit cu faptul că posedă legea, dar L-a dezonorat pe Dumnezeu

care a dat această lege, călcând-ui preceptele sacre.

2:24 Această combinație nefastă de cuvinte foarte înălțătoare, în paralel cu o purtare foarte josnică le-a făcut pe Neamuri să hulească numele lui Dumnezeu. Ele L-au judecat pe Domnul, cum fac oamenii întotdeauna, prin prisma celor care au pretins că sunt urmașii Lui. Așa a fost pe vremea lui Isaia (Is. 52:5) și așa este și astăzi. Fiecare dintre noi trebuie să-și pună întrebarea:

Dacă oamenii nu ar putea cunoaște despre Cristos decât ceea ce văd despre persoana și caracterul Lui în purtarea ta (înserează aici numele tău), oare ce ar vedea ei?

2:25 Pe lângă lege, iudeul se mai laudă cu ritualul circumciziei — acea operație chirurgicală minoră de tăiere împrejur a prepuțului oricărui iudeu de parte bărbătească. Ritualul a fost instituit de Dumnezeu ca semn al legământului încheiat de El cu Avraam (Gen. 17:9-14), exprimând separarea unui popor față de lume și alipirea de Dumnezeu. După un timp, iudeul a ajuns să se laude atât de mult cu faptul că a fost tăiat împrejur încât i-au numit pe ceilalți oameni, pe ne-evrei, „netăierea împrejur“.

Aici Pavel stabilește o legătură între circumcizie și Legea lui Moise, arătând că aceasta era valabilă doar ca semn, când era combinată cu trăirea unei vieți de ascultare. Dumnezeu nu este un aderent strict la ritualuri lipsite de viață. El nu Se mulțumește cu ceremoniile exterioare, dacă acestea nu sunt însoțite de o sfințenie lăuntrică. Prin urmare, un evreu circumcis, care calcă legea, nu se deosebește prea mult de un netăiat împrejur.

Când apostolul se referă la păzitorii sau împlinitorii legii, în acest pasaj, noi nu trebuie să luăm aceste cuvinte în sens absolut.

2:26 Astfel, dacă un ne-evreu se conformează moralității prescrise de lege, chiar dacă el însuși nu se află sub lege, necircumcizia lui este mai acceptabilă decât circumcizia iudeului, care calcă însă legea. În acest caz, inima acelui ne-evreu este tăiată împrejur și acest lucru contează!

2:27 Comportamentul superior al ne-evreului îl condamnă pe evreu, care, deși posedă litera legii și circumcizia, nu păzește legea și nu trăiește o viață circumcisă, adică o viață de despărțire de ce este lu-

mesc și o viață de sfințenie.

2:28 În modul lui Dumnezeu de a judeca lucrurile, un **iudeu** adevărat nu este doar cel în ale cărui vene curge sângele lui Avraam sau care poartă în trupul său semnul circumciziei. O persoană poate avea ambele elemente, și totuși să fie o persoană foarte decăzută pe plan moral. Domnul nu este impresionat de considerentele externe, de rasă sau religie. El dorește să vadă la noi sinceritatea și curăția care izvorăsc din lăuntrul inimii.

2:29 Un **iudeu** adevărat este cel care, pe lângă faptul că este un descendent al lui Avraam, în plus va da dovadă de trăirea unei vieți evlavioase. Pasajul acesta nu ne învață că toți credincioșii sunt iudei sau că biserica este Israelul lui Dumnezeu. Pavel se referă aici la cei care se nasc din părinți evrei, dar subliniază că simpla apartenență la acest popor, prin naștere, și purtarea semnului circumciziei nu sunt de ajuns, ci trebuie să existe în plus o realitate lăuntrică.

Adevărata **circumcizie** este o chestiune care ține de **inimă** — nu doar de tăierea fizică a unui organ al trupului, ci realitatea spirituală a îndepărtării chirurgicale a firii vechi, nenăscute din nou.

Cei care combină astfel semnul exterior cu harul interior vor avea parte de laudă din partea lui Dumnezeu, chiar dacă nu și din partea oamenilor.

În acest ultim verset avem de a face cu un joc de cuvinte — chiar dacă acest lucru e evident doar în textul original. Termenul „iudeu“ provine din „Iuda“ și înseamnă **laudă**. Un **iudeu** adevărat este cel al cărui caracter este de așa natură încât să primească **laudă din partea lui Dumnezeu**.

3:1 Pavel continuă să dezbătă tema vinovăției iudeilor, în primele opt versete din acest capitol. În acest punct al dezbaterii, apare iudeul contestatar, care începe să-l chestioneze pe apostol, după cum urmează:

CONTESTATARUL: Dacă tot ce ai spus tu, Pavel, în versetele 2:17-29 este adevărat, atunci **care mai este avantajul** de a fi un **iudeu** și care este **folosul circumciziei?**

3:2 PAVEL: Iudeii au avut parte de multe privilegii speciale. Cel mai important este faptul că lor li s-au încredințat **oracolele [cuvintele] lui Dumnezeu**. Partea din Scriptură care conține Vechiul Testament a fost dată iudeilor s-o redacteze și s-o păstreze, dar cum a răspuns Israelul la acest extraordinar privilegiu? În cea mai mare parte, ei au dat dovadă de o îngrozitoare

lipsă de credință.

3:3 CONTESTATARUL: Da, e drept că nu toți iudeii au crezut, dar poate să însemne asta oare că Dumnezeu nu își va respecta promisiunile? Oare nu El l-a ales pe Israel să-I fie poporul Său? Oare nu a încheiat El legăminte speciale cu israeliții? Poate **necredința** unora dintre ei să-L determine pe **Dumnezeu să-Și calce cuvântul?**

3:4 PAVEL: **Răspunsul este categoric nu!** Ori de câte ori se ridică întrebarea dacă Dumnezeu sau omul are dreptate, pornește întotdeauna de la premisa că **Dumnezeu are dreptate** și că **orice om este un mincinos**. Asta a și spus, de altfel, David în Psalmul 51:4: „Justețea deplină a tuturor spuselor Tale trebuie apărată. Tu trebuie să fii îndreptățit, ori de câte ori omul păcătos încearcă să Te conteste“ (n.tr.: parafrizare). Păcatele noastre nu fac altceva decât să confirme justețea și veridicitatea cuvintelor lui Dumnezeu.

3:5 CONTESTATARUL: Dacă așa stau lucrurile, de ce ne mai condamnă Dumnezeu? **Dacă nedreptatea noastră face ca dreptatea [neprihănirea] lui Dumnezeu să strălucească** și mai glorios, cum mai poate **Dumnezeu să-Și reverse mânia** peste noi? (Pavel precizează aici că în citirea acestor cuvinte el recurge la modul de argumentare al oamenilor.)

3:6 PAVEL: Acest mod de argumentare nu este vrednic de a fi luat în considerare, dacă ar exista posibilitatea ca Dumnezeu să fie nedrept, atunci cum ar mai putea fi El calificat să **judece lumea**? Dar noi toți recunoaștem că El **va judeca lumea**.

3:7 CONTESTATARUL: Dar dacă păcatul meu Îi aduce slavă lui Dumnezeu, dacă **minciunea mea confirmă adevărul Lui**, dacă El face ca **mânia omului să-I aducă laudă Lui**, atunci cum mai poate El să-mi bage mereu de vină, **păcătosului de mine?**

3:8 De ce nu ar fi logic să spunem:

PAVEL: Dă-mi voie să te întreprup, pentru a-ți spune că **unii oameni** chiar ne acuză pe noi creștinii că am recurge la acest argument, dar eu te asigur că această acuzație nu este adevărată!

CONTESTATARUL: De ce nu ar fi logic să spunem: „**Să facem răul, ca să vină binele**“?

PAVEL: Tot ce pot spune e că **condamnarea** unor oameni care vorbesc așa este binemeritată!

(De fapt, acest ultim argument, oricât ar

părea de stupid, este formulat mereu împotriva evangheliei harului lui Dumnezeu. Oamenii spun: „Dacă ai putea fi mântuit prin credința în Cristos, atunci ai putea trăi cum vrei, chiar în păcat, pentru că harul lui Dumnezeu copleșește păcatul omului. Prin urmare, cu cât păcătuiești mai mult, cu atât mai mult va abunda harul lui Dumnezeu.“ Apostolul răspunde acestei obiecții în capitolul 6.)

3:9 CONTESTATARUL: Atunci afirmi tu că noi, iudeii, suntem mai buni decât Neamurile păcătoase? Sau, potrivit altor versiuni, întrebarea ar putea fi formulată cam așa: „Suntem noi, iudeii, mai răi decât Neamurile?“ Răspunsul în ambele cazuri este că iudeii nu sunt nici mai buni, nici mai răi. Toți sunt păcătoși.

Asta ne conduce la următoarea întrebare din expunerea lui Pavel, constituind o paralelă la aceasta. Pavel a arătat că păgânii sunt pierduți. Moraliștii, care cred că posedă neprihănirea lor proprie — fie că aceștia sunt iudei, fie Neamuri — sunt cu toții pierduți. Iudeii sunt și ei pierduți. Întrebarea care se pune, atunci, este aceasta: *Sunt oare toți oamenii pierduți?*

Răspunsul este: „Da, am dovedit deja că toți oamenii se află sub puterea păcatului.“ Asta înseamnă că iudeii nu se deosebesc de Neamuri în această privință.

3:10 Dacă mai este nevoie de vreo dovadă, aceasta o găsim în Vechiul Testament. Mai întâi, vedem că păcatul a afectat orice ființă omenească născută din alte ființe omenești (3:10-12) și apoi vedem că păcatul a afectat orice parte din om (3:13-18). Am putea parafraza această afirmație cam așa: „Nu există nici o singură persoană neprihănită (dreaptă)“ (Ps. 14:1).

3:11 „Nu există nici unul care să poată de o înțelegere corectă despre Dumnezeu. Nu este nici unul care să-L caute pe Dumnezeu“ (Ps. 14:2). Dacă ar fi lăsat de capul lui, omul căzut niciodată nu L-ar căuta pe Dumnezeu. Întreaga omenire s-a stricat. Nu este nici unul care să trăiască o viață bună, nici măcar unul!“ (Ps. 14:3).

3:13 „Gâtlejurile oamenilor sunt ca un mormânt deschis. Vorbirea lor este mereu plină de vicieșug“ (Ps. 5:9). „Cuvintele rostite de ei ies de pe buze pline de otrăvă“ (Ps. 140:3).

3:14 „Gurile lor sunt pline de blesteme și de ură“ (Ps. 10:7).

3:15 „Picioarele lor se grăbesc să-i poarte la misiuni de ucidere“ (Is. 59:7).

3:16 „Ei lasă în urma lor numai ruinare și mizerie“ (Is. 59:7).

3:17 „Ei niciodată nu au știut cum să facă pace“ (Is. 59:8).

3:18 „Ei nu au nici un respect pentru Dumnezeu“ (Ps. 36:1).

Prin urmare, așa arată radiograma pe care o face Dumnezeu omenirii. Din ea rezultă nedreptatea universală (3:10); ignoranța și independența față de Dumnezeu (3:11); încăpățânarea, netrebnicia și lipsa oricărei bunătați (3:12). Gâtlejul omului este plin de putreziciune, limba lui este înșelătoare iar buzele sale sunt pline de venin (3:13); picioarele lui sunt îndreptate numai către ucidere (3:15); el lasă în urma lui necaz și nimicire (3:16); el nu știe să facă pacea (3:17); și nu are nici o considerație pentru Dumnezeu (3:18). Găsim aici întreaga depravare a omului, prin care înțelegem că păcatul a afectat întreaga omenire, afectând în același timp și orice parte a ființei omului. Evident, nu toți oamenii au comis toate păcatele care există, dar fiecare om are natura *capabilă* de a le comite pe toate.

Dacă Pavel ar fi dorit să prezinte un catalog mai complet al păcatelor, ar fi inclus în această listă *păcatele sexuale*: adulterul, homosexualitatea, lesbianismul, perversiunile, bestialitatea, prostituția, violul, lascivitatea, pornografia și toată murdăria sexuală. Apoi el ar fi putut aminti *păcatele asociate cu războiul*: distrugerea celor nevinovați, comiterea de atrocități, camerele de gazare, cuptoarele în care au fost arși oamenii, lagărele de concentrare, toate mijloacele de tortură și sadismul. El ar fi putut aminti apoi *păcatele comise în familie*: infidelitatea, divorțul, baterea soției, atitudinea de cruzime psihică și abuzurile comise împotriva copiilor. Adăugați la acestea crimele de omucidere, asasinare, mutilare, hoție, pătrundere prin efracție la domiciliul cuiva, delapidările de bani, vandalismul, darea și luarea de mită și corupția. Apoi urmează *păcatele comise cu vorba*: limbajul murdar (înjurăturile), glumele cu substrat licențios, limbajul senzual, blestemele, blasfemia, minciunile, vorbirea de rău, „pe din spate“, bârfa, asasinarea caracterului cuiva, bombănelile și văicăreala. *Alte păcate personale* sunt: beția, dependența de droguri, mândria (orgoliul), lăcomia, ingratițudinea, persistența în gânduri murare, ura și amărăciunea. Lista ar putea continua la nesfârșit: poluarea, aruncarea hârtiilor și a deșeurilor în locuri publice, rasismul, ex-

ploatarea, înșelăciunea, trădarea, călcarea promisiunilor și așa mai departe. De ce altă dovadă mai avem nevoie, pentru a ne convinge de depravarea omenirii?

3:19 Când Dumnezeu a dat Israelului legea, El S-a folosit de Israel ca de o mostră reprezentativă a întregii omeniri. El a constatat că Israelul este un eșec și apoi a aplicat constatarea făcută întregii omeniri. Este exact așa cum un inspector de la Sanepid ar lua într-o eprubetă un eșantion din apa unei fântâni și, după ce ar verifica-o și ar constata că este poluată, ar declara că întreaga fântână este poluată.

Tot așa și Pavel explică că atunci când vorbește **legea**, ea le vorbește **celor care sunt sub lege** — adică israeliților — pentru ca orice gură, și a iudeilor, și a Neamurilor, să fie astupată și toată lumea să fie găsită vinovată înaintea lui Dumnezeu.

3:20 Nimeni nu poate fi îndreptățit prin respectarea legii. Legea nu a fost dată pentru a-i îndreptăți pe oameni, ci pentru a produce **cunoștința despre păcat** — nu cunoștința **mântuirii**, ci cunoștința păcatului.

Niciodată n-am ști cum arată o linie frântă (strâmbă), dacă nu am poseda o linie dreaptă, cu care s-o comparăm. Or, legea este tocmai această linie dreaptă. Când oamenii se măsoară în funcție de ea, văd cât sunt de strâmbi.

Desigur, prin intermediul oglinzii putem vedea că fața ne este murdară, dar rolul oglinzii nu este de a ne spăla fața murdară. Un termometru îi arată cuiva că are temperatura ridicată, dar persoana respectivă nu se vindecă, dacă va înghiți acel termometru.

Legea este bună când este folosită pentru a produce în noi convingerea și muștrarea cu privire la păcat, dar nu are nici o putere de a-l salva pe om de păcat. După cum s-a exprimat Luther: funcția ei nu este de a îndreptăți, ci de a îngrozi.

D. Baza și termenii Evangheliei (3:21-31)

3:21 Am ajuns acum la focarul scrisorii lui Pavel către Romani, în care el răspunde la întrebarea: *Potrivit evangheliei, cum pot păcătoșii neevlavioși să fie îndreptăți de un Dumnezeu sfânt?*

Pavel își începe răspunsul, afirmând că **neprihănirea [dreptatea] lui Dumnezeu** a fost revelată **fără lege**. Asta înseamnă că ne-a fost dezvăluit un plan sau un program, prin intermediul căruia Dumnezeu îi poate mântui pe păcătoșii nedrepți, fără ca prin aceasta să calce dreptatea Sa. Și acest plan

nu constă în obligativitatea oamenilor de a păzi legea. Întrucât Dumnezeu este sfânt, El nu poate tolera păcatul, nu-l poate ignora și nu Se poate preface că nu-l vede, ci trebuie să-l pedepsească. Iar pedeapsa păcatului este moartea. Dar Dumnezeu îl iubește pe păcătos și dorește să-l mântuiască. Prin urmare, aici intervine dilema: neprihănirea lui Dumnezeu reclamă moartea păcătosului, dar, în dragostea Lui, Dumnezeu dorește fericirea veșnică a păcătosului. Evanghelia ne descoperă cum îi poate mântui Dumnezeu pe păcătoși, fără ca prin aceasta să-și compromită dreptatea Sa.

Planul drept este mărturisit de lege și de profeți. El a fost prezis în tipurile și simbolurile prezente în întregul sistem al jertfelor, conform căruia, pentru ca să poată avea loc ispășirea, este nevoie de vărsare de sânge. Planul acesta a fost însă vestit și prin intermediul unor profeții directe (vezi, de pildă, Is. 51:5, 6, 8; 56:1; Dan. 9:24).

3:22 Versetul 21 ne-a spus că această mântuire dreaptă *nu* se capătă prin ținerea legii. Acum apostolul ne spune *cum* se capătă ea — **prin credința în Isus Cristos**. Credința din acest verset înseamnă bizuirea în întregime pe Domnul Isus Cristos, ca singurul Mântuitor al cuiva de păcat și singura nădejde pe care o are de a ajunge în rai. Ea se bazează pe revelația Persoanei și lucrării lui Cristos, așa cum o găsim în Biblie.

Credința nu este un salt în gol, ci ea reclamă existența unor dovezi cât se poate de sigure, pe care le găsește din plin în cuvântul negreșelnic al lui Dumnezeu. Credința nu este un lucru lipsit de logică sau de rațiune, căci ce poate fi mai rațional decât să vezi cum creatura se încrede în Creatorul ei?

Credința nu este lucrarea meritorie pe care a săvârșit-o cineva, câștigând prin aceasta dreptul la mântuire. Un om nu se poate lăuda că a crezut în Domnul, ci ar fi un nechibzuit dacă *nu* ar crede în El! Credința nu este încercarea de a câștiga mântuirea, ci simpla acceptare a mântuirii pe care Dumnezeu o oferă gratuit, în dar.

Pavel continuă discuția, arătându-ne că mântuirea este **către toți și peste toți⁶ care cred**. Este **către toți** în sensul că este disponibilă tuturor, fiindu-le oferită tutututor și fiind suficientă pentru toți. Dar ea este doar **asupra celor care cred**. Adică, este efectivă doar în viața celor care Îl primesc pe Domnul Isus printr-un act liber

consimțit al credinței lor. Iertarea este pentru toți, dar ea devine operantă în viața cuiva numai atunci când această persoană o acceptă.

Când Pavel spune că mântuirea este disponibilă tuturor, el cuprinde în această disponibilitate și Neamurile, și iudeii, pentru că **nu este nici o deosebire**. Iudeul nu are nici un privilegiu special iar ne-evreul nu este dezavantajat cu nimic.

3:23 Disponibilitatea evangheliei este la fel de universală ca nevoia mântuirii. Iar nevoia este universală pentru că **toți au păcătuit⁷ și nu se ridică la înălțimea slavei lui Dumnezeu**. Toți au păcătuit în Adam; când a păcătuit el, a acționat ca reprezentant al tuturor celor care aveau să descindă din el. Dar oamenii nu sunt păcătoși doar prin natura lor, ci sunt păcătoși în virtutea faptului că *practică* păcatul. Ei nu se ridică la înălțimea slavei lui Dumnezeu în ei înșiși.

EXCURS PE TEMA PĂCATULUI

Păcatul este orice gând, cuvânt sau faptă care nu se ridică la înălțimea normelor de sfințenie și perfecțiune ale lui Dumnezeu. Păcatul mai poate însemna neatingerea țintei, nimerirea pe alături. Un amerindian care nu a reușit să împlante sulița în centrul țintei a fost auzit, zicând: „Vai, am păcătuit!“ Pe limba lui,⁸ se folosește același termen și pentru a păcătui, și pentru a nu nimeri ținta.

Păcatul este fărădelege (1 Ioan 3:4), adică răzvrătirea creaturii, a cărei voință se opune voinței lui Dumnezeu. Păcatul nu este doar comiterea de fapte greșite, ci și eșecul de a face ceea ce știm că este bine (Iac. 4:17). Tot ce nu vine din credință este păcat (Rom. 14:23). Asta înseamnă că dacă cineva săvârșește o faptă asupra căreia are îndoieli, a greșit. Dacă o va săvârși, în pofida faptului că nu are cugetul curat cu privire la ea, va păcătui.

„Orice nepreptate este păcat“ (1 Ioan 5:17). Și gândul nechibzuinței este păcat (Prov. 24:9). Păcatul pornește din mintea omului. Apoi, după ce a fost incurajat și promovat, el se răsfrânge în exterior, transformându-se în faptă păcătoasă, care duce la moarte. De multe ori, păcatul pare atrăgător, la prima vedere, dar mai apoi este dezvăluit în toată hidoșenia sa.

Uneori Pavel face distincție între păcate și păcat. „Păcate“ se referă la lucrurile greșite pe care le-am comis. „Păcatul“ se

referă la natura noastră rea — adică la ceea ce suntem. Ceea ce *suntem* este cu mult mai groaznic decât tot ce am făcut vreodată. Dumnezeu ne iartă păcatele, dar Biblia nu afirmă niciodată că ni se iartă păcatul. Mai degrabă, El *condamnă* sau *judcă* păcatul nostru în fire (Rom. 8:3).

Mai există o deosebire, între păcat și transgresie. Transgresia este o încălcare a unei legi cunoscute. Furtul este, în esență, o faptă păcătoasă. Este un act rău, în el însuși. Dar furtul mai este și o transgresie, atunci când există o lege care îl interzice. „Acolo unde nu este lege nu este nici o transgresie“ (Rom. 4:15).

Pavel a arătat că toți oamenii au păcătuit și au eșuat în permanență în a fi pe măsura slavei lui Dumnezeu. Acum el prezintă remediul.†

3:24 ...fiind îndreptățiți fără plată, prin harul Său. Evanghelia ne spune cum îi îndreptățește Dumnezeu pe păcătoși, fără plată, acordându-le o favoare nemeritată. Dar ce înțelegem prin această „îndreptățire“ sau „justificare“?

Verbul *îndreptăți* înseamnă a-l declara sau a-l socoti pe cineva drept. De pildă, Dumnezeu îl pronunță pe un păcătos drept atunci când acel păcătos crede în Domnul Isus Cristos. Cu această accepție este întrebuințat termenul „îndreptățire“ de cele mai multe ori în Noul Testament.

Dar un om îl poate îndreptăți pe Dumnezeu (vezi Luca 7:29), atunci când crede și împlinește cuvântul lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, el declară că Dumnezeu este drept în tot ce spune și face El.

Și, desigur, un om se poate îndreptăți pe el însuși. Cu alte cuvinte, el poate să-și susțină propria sa dreptate (vezi Luca 10:29). Dar asta nu e decât o formă de auto-înșelare.

A îndreptăți nu înseamnă a-l *face* pe cineva cu adevărat drept. Pe Dumnezeu nu-L putem *face* drept, întrucât El deja este drept. Dar noi îl putem *declara* drept (putem afirma că este drept). Dumnezeu nu-l *face* pe credincios fără păcat sau drept în el însuși. Mai degrabă, Dumnezeu trece dreptatea în contul credinciosului. După cum s-a exprimat și A. T. Pierson: „În procesul îndreptățirii păcătoșilor, Dumnezeu îi numește drepti, când, de fapt, ei nu sunt așa — căci El nu atribuie păcatul, acolo unde acesta desigur există, atribuind, în schimb, dreptatea, acolo unde aceasta nu există.“⁹

O definiție foarte des întâlnită a „îndreptăririi“ este redată prin sintagma: *ca și când nu aș fi păcătuit niciodată*. Dar asta nu merge suficient de adânc în esența chestiunii. Când Dumnezeu îl îndreptățește pe păcătoșul credincios, El nu numai că îl absolvă de orice culpabilitate, ci îl și îmbracă cu propria Sa dreptate, făcându-l, astfel, întrutotul calificat pentru a merge în rai. „Îndreptățirea merge mult mai departe decât simpla absolvire de vinovăție, atingând nivelul aprobării. Ea depășește faza simplei iertări, trecând la promovarea propriuzisă.“¹⁰ Absolvirea de culpă înseamnă doar ștergerea acuzației, achitarea persoanei. Dar îndreptățirea subliniază și cealaltă latură, pozitivă, în cadrul căreia persoanei îndreptățite i se atribuie dreptate (neprihănire).

Motivul pentru care Dumnezeu îi poate declara drepti (neprihăniți) pe păcătoșii nelegiuți este faptul că Domnul Isus Cristos — prin moartea și învierea Sa — a plătit prețul deplin pe care îl reclamau păcatele lor. Când păcătoșii îl primesc pe Cristos prin credință, ei sunt îndreptățiți.

Când citim la Iacov că îndreptățirea se face prin fapte (Iac. 2:24), asta nu înseamnă că suntem mântuiți prin fapte bune sau prin formula: „credință plus fapte bune“, ci, mai degrabă, prin acel gen de credință care va avea ca urmare săvârșirea de fapte bune.

Este important să ne dăm seama că îndreptățirea este un proces de socotire care are loc în mintea lui Dumnezeu, nefiind un lucru pe care îl simte credinciosul. Acesta știe că a fost îndreptățit pentru că Biblia îi spune acest lucru, după cum s-a exprimat C. I. Scofield: „Îndreptățirea este actul lui Dumnezeu, prin care El îi declară drepti (neprihăniți) pe toți cei ce cred în Isus. Este un lucru care se petrece în mintea lui Dumnezeu, nu în sistemul nervos sau în structura emotivă a credinciosului.“

Aici la Romani 3:24 apostolul ne spune că suntem **îndreptățiți fără plată**. Cu alte cuvinte, îndreptățirea nu poate fi câștigată sau cumpărată, ci este un lucru oferit în dar, gratuit.

Apoi aflăm că suntem **îndreptățiți... prin harul** lui Dumnezeu. Asta nu înseamnă altceva decât că îndreptățirea se efectuează în afara oricărui merit posibil al nostru, că nu se bazează pe nimic din ceea ce posedăm în noi înșine, ci, în ce ne privește pe noi, nu merităm, nu am căutat și nu ne-am gândit la îndreptățire.

Pentru a evita unele confuzii ce s-ar

putea ivi pe parcurs, cred că se cuvine să ne oprim aici și să explicăm că există șase aspecte diferite ale îndreptățirii, în Noul Testament. Ni se spune că suntem îndreptățiți prin har, prin credință, prin sânge, prin putere, prin Dumnezeu și prin fapte. Cu toate acestea, nu există nici o contradicție sau neconcordanță în această afirmație.

Suntem îndreptățiți prin har — adică nu merităm îndreptățirea.

Suntem îndreptățiți prin credință (Rom. 5:1) — adică trebuie să primim îndreptățirea, crezând în Domnul Isus Cristos.

Suntem îndreptățiți prin sânge (Rom. 5:9) — prin asta înțelegându-se prețul pe care l-a plătit Mântuitorul, pentru ca noi să putem fi îndreptățiți.

Suntem îndreptățiți prin putere (Rom. 4:24, 25) — prin aceeași putere care L-a înviat pe Domnul Isus din morți.

Suntem îndreptățiți prin sau de către Dumnezeu — El este Cel care ne socotește drepti (neprihăniți).

Suntem îndreptățiți prin fapte (Iac. 2:24) — neînțelegându-se prin asta că am putea câștiga îndreptățirea prin fapte bune, ci, mai degrabă, că faptele bune sunt dovada faptului că am fost îndreptățiți.

Revenind la 3:24, citim că suntem îndreptățiți **prin răscumpărarea care este în Cristos Isus. Răscumpărare** înseamnă „cumpărarea înapoi“ prin achitarea unui preț de răscumpărare. Domnul Isus ne-a „cumpărat înapoi“ — ne-a răscumpărat — de pe piața de sclavi a păcatului. Sângele Lui scump a fost prețul de răscumpărare cu care s-au achitat toate cerințele de sfințenie și dreptate ale lui Dumnezeu. Dacă va întreba cineva: „Dar cui i s-a achitat prețul de răscumpărare?“ asta înseamnă că acea persoană nu a înțeles problema. Scriptura nu lasă să se înțeleagă nicăieri că s-ar fi efectuat o plată anumită, fie lui Dumnezeu, fie Satanei. Prețul de răscumpărare nu a fost achitat către nimeni, ci a constituit o tranzacție abstractă care a asigurat baza de pe care Dumnezeu să-i poată mântui pe cei nelegiuți.

3:25 Dumnezeu L-a rânduit pe Cristos Isus să fie ispășire. Termenul **ispășire** înseamnă mijlocul prin care se satisfac cerințele justiției, prin care este abătută mânia lui Dumnezeu, putându-se arăta, în schimb, îndurarea, prin intermediul unei jertfe acceptabile în fața lui Dumnezeu.

De trei ori în Noul Testament se spune despre Cristos că este **ispășire**. Aici la

Romani 3:25 aflăm că cei care își pun încrederea în Cristos capătă îndurare, în virtutea sângelui Său vărsat. La 1 Ioan 2:2, Cristos este descris ca ispășirea pentru păcatele noastre și pentru cele ale întregii lumi. Lucrarea Lui este suficientă pentru întreaga lume, dar devine operantă doar pentru cei care și-au pus încrederea în El. În fine, la 1 Ioan 4:10, dragostea lui Dumnezeu s-a arătat prin faptul că Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Său să fie ispășirea pentru păcatele noastre.

Rugăciunea vameșului de la Luca 18:13, redată textual, a sunat în felul următor: „Dumnezeule, fii răpășitor față de mine, păcătosul.“ El L-a rugat pe Dumnezeu să-Și arate îndurarea față de El în sensul de a nu-i cere să plătească plata (pedeapsa) pentru grava lui vinovăție.

Termenul *ispășire* apare și la Evrei 2:17: „Prin urmare, în toate lucrurile El a trebuit să fie făcut ca frații Lui, pentru ca El să fie un Mare Preot plin de îndurare și credincios în lucrurile *privitoare* la Dumnezeu, ca să facă ispășire pentru păcatele poporului.“ Aici sintagma „să facă ispășire“ înseamnă „să îndepărteze, prin achitarea costului penalizării“.

Echivalentul termenului *ispășire* în Vechiul Testament este *capacul îndurării* — cu alte cuvinte, capacul chivotului. În Ziua Ispășirii, marele preot stropea capacul îndurării cu sângele animalului jertfit. Prin intermediul acestui act, greșelile marelui preot și ale poporului erau ispășite sau acoperite.

Când Cristos a făcut ispășire pentru păcatele noastre, El a mers mult mai departe. El nu numai că *le-a acoperit*, ci *le-a și îndepărtat cu desăvârșire*.

Acum Pavel ne spune la 3:25 că **Dumnezeu L-a rinduit pe Cristos să fie ispășire prin sângele Lui, prin credință**. Nu ni se spune să ne punem credința în sângele Lui, întrucât *Cristos însuși* este obiectul credinței noastre. Numai un Cristos înviat și viu în veci de veci putea să ne mântuiască. El este ispășirea. **Credința** în El este condiția prin care noi ne prevalăm de **ispășire. Sângele Lui** este prețul care a fost plătit.

Lucrarea isprăvită a lui Cristos declară **neprihănirea (dreptatea) lui Dumnezeu pentru iertarea (ștergerea) păcatelor** săvârșite în trecut. Asta se referă la păcatele comise înainte de moartea lui Cristos. De la Adam la Cristos, Cristos i-a mântuit pe cei ce și-au pus încrederea în El, bazându-se pe

revelația specifică ce l-a încredințat-o El. De pildă, Avraam L-a crezut pe Dumnezeu și asta i s-a socotit neprihănire (dreptate) (Gen. 15:6). Dar cum putea Dumnezeu să-l socotească drept, și să-Și respecte, în același timp, standardele dreptății Sale? Un Înlocuitor fără păcat nu fusese înjunghiat încă. Sângele Jertfei desăvârșite nu fusese vărsat încă. Cu alte cuvinte, Cristos nu murise încă. Datoria nu fusese achitată. Cerințele dreptății lui Dumnezeu nu fuseseră îndeplinite încă. Prin urmare, cum putea Dumnezeu să-i salveze pe păcătoșii credincioși din perioada Vechiului Testament?

Răspunsul este că deși Cristos nu murise încă, Dumnezeu știa că El *va muri* și, prin urmare, i-a salvat pe oameni pe baza lucrării ce avea s-o săvârșească Cristos la o dată viitoare. Chiar dacă sfinții din Vechiul Testament nu știau despre Jertfa de pe Calvar, *Dumnezeu știa!* Și El le-a trecut toată valoarea lucrării lui Cristos în contul lor, atunci când L-au crezut pe Dumnezeu. Într-un sens foarte real, credincioșii din Vechiul Testament au fost mântuiți „pe credit“. Ei au fost mântuiți pe baza prețului ce urma să fie plătit la o dată viitoare. Ei priveau înainte spre Calvar, în timp ce noi privim în urmă, la Calvar.

Asta vrea să spună Pavel când afirmă că ispășirea lui Cristos declară **neprihănirea (dreptatea) lui Dumnezeu, prin faptul că El trecuse peste păcatele făptuite mai înainte**. El nu se referă aici — cum cred unii, eronat, — la păcatele pe care le-a săvârșit cineva înainte de convertirea sa, întrucât asta ar însemna că lucrarea lui Cristos a operat păcatele comise înainte de nașterea din nou a cuiva, după acest moment persoana respectivă urmând să se descurce singură. Nicidecum! Ci Pavel explică aparenta blândețe de care dă dovadă Dumnezeu, trecând, după câte se pare, cu vederea peste păcatele comise de cei care au fost mântuiți înainte de moartea Domnului Isus pe cruce. Conform acestui raționament, ar însemna că Dumnezeu scuză aceste păcate sau Se face că nu le vede. Nimic mai neadevărat, afirmă Pavel. Domnul știa că Cristos avea să facă ispășire deplină și în virtutea acestei certitudini, El i-a mântuit pe credincioșii din Vechiul Testament pe temeiul acesteia.

Așadar perioada Vechiului Testament a fost o perioadă marcată de **îndelunga răbdare a lui Dumnezeu**. Timp de cel puțin

patru mii de ani El S-a reținut pe Sine de a judeca păcatul. Apoi, la împlinirea vremii, El L-a trimis pe Fiul Său să fie Purtătorul păcatului. Când Domnul Isus a luat asupra Sa păcatele noastre, Dumnezeu a dezlănțuit toată forța mâniei Sale drepte și sfinte asupra Fiului Său Preaiubit.

3:26 Acum moartea lui Cristos declară **dreptatea (neprihănirea)** lui Dumnezeu. Dumnezeu este **drept** întrucât El a cerut achitarea întregii penalizări a păcatului. Și El poate să-i îndreptățească pe oamenii nelegiuți, fără ca prin aceasta să le tolereze păcatul sau să-și compromită propriile sale norme de dreptate, deoarece un Înlocuitor desăvârșit a murit și a înviat din morți. Albert Midlane a redat acest gând în versurile prezentate mai jos, în traducere:

Neprihănirea desăvârșită a lui Dumnezeu reiese din sângele Mântuitorului. În crucea lui Cristos vedem dreptatea Lui, dar și harul Lui minunat. Dumnezeu nu putea trece pe lângă păcătos, căci păcatul acestuia reclama moartea sa. Dar în crucea lui Cristos vedem cum Dumnezeu poate mântui, rămânând mai departe drept.

Păcatul a fost așezat asupra Mântuitorului și în sângele Lui a fost achitată plata păcatului.

Rigorile justiției au fost astfel satisfăcute, îndurarea putându-se manifesta în voie.

Păcătosul care crede este liber, putând afirma: „Mântuitorul a murit pentru mine.“

El se va referi la sângele ispășitor, zicând: „Asta a realizat pacea dintre Dumnezeu și mine.“

3:27 Unde este deci lauda în acest minunat plan al mântuirii? Este exclusă — înlăturată, interzisă. **Prin ce principiu a fost exclusă lauda?** Prin principiul **faptelor?** Nu. Căci dacă mântuirea s-ar realiza prin fapte, asta ar crea teren prielnic unei sumedenii de auto-congratulari. Dar când mântuirea se întemeiază pe principiul **credinței**, nu mai este loc pentru **lăudăroșenie**. Persoana îndreptățită spune: „Eu am săvârșit toată păcătuirea, dar Isus a săvârșit toată mântuirea.“ Credința autentică se dezice de orice ajutoare proprii, de orice auto-perfecționare sau auto-mântuire, privind numai și numai la Cristos, ca singurul Mântuitor al acelei persoane, cum reiese și din versurile de mai jos, traduse din engleză:

Nu vin cu nici un dar în mână,
Ci mă agăț doar de crucea Ta.

Gol, la Tine vin Doamne, ca tu să mă îmbraci.
Neajutorat, la Tine privesc să capăt har.

Întinat, la izvorul tău alerg.

Căci de nu m-ai spăla Tu, Mântuitorule, aș pieri.

— Augustus M. Toplady

3:28 Ca motiv pentru excluderea laudei, Pavel repetă că **omul este îndreptățit prin credință, fără faptele legii.**

3:29 Cum Îl prezintă Evanghelia pe Dumnezeu? Ca pe **Dumnezeu exclusiv al iudeilor?** Nicidecum, ci El este și **Dumnezeu Neamurilor**. Domnul Isus Cristos nu a murit pentru un singur popor din cadrul omenirii, ci pentru întreaga lume de păcătoși. Iar mântuirea deplină și gratuită este oferită oricui este dispus s-o primească — fie evreu, fie ne-evreu.

3:30 Nu există doi Dumnezei — unul pentru iudei și altul pentru Neamuri. Nu există decât **un singur Dumnezeu** și o singură cale de mântuire pentru întreaga omenire. El îi îndreptățește **prin credință, pe cei circumcuși, și tot prin credință și pe cei necircumcuși**. Chiar dacă s-au folosit două prepoziții aici (**by** și **through**,¹¹ doar în engleză, în română folosindu-se aceeași prepoziție, „prin“, n.tr.), nu există nici o diferență în cazul instrumental al îndreptățirii, care este **credința**, în ambele cazuri.

3:31 Mai rămâne însă o întrebare importantă căreia trebuie să i se dea răspuns: Când spunem că mântuirea este prin credință, și prin păzirea legii, afirmăm prin aceasta că legea ar fi lipsită de orice valoare, netrebuind să se țină seama de ea? Înlătură oare evanghelia legea, ca și când aceasta nu ar mai avea nici un loc? **Nicidecum! Dimpotrivă** evanghelia întărește legea, în felul următor:

Legea reclamă ascultare desăvârșită. Pedeapsa pentru călcarea legii trebuie plătită și acea pedeapsă este **MOARTEA**. Dacă un călcător al legii va plăti acea pedeapsă, înseamnă că va fi pierdut pe vecie. Evanghelia ne spune cum a murit Cristos, pentru a plăti pedeapsa pentru călcarea legii. El nu a tratat-o ca un lucru ce putea fi ignorat. El a plătit până la capăt întreaga datorie. Acum oricine a călcat legea se poate prevala de faptul că Cristos a plătit pedeapsa, în locul lui. Astfel, evanghelia mântuirii prin credință susține legea, prin faptul că insistă ca toate cerințele sale să fie respectate și să se îndeplinească toate condițiile puse de aceasta.

F. Armonia Evangheliei cu Vechiul Testament (cap. 4)

A cincea mare întrebare pe care o abordează Pavel este următoarea: *Este evanghelia în concordanță cu învățăturile Vechiului Testament?* Răspunsul la această întrebare ar fi de o deosebită importanță pentru poporul evreu. Prin urmare, apostolul arată acum că între evanghelia din Noul Testament și Vechiul Testament există o armonie desăvârșită. Că îndreptățirea s-a făcut întotdeauna pe baza credinței.

4:1 Pavel își demonstrează teza referindu-se la două dintre cele mai mari personaje din istoria Israelului: Avraam și David. Dumnezeu a încheiat legăminte extraordinare cu fiecare din acești bărbați. Primul a trăit cu secole înainte de a fi fost dată legea iar al doilea a trăit cu mulți ani după ce fusese dată legea. Unul a fost justificat înainte de a fi fost circumcis, celălalt după ce fusese circumcis.

Să ne oprim mai întâi asupra lui **Avraam**, pe care toți evreii au motive să-l numească strămoșul lor. Care a fost experiența lui **după fire**?¹² Ce a găsit el, cu privire la modul în care este îndreptățit cineva?

4:2 Dacă Avram a fost îndreptățit prin fapte, atunci ar avea motive să se laude. Ar putea să se felicite, pentru că a obținut o poziție dreaptă înaintea lui Dumnezeu. Dar lucrul acesta este absolut imposibil. Nimeni nu va putea să se laude vreodată în fața lui Dumnezeu (Ef. 2:9). Nu găsim în Scriptură nici un cuvânt din care să reiasă că Avraam a avut motive să se laude cu faptul că ar fi fost îndreptățit prin faptele sale.

Dar ar putea spune cineva: „Oare nu afirmă Iacov exact acest lucru, la 2:21, că Avraam a fost îndreptățit prin fapte?” Da, e adevărat că se afirmă acest lucru, dar sensul e cu totul altul. Avraam a fost îndreptățit prin credință, la Geneza 15:6, atunci când a crezut făgăduința pe care i-a făcut-o Dumnezeu cu privire la faptul că urmașii lui vor fi fără număr. Abia după treizeci de ani a fost el îndreptățit (justificat) prin fapte, atunci când a purces să-l aducă pe Isaac ca jertfă de ardere de tot lui Dumnezeu (Gen. 22). Actul acesta de ascultare a demonstrat realitatea credinței sale, constituind o dovadă vizibilă a faptului că fusese cu adevărat îndreptățit prin credință.

4:3 Ce spune Scriptura cu privire la îndreptățirea lui Avraam? Spune că Avraam „L-a crezut pe Domnul și El i-a socotit lucrul acesta ca dreptate” (Gen. 15:6). Dum-

nezeu S-a revelat pe Sine lui Avraam și i-a promis că urmașii lui vor fi fără număr. Patriarhul L-a crezut pe Domnul și Dumnezeu i-a trecut în cont **neprihănirea**. Cu alte cuvinte, Avraam a fost, pur și simplu, îndreptățit prin credință, fără ca faptele lui să fi jucat vreun rol în asta. În fapt, ele nici nu sunt menționate.

4:4 Toate acestea ne conduc la una din cele mai sublime declarații din toată Biblia, cu privire la contrastul dintre fapte și credință, cu referire la planul mântuirii.

Să ilustrăm principiul printr-un exemplu practic: când un om **lucrează** pentru a-și câștiga existența, primind la sfârșitul săptămânii, la două săptămâni sau la patru săptămâni plata pentru munca prestată, lui i se cuvine salariul respectiv, pe care l-a câștigat prin muncă. El nu trebuie să se aplece sau să se dea bine pe lângă patronul său sau să-i mulțumească acestuia pentru generozitatea de care a dat dovadă, afirmând că nu o merită. Nu va face nici unul din aceste lucruri, ci va băga banii în buzunar și se va duce acasă, împăcat cu gândul că a fost plătit pentru timpul și munca prestată.

Dar nu așa stau lucrurile pe planul îndreptățirii.

4:5 Oricât ar părea de șocant, omul îndreptățit este cel **care**, mai întâi de toate, **nu lucrează**. El renunță la orice posibilitate de a-și câștiga mântuirea. El se dezice de orice merit personal sau bunăte proprie. El recunoaște că toate eforturile sale, chiar cele mai nobile, niciodată nu ar putea împlini cerințele dreptății lui Dumnezeu.

Mai degrabă, el **crede în Cel care îi îndreptățește pe păcătoși**. El își pune încrederea în Domnul, biziindu-se numai pe El. El îl ia pe Dumnezeu pe cuvânt. Cum am văzut, aceasta nu este o acțiune meritorie. Meritul nu constă în credința sa, ci în **Obiectul credinței sale**.

Observați că el **crede în Cel care îi îndreptățește pe păcătoși**. El nu vine cu pledoaria că și-a dat toate străduințele, că a trăit conform Regulii de aur sau că nu a fost atât de rău ca alții, ci vine în calitate de **păcătos** vinovat, agățându-se de îndurarea lui Dumnezeu.

Și care este urmarea? **Credința îi este socotită ca dreptate**. Pentru că a venit crezând, mai degrabă decât lucrând, Dumnezeu îi trece în cont **dreptatea**. Prin meritele Mântuitorului înviat, Dumnezeu îl îmbracă cu **dreptate (neprihănire)**, făcându-l astfel apt pentru cer. De acum încolo Dumnezeu îl

vede în Cristos și îl acceptă de pe această bază.

Rezumând, vom spune că îndreptățirea este pentru păcătoși, nu pentru oamenii buni. Este o chestiune de har, nu de datorie. Și se primește prin credință, nu prin fapte.

4:6 În acest punct Pavel își îndreaptă atenția spre **David**, pentru a-și demonstra teza. Cuvintele **tot astfel** de la începutul versetului arată că experiența lui David a fost exact ca aceea a lui Avraam. Neîntrecutul cântăreț al Israelului a afirmat că fericit este păcătosul căruia Dumnezeu îi socotește dreptatea **fără fapte**. Deși David nu a exprimat acest lucru chiar în cuvintele acestea, apostolul derivă acest adevăr din Psalmul 32, versetele 1 și 2, pe care le citează în următoarele versete:

4:7 **Ferice de aceia ale căror fărădelegi sunt iertate și ale căror păcate sunt acoperite.**

4:8 **Ferice de omul căruia Domnul nu-i ține în seamă păcatul.**

Ce a văzut Pavel în aceste versete? Mai întâi, el a observat că David nu spune nimic despre fapte; iertarea este o chestiune a harului lui Dumnezeu, nu a eforturilor omului. În al doilea rând, el a văzut că dacă Dumnezeu nu ține în seamă păcatul unui om, atunci persoana aceea trebuie neapărat să aibă o poziție dreaptă înaintea lui Dumnezeu. În fine, el a văzut că Dumnezeu îi îndreptățește pe cei păcătoși; David însuși se făcuse vinovat de adulter și de omor, dar iată că în aceste versete el gustă dulceața deplinei și gratuite iertări.

4:9 Dar în mintea unor iudei încă mai stăruia gândul că poporul ales se bucură de un privilegiu pe care nu-l au celelalte popoare, cu privire la îndreptățirea pe care o acordă Dumnezeu — anume că numai cei care sunt circumciși ar putea fi îndreptățiți. Apostolul revine la experiența lui **Avraam**, pentru a arăta că nu așa stau lucrurile. El pune întrebarea: „Este dreptatea atribuită doar iudeilor, sau și Neamurilor credincioase?” Faptul că s-a recurs doar la pilda lui Avraam ar putea sugera că dreptatea este atribuită doar iudeilor.

4:10 Aici Pavel remarcă un fapt istoric, ce ar fi fost trecut cu vederea de cei mai mulți dintre noi. El arată că Avraam a fost îndreptățit (Gen. 15:6) înainte de a fi fost circumcis (Gen. 17:24). Dacă părintele poporului evreu a putut fi îndreptățit **pe când era încă necircumcis**, atunci se pune întrebarea: „De ce nu pot fi îndreptățiți și alți

oameni necircumciși?” Într-un sens foarte real, Avraam a fost îndreptățit pe când era pe terenul Neamurilor și asta a deschis ușa largă ca și celelalte persoane dintre Neamuri să poată fi îndreptățite, cu totul fără circumcizie.

4:11 **Circumcizia**, prin urmare, nu a fost cauza instrumentală a îndreptățirii lui Avraam, ci doar un **semn** exterior în carnea sa, al faptului că fusese îndreptățit prin credință. În esență, circumcizia a fost semnul exterior al legământului dintre Dumnezeu și poporul Israel; dar aici sesul ei este lărgit, cuprinzând acum și dreptatea pe care Dumnezeu a atribuit-o lui Avraam prin credință.

Circumcizia a fost nu numai un semn, ci și o pecete — **pecetea dreptății credinței, pe care o avea pe când era încă necircumcis**. Un semn indică totdeauna realitatea pe care o semnifică. Un semn autentifică, confirmă, certifică sau garantează veridicitatea realității pe care o semnifică. Circumcizia i-a confirmat lui Avraam că era privit și tratat de Dumnezeu ca neprihănit (drept) prin credință.

Circumcizia a fost pecetea neprihănirii (dreptății) credinței lui Avraam. Asta ar putea însemna că **credința** sa a fost dreaptă sau ar putea însemna că el a obținut dreptatea (neprihănirea) prin **credință**. Aproape sigur sensul corect este acesta din urmă. **Circumcizia a fost pecetea neprihănirii** care aparținea **credinței** sale sau pe care a obținut-o pe baza **credinței**.

Întrucât Avraam a fost îndreptățit înainte de a fi circumcis, el poate fi **tatăl celor necircumciși** — adică al Neamurilor credincioase. Ele pot fi îndreptățite în același mod în care a fost îndreptățit el: prin credință.

Când se spune că Avraam este **tatăl** tuturor Neamurilor credincioase, bineînțeles, nu se pune deloc problema unei descendențe fizice, ci doar a faptului că acești credincioși sunt copiii lui prin faptul că imită credința lui. Ei nu sunt copiii lui din naștere, ci datorită faptului că pășesc pe urmele sale, prin traseul și exemplul vieții lor. Tot așa, textul de față nu afirmă că Neamurile credincioase devin Israelul lui Dumnezeu. Israelul lui Dumnezeu este alcătuit din **iudeii** care îl acceptă pe Isus, ca Mesia și ca Domnul și Mântuitorul lor.

4:12 Avraam a primit semnul **circumciziei** și pentru alt motiv — anume ca el să poată fi **tatăl** acelor iudei care nu numai că sunt circumciși, ci și merg pe urmele lui, înaintând pe cărarea credinței de genul celei

pe care o avea Avraam pe când era încă necircumcis.

Există o deosebire între a fi descendenții lui Avraam și copiii lui Avraam. Isus le-a spus fariseilor: „Știu că sunteți descendenții lui Avraam“ (Ioan 8:37), după care a adăugat însă următoarele cuvinte: „Dacă ați fi copiii lui Avraam, ați face faptele lui Avraam“ (Ioan 8:39). Prin urmare, aici Pavel insistă că nu circumcizia contează, ci în primul rând trebuie să existe **credință** în Dumnezeu cel viu. Cei ai circumciziei, care cred în Domnul Isus Cristos, sunt adevăratul Israel al lui Dumnezeu.

Rezumând, vom spune că a existat în vremea lui Avraam un timp când el a avut **credință**, pe când era **încă necircumcis**, și a mai existat un timp când a avut credință, pe când era deja circumcis. Ochiul de vultur al lui Pavel vede în acest fapt că atât Neamurile credincioase, cât și iudeii credincioși pot să-l revendice pe Avraam ca tată al lor, putând să se identifice cu el, în calitate de copii ai săi.

4:13 „Argumentul continuă fără cruțare, Pavel căutând să-i scoată la iveală pe orice contestatari posibili, cu orice logică și cu orice verset din Scriptură.“¹³ Apostolul trebuie să se ocupe acum de obiecția ridicată de unii că binecuvântarea ar veni prin intermediul legii și că, prin urmare, Neamurile care nu au cunoscut legea au fost blestemate (vezi Ioan 7:49).

Când Dumnezeu i-a promis lui Avraam și **seminței sale** că el va fi **moștenitorul lumii**, El nu a condiționat această promisiune de respectarea unui anumit cod juridic. (Legea însăși nu a fost dată decât cu 430 de ani mai târziu — Gal. 3:17.) Mai degrabă, a fost o **făgăduință** a harului, ce se primește prin **credință** — prin același fel de **credință** prin care obținem noi astăzi **dreptatea (neprihănirea)** lui Dumnezeu.

Sintagma **moștenitorul lumii** înseamnă că el avea să fie și tatăl Neamurilor credincioase, și al iudeilor (4:11, 12), că avea să fie tatăl multor națiuni (4:17, 18) și nu doar al poporului evreu. În sensul său cel mai deplin, făgăduința va fi împlinită atunci când Domnul Isus, sămânța lui Avraam, va lua în mână sceptrul imperiului universal, domnind ca Rege al regilor și Domn al domnilor.

4:14 Dacă cei care caută binecuvântarea lui Dumnezeu, și în special binecuvântarea îndreptăririi, ar fi capabili s-o moștenească pe baza păzirii legii, atunci **credința** ar fi anulată iar făgăduința nu ar mai avea nici un efect. În acest caz credința este dată la o

parte, întrucât credința este un principiu complet opus legii. **Credința** este o acțiunea de a crede, în timp ce legea este ceva care trebuie făcut. Făgăduința ar fi atunci fără nici o valoare, întrucât s-ar baza pe condiții pe care nimeni nu le poate întruni.

4:15 **Legea aduce mânia** lui Dumnezeu, și nu binecuvântarea Lui. Ea îi condamnă pe cei care nu reușesc să păzească poruncile Sale în mod desăvârșit și permanent. Și întrucât nimeni nu poate face asta, toți cei care sunt sub lege sunt condamnați la moarte. Este imposibil să fii sub lege fără să fii și sub blestem.

Dar **unde nu este lege nu este nici călcare de lege**. Călcare a legii înseamnă violarea unei legi cunoscute. Pavel nu spune că acolo unde nu este lege nu este nici *păcat*, întrucât o faptă poate să fie inerent greșită, chiar dacă nu există lege care s-o condamne. Dar ea devine **călcare de lege** (transgresie) atunci când, de pildă, întâlnim un semn de circulație, pe care scrie: „Viteza maximă 35 km pe oră“ iar noi circulăm cu 40 sau 50.

Iudeii credeau că moșteneau binecuvântarea prin faptul că aveau legea, dar tot ce au moștenit ei a fost **călcare a legii**. Dumnezeu a dat legea pentru ca păcatul să poată fi văzut ca o **călcare a legii** sau, ca să ne exprimăm în alt mod, pentru ca păcatul să poată fi văzut în toată păcătoșenia sa. El nu a rânduit niciodată ca legea să constituie calea mântuirii pentru călătorii păcătoși ai legii!

4:16 Întrucât legea produce mânia lui Dumnezeu, și nu îndreptățirea Sa, Dumnezeu a rânduit ca El să-i măntuiască pe oameni prin **har** prin credință, urmând ca El să dăruiască viața veșnică sub formă de dar nemeritat, dat păcătoșilor nelegiuți, care o primesc printr-un simplu act de **credință**.

În felul acesta **făgăduința** vieții este **sigură pentru toată sămânța**. Trebuie să subliniem două cuvinte din acest text: *sigură* și *toată*. Mai întâi, Dumnezeu vrea ca **făgăduința** să fie *sigură*. Dacă îndreptățirea ar depinde de faptele săvârșite de om după lege, el n-ar mai putea fi niciodată sigur, întrucât niciodată n-ar ști dacă a săvârșit destule fapte bune sau dacă a făcut faptele considerate bune. Nici o persoană care caută să câștige mântuirea nu va putea să se bucure niciodată de asigurare deplină. Dar atunci când mântuirea este dăruită în dar celui care o primește prin credință, persoana respectivă poate fi sigură că este măntuită pe baza autorității cuvântului lui Dumnezeu.

În al doilea rând, Dumnezeu vrea ca

făgăduința să fie sigură *întregii seminte* — nu doar iudeilor, cărora le-a fost dată legea, ci și Neamurilor, care își pun încrederea în Domnul în același mod în care a procedat și Avraam. Avraam este tatăl nostru al tuturor — adică, al tuturor celor care cred, fie iudei, fie Neamuri.

4:17 Pentru a confirma că Avraam este tatăl tuturor credincioșilor adevărați, Pavel adaugă paranteza din Geneza 17:5: „**Te-am făcut tatăl multor națiuni.**“ Faptul că Dumnezeu a ales Israelul, ca membrii acestui popor al Său ales pe acest pământ nu înseamnă că harul și îndurarea aveau să se limiteze la ei. Apostolul citează cu multă măiestrie o mulțime de versete din Vechiul Testament, pentru a demonstra că Dumnezeu a rânduit dintodeauna că va onora credința, ori de câte ori și oriunde o va întâlni.

Sintagma: **în prezența Celui în care a crezut** continuă gândul de la 4:16: „...Avraam, care este tatăl nostru al tuturor.“ Legătura constă în aceasta: Avraam este tatăl nostru al tuturor în fața Aceluia (Dumnezeu) în care el (Avraam) a crezut, chiar Dumnezeu care dă viață morților și rostește lucruri care nu există ca și când ar exista deja. Pentru a înțelege această descriere a lui Dumnezeu, nu trebuie decât să privim la versetele care urmează. **Dumnezeu dă viață morților** — adică lui Avraam și Sarei, căci deși nu erau încă morți fizic, ei erau fără copii și trecuți de vârsta la care ar mai fi putut avea copii (vezi 4:19). Dumnezeu cheamă cele ce nu sunt ca și cum ar fi — adică urmași fără de număr, în care aveau să fie cuprinse multe națiuni (vezi 4:18).

4:18 În versetele precedente, Pavel a subliniat că făgăduința i-a fost dată lui Avraam prin credință, și nu prin lege, pentru ca să fie prin har și să fie sigură pentru toată sămânța. Asta ne conduce în mod foarte natural la considerarea credinței lui Avraam în Dumnezeu învierii. Dumnezeu i-a făgăduit lui Avraam o posteritate fără număr, ca stelele cerului și ca nisipul. Omeneste vorbind, șansele împlinirii acestei promisiuni erau ca și nule. Dar **contrar** nădejzii speranțelor omenești, Avraam a crezut, în speranța că va deveni tatăl multor națiuni, după cum îi promisese Dumnezeu la Geneza 15:5: „**Așa vor fi descendenții tăi.**“

4:19 Când i s-a făcut prima oară lui Avraam promisiunea posterității, el avea șaptezeci și cinci de ani (Gen. 12:2-4). În vremea aceea era capabil, din punct de vedere fizic, să devină tată, întrucât după

aceea l-a procreat pe Ișmael (Gen. 16:1-11). Dar în versetul acesta Pavel se referă la perioada în care Avraam avea 100 de ani, când a fost reînnoită făgăduința (Gen. 17:15-21). Între timp dispăruse posibilitatea procreării — cel puțin, fără intervenția puterii miraculoase a lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu îi făgăduise lui Avraam un fiu și Avraam a crezut în făgăduința lui Dumnezeu!

Fără să fie slab în credință, el nu¹⁴ s-a uitat la trupul său, care era deja mort, nici la starea moartă a pântecelui Sarei. Omeneste vorbind, nu mai era nici o speranță, dar Avraam a avut credință.

4:20 Aparenta imposibilitatea a împlinirii făgăduinței nu l-a făcut pe Avraam să se clatine. Dumnezeu a spus, Avraam a crezut și cu asta problema era de-acum rezolvată. În ce-l privea pe patriarh, nu era decât o singură imposibilitate: ca Dumnezeu să rostească vreodată vreo minciună! Credința lui Avraam a fost puternică și vibrantă. El a dat slavă lui Dumnezeu, onorându-L ca pe Unul pe care el putea conta că Își va ține făgăduința, în pofida tuturor legilor probabilității și sfidând orice teorie a șanselor.

4:21 Avraam nu a știut cum Își va împlini Dumnezeu făgăduința, dar asta nu avea importanță. El îl cunoștea pe Dumnezeu și avea toată încrederea că Dumnezeu era întru totul capabil să facă ceea ce promisese. Într-o privință, a fost vorba de o credință minunată, dar, într-alta a fost și lucrul cel mai rațional pe care-l putea face, întrucât cuvântul lui Dumnezeu este cel mai sigur lucru din univers. Prin urmare, Avraam nu risca în nici un fel, dacă credea în cuvântul lui Dumnezeu!

4:22 Lui Dumnezeu I-a făcut și-I face plăcere întodeauna să găsească un om care să-L ia pe cuvânt. Și astfel i-a trecut lui Avraam în cont dreptatea (neprihănirea). Unde mai înainte exista un sold de păcat și vinovăție, acum nu mai era decât o poziție neprihănită (dreaptă) înaintea lui Dumnezeu. Avraam fusese izbăvit de condamnare, fiind îndreptățit de către un Dumnezeu sfânt, prin credință.

4:23 Narațiunea istorică a îndreptăririi sale prin credință nu a fost scrisă numai pentru el. Desigur, într-o privință, a fost scrisă pentru el — ca document permanent, consemnând achitarea sa și poziția nouă de desăvârșire înaintea lui Dumnezeu.

4:24 Dar această narațiune a fost scrisă și pentru noi. Credința noastră ne este socotită și nouă ca dreptate, atunci când credem în

Dumnezeu, care L-a înviat pe Isus, Domnul nostru, din morți. Singura deosebire constă în aceasta: Avraam a crezut că Dumnezeu va da viață morților (adică, trupului său slab și pântecelui sterp al Sarei). Noi credem că Dumnezeu a dat viață morților, înviindu-L pe Domnul Isus, cum arată și C. H. Mackintosh:

Avraam a fost chemat să creadă într-o făgăduință, pe când noi avem privilegiul de a crede într-un fapt împlinit. El a fost chemat să privească înainte, spre un lucru ce urma să fie împlinit. Noi privim în urmă, spre ceva care este deja împlinit, adică răscumpărarea realizată deja, atestată prin realitatea Mântuitorului înviat și glorificat, stând la dreapta mării în ceruri.¹⁵

4:25 Domnul Isus a fost dat pentru greșelile noastre și a înviat pentru îndreptățirea noastră. Deși prepoziția **pentru** (în greacă: *dia*) e folosită aici în legătură cu păcatele noastre, dar și cu îndreptățirea noastră, contextul reclamă o nuanță semantică diferită în fiecare caz individual. El a fost dat nu numai din pricina greșelilor noastre, ci și pentru a le îndepărta. El a fost înviat pentru îndreptățirea noastră — adică, pentru a demonstra că Dumnezeu era pe de-a-neregul satisfăcut de lucrarea lui Cristos, prin care suntem noi îndreptății. În primul caz, **greșelile noastre** au constituit problema ce trebuia rezolvată. În al doilea caz, **îndreptățirea noastră** este rezultatul, pe care l-a asigurat învierea lui Cristos. Nu putea exista nici o îndreptățire, dacă Cristos rămânea în mormânt! Dar realitatea faptului că El a înviat ne spune că lucrarea s-a încheiat, prețul a fost plătit iar Dumnezeu este acum înfinit de mulțumit de lucrarea de ispășire pentru păcat a Mântuitorului.

F. Foloasele practice ale Evangheliei (5:1-11)

Apostolul face încă un pas important în pledoaria sa pentru îndreptățire, punând următoarea întrebare: *Care sunt foloasele îndreptățirii în viața credinciosului?* Cu alte cuvinte, dă ea rezultate? Se cunoaște vreun efect? Răspunsul lui este un răsunător *da*, apostolul enumerând șapte binecuvântări majore pe care le posedă fiecare credincios. Binecuvântările acestea se revarsă peste credincios prin Cristos. El este Mediatorul între Dumnezeu și om și toate darurile lui Dum-

nezeu sunt canalizate prin Domnul Isus.

5:1 Primul beneficiu mare de care avem parte toți cei care am fost **îndreptății prin credință** este **pacea cu Dumnezeu prin Domnul nostru Isus Cristos**. Războiul s-a sfârșit. Ostilitățile au încetat. Prin lucrarea lui Cristos, toate pricinile de dușmănie dintre sufletul nostru și Dumnezeu au fost înlăturate. Noi am fost transformați din vrăjmași în prieteni, prin miracolul harului.

5:2 ...prin care ne bucurăm de acces la o poziție de favoare indescriptibil de mare înaintea lui Dumnezeu. Noi suntem acceptați în Preaiubitul. Prin urmare, noi suntem atât de aproape de Dumnezeu și atât de îndrăgiți de El cât este Preaiubitul Său Fiu. Tatăl ne întinde sceptrul Său de aur, primindu-ne cu brațele deschise, ca pe fii ce sântem, și nu ca pe străini. **Harul acesta** — sau starea aceasta de favoare — îmbracă toate aspectele poziției noastre înaintea lui Dumnezeu, poziție care este tot atât de perfectă și permanentă ca a lui Cristos, întrucât noi suntem în El.

Și, ca și când asta nu ar fi fost de ajuns, ne bucurăm de asemenea în nădejdea slavei lui Dumnezeu. Asta înseamnă că așteptăm cu bucurie vremea când, nu numai că vom privi țintă la splendoarea lui Dumnezeu, ci noi înșine vom fi manifestați în glorie (vezi Ioan 17:22; Col. 3:4). Noi nu putem pricepe deplina semnificație a acelei speranțe cât suntem pe acest pământ, după cum nu vom înceta să ne minunăm de ea, dincolo, de-a lungul întregii veșnicii.

5:3 A patra binecuvântare ce decurge din îndreptățire este faptul că ne bucurăm și în necazuri — nu atât în disconfortul pe care ni-l aduc acestea în prezent, cât în rezultatele lor finale (vezi Ev. 12:11). Este unul din paradoxurile minunate ale credinței creștine, ca bucuria să coexiste cu suferința. Opusul bucuriei este păcatul, nu suferința. Unul din produsele secundare ale **necazurilor** este faptul că acestea produc **perseverența** sau statornicia. Niciodată nu am putea să dobândim **perseverența** dacă viețile noastre ar fi lipsite de necazuri.

5:4 Pavel explică în continuare că **perseverența** formează **caracterul**. Când Dumnezeu vede cum răbdăm, atunci când trecem prin încercări, ridicându-ne privirile spre El, pentru ca El să-Și aducă la îndeplinire planurile prin necazurile ce ni le hărăzește, atunci El ne premiază cu **Pecetea Aprobării Sale**, pentru că am fost perseverenți și răbdători în necaz. Am fost puși la probă și am fost

aprobați. Or, acest sentiment de aprobare ne umple de **nădejde**. Știm că El lucrează în viața noastră, dezvoltând caracterul nostru. Asta ne dă încrederea că, odată ce a început o lucrare bună în noi, El o va duce negreșit la îndeplinire (Filip. 1:6).

5:5 Nădejdea nu dezamăgește. Dacă am nădăjdui într-un lucru, constatând mai târziu că nu vom obține niciodată lucrul acela, nădejdea noastră ar fi făcută de rușine sau dezamăgită. Dar nădejdea mântuirii noastre nu va fi făcută niciodată de rușine. Noi nu vom fi niciodată dezamăgiți și nici-când nu vom constata că ne-am pus încrederea într-o speranță deșartă. Cum putem fi atât de siguri? **Pentru că dragostea lui Dumnezeu a fost turnată în inimile noastre. Dragostea lui Dumnezeu ar putea însemna fie dragostea noastră pentru Dumnezeu, fie dragostea Sa pentru noi.** Aici este sensul al doilea, întrucât versetele 6-20 reiterează câteva dintre marile dovezi ale dragostei lui Dumnezeu pentru noi. **Duhul Sfânt, care ne-a fost dat în clipa în care am crezut, ne inundă inima cu aceste expresii ale iubirii eterne a lui Dumnezeu și prin acestea suntem asigurați de faptul că El ne va duce fără greș în cer.** După ce ai primit Duhul, vei simți că Dumnezeu te iubește. Acesta nu este un sentiment vag, mistic, că „Cineva, acolo sus“ are grijă de omenire, ci o convingere launtrică de nezdruincinat că un Dumnezeu personal te iubește pe tine, ca individ.

5:6 În versetele 6-20, Pavel argumentează de la simplu la complex. Logica la care recurge el este următoarea: dacă dragostea lui Dumnezeu s-a revărsat peste noi pe când eram dușmanii Lui păcătoși, oare nu ne va păzi El, cu atât mai mult, acum, când suntem ai Lui? Cu asta am ajuns la al cincilea beneficiu al îndreptării noastre: *noi avem siguranța veșnică în Cristos*. În elaborarea acestei teme, apostolul introduce cinci elemente, care începe fiecare cu cuvintele: „cu atât mai...“.

„Cu atât mai mult“ în ce privește izbăvirea de mânie (5:9).

„Cu atât mai mult“ în ce privește păstrarea noastră, prin viața Lui înviată (5:10).

„Cu atât mai mult“ în ce privește darul harului (5:15).

„Cu atât mai mult“ faptul că credincioșii vor domni în viață (5:17).

„Cu atât mai mult“ în ce privește harul abundent (5:20).

În versetele 6, 7 și 8, Pavel subliniază ce eram noi (păcătoși neputincioși și nelegiuți),

când Cristos a murit pentru noi. În versetele 9 și 10 el subliniază ce suntem în prezent (îndreptățiți prin sângele lui Cristos, împăcați prin moartea Lui) și certitudinea ce rezultă din toate acestea, cu privire la ceea ce va face Mântuitorul pentru noi (adică, ne va izbăvi de mânie, ne va păstra și păzi prin viața Lui).

Mai întâi, ni se amintește că eram slabi, neputincioși, **fără putere**, și incapabili de a ne mântui pe noi înșine. Dar la timpul prestabilit Domnul Isus Cristos a vizitat planeta noastră și a murit pentru oameni. Și El nu a murit pentru oamenii buni, cum ar putea presupune cineva, ci **pentru păcătoși**. Nu era în noi nici o virtute, nici o strălucire care să ne recomande în fața lui Dumnezeu. Dimpotrivă, noi eram total nevrednici, dar **Cristos a murit pentru noi**, în pofida acestui lucru.

5:7 Acest act de iubire divină a fost unic și fără precedent în experiența umană. Viața celor mai mulți oameni le este scumpă, și nimeni nu s-ar gândi să și-o piardă pentru o persoană nevrednică. De pildă, cei mai mulți oameni nu ar muri pentru un ucigaș, pentru un adulter sau un gangster. De fapt, cei mai mulți oameni nu ar muri nici pentru un om drept, adică pentru unul care este onest, vrednic de încredere, dar nu neapărat un om cald la inimă. Ar fi posibil, într-un caz extrem, ca cineva să moară pentru un om bun, adică unul cu inima bună, o persoană prietenoasă, iubitoare și demnă de a fi iubită.

5:8 Dragostea lui Dumnezeu este complet supranaturală, nefiind din lumea aceasta. El Și-a demonstrat dragostea Sa minunată față de noi, trimițându-L pe Preaiubitul Său Fiu să moară pentru noi, pe când eram noi încă păcătoși. Dacă întrebăm de ce a făcut El acest lucru, trebuie să căutăm răspunsul în voia suverană a lui Dumnezeu Însuși. Căci nu era nimic bun în noi, care să reclame o atare iubire.

5:9 Acum există un nou set de condiții. Noi nu mai suntem socotiți păcătoși vinovați. Cu prețul enorm de mare al sângelui Mântuitorului, pe care l-a vărsat pentru noi la Calvar, noi am fost socotiți neprihăniți (drepti) înaintea lui Dumnezeu. Întrucât El a plătit un preț atât de mare ca să ne îndreptățească pe când eram noi păcătoși, oare nu ne va mântui El cu atât mai mult de mânie, prin Cristos? Dacă El deja a plătit prețul cel mai mare, ca să ne aducă în starea de har înaintea Sa, mai putem concepe oare că El ne va lăsa să pierim, până la urmă?

Mântuiți de mânie ar putea însemna fie „mântuiți prin scoaterea noastră afară din mânie“, fie „izbăviți de orice contact cu mânia“. Aici credem că prepoziția *apo* în greacă se referă la sensul al doilea — de mântuire de orice contact cu mânia lui Dumnezeu, fie în timp, fie în eternitate.

5:10 Revenind la ceea ce eram odinioară și la ce suntem acum, gândiți-vă la următorul lucru: Tocmai pe când eram dușmani am fost împăcați cu Dumnezeu, prin moartea Fiului Său. Eram ostili față de Domnul și împăcați cu această stare. Moartea substituționară a lui Cristos a înlăturat cauza ostilității noastre față de Dumnezeu — adică, păcatele noastre. Prin credința în Cristos am fost **împăcați cu Dumnezeu**.

Dacă Dumnezeu ne-a cumpărat împăcarea cu un preț atât de mare, oare ne va lăsa El vreodată să pierim? Dacă am fost împăcați prin moartea Fiului Său, care este un simbol al totalei slăbiciuni, oare nu vom fi noi păziți până sfârșit, prin viața actuală a lui Cristos — o viață de infinită putere — la dreapta lui Dumnezeu? Dacă moartea Lui a avut atâta putere să ne mântuiască, cu cât mai mult va avea viața Lui puterea de a ne păzi!

5:11 Și acum am ajuns la al șaselea beneficiu al îndreptării: **De asemenea ne bucurăm în Dumnezeu prin Domnul nostru Isus**. Nu numai că ne bucurăm de darurile Lui, ci ne bucurăm și de Dătătorul acestor daruri! Înainte de a fi fost mântuiți, ne găseam bucuria în alte lucruri. Acum tresălțăm de bucurie ori de câte ori ne *amintim* de El și suntem triști ori de câte ori *uităm* de El. Care a fost factorul acestei extraordinare transformări, ce ne-a făcut să ne putem bucura atât de mult în Dumnezeu? A fost lucrarea Domnului Isus Cristos. Ca în cazul tuturor celorlalte binecuvântări ale noastre, bucuria aceasta ne parvine **prin El**.

Al șaselea beneficiu de care se bucură cei îndreptățiți îl găsim în cuvintele: **Am primit acum împăcarea**.¹⁶ **Împăcarea** se referă la stabilirea armoniei între Dumnezeu și om prin lucrarea jertfitoare a Mântuitorului. Pătrunderea păcatului (în ființa umană) a produs înstrăinare, alienare și vrăjmășie între om și Dumnezeu. Prin îndepărtarea păcatului, ce provocase alienarea, Domnul Isus i-a restabilit pe cei ce cred în El la starea de armonie cu Dumnezeu. Observăm, în treacăt, că nu *Dumnezeu* trebuia să se împace, ci *omul* avea nevoie să se împace, întrucât el era în vrăjmășie cu Dumnezeu.

G. Triumful lucrării lui Cristos asupra păcatului lui Adam (5:12-21)

5:12 Restul capitolului 5 îndeplinește rolul de punte de legătură între prima parte a scrisorii și următoarele trei capitole. El se leagă de prima parte prin faptul că reia tema condamnării prin Adam, a îndreptării prin Cristos și prin faptul că ne arată cum lucrarea lui Cristos depășește cu mult, prin binecuvântarea adusă, toată mizeria și pierderea provocate de lucrarea lui Adam. Această secțiune se leagă de capitolele 6-8 prin tranziția de la îndreptare la sfințire și de la păcatele individuale la păcatul din natura umană.

Adam este înfățișat în aceste versete drept capul federal sau reprezentantul tuturor celor care se află în creațiunea veche. Cristos este prezentat drept Capul Federal al tuturor celor care se află în noua creațiune. O căpetenie federală acționează în numele celor aflați sub conducerea sa. De pildă, când președintele unei țări promulgă prin semnătura sa un proiect de lege, conferindu-i caracter juridic, legea intrând astfel în vigoare, el acționează în numele tuturor cetățenilor acelei țări.

Asta s-a întâmplat și în cazul lui Adam. Ca urmare a păcatului său, moartea umană a intrat în lume. Moartea a devenit soarta comună a tuturor descendenților lui Adam, întrucât toți păcătuiseră în și prin el. E drept că toți au comis și acte individuale de păcățuire, dar nu la asta se referă textul de față. Ideea subliniată de Pavel este că păcatul lui Adam a fost *un act reprezentativ* și că urmașii lui sunt socotiți ca unii care au păcătuit în el.

Cineva ar putea obiecta, spunând că Eva a fost aceea care a comis primul păcat pe pământ, nu Adam. Lucrul acesta este adevărat, dar întrucât Adam a fost creat primul, lui i s-a acordat *poziția de cap*. Prin urmare, se consideră că el a acționat în numele tuturor descendenților săi.

Când apostolul Pavel spune că **moartea a trecut asupra tuturor oamenilor**, el se referă la **moartea fizică**, chiar dacă păcatul lui Adam a adus și moartea spirituală. (Versele 13 și 14 arată că aici este vorba despre moartea fizică.)

Când ajungem la acest pasaj din Scriptură, în mod inevitabil se ridică unele întrebări. E drept oare ca urmașii lui Adam să fie considerați păcătoși, doar pentru că el a păcătuit? Îi condamnă oare Dumnezeu pe oameni pentru că s-au născut păcătoși, sau

doar pentru acele păcate pe care le-au săvârșit ei înșiși? Dacă oamenii se nasc cu o natură păcătoasă, și dacă, în consecință, ei păcătuiesc pentru că s-au născut păcătoși, cum mai poate Dumnezeu să-i facă răspunzători pentru faptele lor?

Învățații Scripturii s-au muncit să găsească răspuns la acestea și la o mulțime de întrebări similare, ajungând la o surprinzătoare varietate de concluzii. Totuși, există anumite *fapte* de care putem fi siguri.

Mai întâi, Biblia ne învață că, într-adevăr, toți oamenii sunt păcătoși, atât prin natură, cât și prin practică. Orice persoană născută din părinți umani moștenește păcatul lui Adam, pe de o parte, și, în plus, păcătuiește ca urmare a propriilor sale opțiuni.

În al doilea rând, știm că plata păcatului este moartea — atât moartea fizică, cât și eterna despărțire de Dumnezeu.

Dar nimeni nu este obligat să plătească plata păcatului, decât dacă el însuși decide să facă acest lucru. Acesta este un punct foarte important. Cu un preț enorm, Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Său să moară ca Înlocuitor pentru păcătoși. Mântuirea de păcat și de plata sa este oferită acum în dar, fără plată, prin credința în Domnul Isus Cristos.

Omul este condamnat pe baza a trei temeuri: El posedă o *natură păcătoasă*, Păcatul lui Adam *ii este atribuit* și, în al treilea rând, el însuși *este păcătos prin practică*. Dar vina lui cea mai mare o constituie faptul că respinge mântuirea pe care i-a asigurată-o Dumnezeu (Ioan 3:18, 19, 36).

„Bine, va întreba cineva, dar cum stăm cu cei care nu au auzit niciodată evanghelia?” Un răspuns parțial la această întrebare îl găsim în capitolul 1. Dincolo de asta, ne putem odihni, pe deplin asigurați, că Judecătorul întregului pământ va proceda corect (Gen. 18:25). Că El nu va acționa niciodată în mod nedrept sau nejust. Toate hotărârile Sale se bazează pe echitate și dreptate (neprihănire). Deși anumite situații prezintă probleme pentru privirea noastră înțepoșată, pentru El acestea nu sunt deloc probleme. Când va fi fost audiată ultima cauză și ușile sălii de judecată se vor fi închis, nimeni nu va avea temeii legitime de a ataca verdictul Său, prin recurs.

5:13 Pavel va demonstra acum că păcatul lui Adam a afectat întreaga omenire. Mai întâi, el arată că **păcatul era în lume** în perioada de la Adam la darea **legii** pe Muntele Sinai. Dar în timpul acela nu exista o lege a lui Dumnezeu, precis revelată. Adam

primise o poruncă orală clară din partea Domnului și, cu multe veacuri mai târziu, Cele Zece Porunci au constituit o revelație precisă a legii divine, redată în scris. Dar în intervalul dintre aceste două puncte oamenii nu au avut un cod juridic din partea lui Dumnezeu. Prin urmare, deși a existat **păcat** în această perioadă, nu a existat *călcarea de lege*, întrucât călcarea legii este considerată violarea unei legi cunoscute. **Dar păcatul nu este atribuit ca și călcarea legii când nu este o lege**, care să-l interzică.

5:14 Totuși **moartea** nu a plecat în concediu în perioada în care n-a existat lege. Cu singura excepție a lui Enoh, **moartea** a ținut omenirea în ghiarele sale. Nu putem afirma că oamenii aceștia au murit pentru că au călcat vreo poruncă clară a lui Dumnezeu, cum făcuse Adam. Atunci de ce au murit? Răspunsul e ușor de dedus: au murit pentru că păcătuiseră în Adam. Toți cei care și-au pus credința în Domnul au fost salvați pe vecie. Cu toate acestea, ei au murit *din punct de vedere fizic*, și motivul pentru care au murit l-a constituit păcatul căpeteniei federale: Adam. În rolul său de căpetenie federală, Adam a fost **un tip al Celui care avea să vină** — adică a Domnului Isus Cristos. În versetele următoare, Pavel va dezvolta tema acestor două căpetenii federale, dar mai mult prin contrastul dintre ele, decât similaritățile dintre ele. El va arăta că:

În Cristos fiii lui Adam beneficiază de mai multe binecuvântări decât cele pierdute de tatăl lor.

5:15 Primul contrast este între **greșeala** lui Adam și **darul fără plată** al lui Cristos. Prin călcarea de lege a primului om, **cei mulți au murit**. „Cei mulți” se referă, desigur, la descendenții lui Adam. Moartea de aici este atât fizică, cât și spirituală.

Darul fără plată a fost dat cu mult mai din belșug pentru cei mulți. Darul fără plată este manifestarea minunată a **harului lui Dumnezeu**, revărsat din plin peste păcătoși. El a devenit posibil prin **harul unui singur Om, Isus Cristos**. A fost o dovadă extraordinară de har ca El să moară pentru creațiile Sale răzvrătite. Prin moartea Sa jertfitoare de pe cruce, darul fără plată al vieții veșnice este oferit **celor mulți**.

Termenul *mulți* apare de două ori în textul acesta, referindu-se, de fiecare dată, la altă categorie de oameni. Prin primul **mulți** se înțelege întreaga categorie a celor care au

devenit supuși morții, ca urmare a greșelii lui Adam. Prin al doilea **mulți** se înțelege categoria tuturor celor care devin membri ai noii creațiuni, a cărei Căpetenii Federale este Cristos. În această categorie sunt incluși doar cei peste care a **abundat** harul lui Dumnezeu — adică, credincioșii adevărați. Deși îndurarea lui Dumnezeu se revarsă peste toți, harul Lui este însușit doar de cei care își pun încrederea în Mântuitorul.

5:16 Mai există un contrast important între păcatul lui Adam și **darul** lui Cristos. Unica **greșeală** a lui Adam a adus **judicata** inevitabilă iar verdictul rostit a fost: „condamnat“. Pe de altă parte, **darul fără plată** al lui Cristos s-a ocupat în mod eficient de **multele greșeli**, nu doar de una singură, având drept urmare verdictul: „achitat“. Pavel subliniază diferența dintre păcatul lui Adam și darul lui Cristos, dintre groaznica perturbare provocată de un păcat și extraordinarea izbăvire de multe păcate, realizată de Cristos. Iar în final face distincție între verdictul de **condamnare** și cel de **îndreptărire**.

5:17 Prin **greșeala unuia singur, moartea a domnit**, ca un tiran crud. Dar prin **darul liber al dreptății** — un dar de har coplesitor de mare — toți credincioșii **domnesc în viață prin acel Unul singur, Isus Cristos**.

Ce har măreț este acesta, ca noi să fim nu doar izbăviți de sub dominația tiranică a morții asupra noastră, ci să domnim ca regi, bucurându-ne de viață acum și în vechi de veci! Înțelegem noi oare acest lucru? Îl apreciem noi la justa lui valoare? Trăim noi oare ca o spiță regală a cerului, sau, mai degrabă, ne târăm în colbul acestei lumi?

5:18 **Greșeala** lui Adam a adus **condamnare** pentru toți oamenii, dar **fapta de dreptate** a lui Cristos a adus **îndreptățirea vieții** — adică îndreptățirea care se transpune printr-o viață — și aceasta a fost adusă tuturor oamenilor.

Iarăși, termenul **toți** din acest verset nu se referă la o singură categorie de oameni. Primul **toți** se referă la **toți** cei care sunt în Adam. Al doilea **toți** se referă la **toți** cei care sunt în Cristos. Lucrul acesta reiese clar din cuvintele versetului precedent: „cei care *primesc* plinătatea harului și darul liber al dreptății...“ *Darul trebuie primit prin credință*. Numai cei care se încred în Domnul primesc **îndreptățirea vieții**.

5:19 După cum prin neascultarea lui Adam de porunca lui Dumnezeu **cei mulți au fost făcuți păcătoși, tot așa, prin ascul-**

tarea lui Cristos de Tatăl mulți care se încred în El sunt declarați **drepti**. Ascultarea lui Cristos L-a condus la cruce, unde a purtat păcatul în locul nostru.

Este zadarnic efortul universalistilor de a încerca să dovedească, prin aceste versete, că toți oamenii vor fi mântuiți, până la urmă. Textul de față se ocupă de două căpetenii federale, fiind clar că după cum păcatul lui Adam îi afectează pe cei care sunt „în el“, tot așa de fapta dreaptă a lui Cristos beneficiază doar cei care sunt „în El“.

5:20 Spusele lui Pavel de până acum îl vor fi consternat pe contestatarul evreu de la început, pentru care totul gravitează în jurul legii. Acum acest contestatar află că păcatul și mântuirea își au punctul de sprijin nu în lege, ci în cele două căpetenii federale. Dacă așa stau lucrurile, el ar putea fi ispitit să întrebe: „Atunci de ce a mai fost dată legea?“ La care apostolul îi va răspunde: **Legea a intervenit ca să se înmulțească greșeala**. Nu ea a generat păcatul, ci rolul ei a fost de a pune în evidență **greșeala** comisă împotriva lui Dumnezeu. Legea nu i-a salvat pe oameni de păcat, ci a dezvăluit păcatul în toată hidoșenia lui.

Dar harul lui Dumnezeu se dovedește a fi cu mult mai mare decât păcatul omului. **Unde s-a înmulțit păcatul, acolo harul s-a înmulțit și mai mult!**

5:21 Acum, după ce domnia păcatului, care aduce moarte tuturor oamenilor, s-a încheiat, **harul domnește prin dreptate, dând viață veșnică prin Isus Cristos Domnul nostru**. Observați că harul domnește **prin dreptate**. Toate cerințele sfințeniei lui Dumnezeu au fost întrunite iar pedeapsa legii a fost plătită, Dumnezeu putând acum să dea viață veșnică tuturor celor care se apropie de El prin meritele **lui Cristos**, înlocuitorul lor.

Poate că în aceste versete găsim un răspuns parțial la întrebarea atât de des întâlnită: „De ce a permis Dumnezeu să pătrundă păcatul în lume?“ Răspunsul este că Dumnezeu a primit mai multă slavă și omul a primit mai multe binecuvântări prin jertfa lui Cristos, decât dacă păcatul nu ar fi pătruns niciodată în lume. Noi suntem mai câștigați în Cristos decât am fi putut fi vreodată în Adamul căzut. Dacă Adam nu ar fi păcătuț niciodată, el ar fi beneficiat de viață permanentă pe pământ în Grădina Eden. Dar el n-ar fi avut perspectiva de a deveni un copil răscumpărat al lui Dumnezeu, moștenitor al lui Dumnezeu sau co-moștenitor cu

Isus Cristos. El nu avea nici o făgăduință că va avea parte de un loc în cer sau că va fi cu Cristos și ca El, în veci de veci. Binecuvântările acestea se capătă doar **prin** lucrarea răscumpărătoare a lui **Isus Cristos Domnul nostru**.

H. Calea Evangheliei către o trăire sfântă (cap. 6)

Ceea ce a spus Pavel la încheierea capitolului 5 — că harul s-a înmulțit cu mult mai mult decât păcatul omului — dă naștere la o altă întrebare, foarte importantă. *Permite sau incurajează învățătura evangheliei (că mântuirea este prin har) trăirea în păcat?*

Răspunsul este un categoric „nu!”, așa cum reiese din capitolele 6-8. Aici în capitolul 6 răspunsul e axat pe trei cuvinte cheie: *a ști* (versetele 3 și 6); *a se socoti* sau *a se considera* (v. 11); și *a da sau a prezenta* (v. 13).

Vom reuși să înțelegem mai bine argumentul la care recurge Pavel în acest capitol, dacă vom înțelege mai întâi deosebirea dintre poziția credinciosului și practica sa. Poziția lui este locul pe care îl ocupă în Cristos. Practica se referă la ceea ce este sau ar trebui să fie în viața de zi cu zi.

Harul ne așează în poziția pe care o ocupăm, ca mîntuiți, înaintea lui Dumnezeu, după care ne învăță să umblăm într-un chip vrednic de această poziție. Poziția noastră este absolut perfectă, întrucât suntem *în Cristos*. Practica noastră ar trebui să corespundă tot mai mult cu poziția pe care o ocupăm. Deși ea nu va corespunde niciodată pe de-a-ntregul, până când Îl vom vedea pe Mântuitorul în cer, cât trăim pe acest pământ, ar trebui să ne conformăm tot mai mult chipului Său.

Apostolul prezintă mai întâi adevărul identificării noastre cu Cristos prin moartea și învierea Sa, după care ne îndeamnă să trăim în lumina acestui mare adevăr.

6:1 Contestatarul evreu vine în acest punct cu un argument pe care îl consideră zdrobitor: Dacă evanghelia harului ne învăță că păcatul omului face posibilă o și mai mare manifestare a harului lui Dumnezeu, atunci nu sugerează asta că noi ar trebui să continuăm să păcătuim, pentru ca harul să se înmulțească și mai mult?

Iată varianta modernă a acestui argument: „Tu spui că oamenii sunt mântuiți prin har, prin credință, fără lege. Dar dacă tot ce trebuie să faci pentru a fi mântuit este să crezi, atunci poți continua să trăiești în pă-

cat.” Conform acestui argument, harul nu constituie o motivație suficient de mare pentru a trăi o viață de sfințenie, ci oamenii trebuie puși sub constrângerile legii.

S-a făcut sugestia utilă că în capitol găsim patru răspunsuri la întrebarea: **Să continuăm să păcătuim?**, după cum urmează:

1. *Nu poți* să continui să păcătuiești, întrucât acum ești unit cu Cristos. Nu este rațional (v. 1-11).
2. *Nu mai este nevoie* să trăiești în păcat, întrucât dominația păcatului a fost zdrobită prin har. Acesta este elementul „apel” (versetele 12-14).
3. *Nu ai voie* să mai trăiești în păcat, întrucât păcătuind ai lăsa din nou păcatul să fie stăpânul tău. Acesta este elementul „poruncă” (versetele 15-19).
4. *Nu cumva să mai păcătuiești*, întrucât păcătuirea te duce la dezastru. Acesta este elementul „avertizare” (v. 20-23).¹⁷

6:2 Prin umrare, primul răspuns pe care îl dă Pavel este că nu putem continua să păcătuim, întrucât **am murit față de păcat**. Acesta este un adevăr care se referă la poziția noastră. Când Isus a murit pentru păcat, El a murit ca **Reprezentant** al nostru. El a murit nu numai ca **Înlocuitor** al nostru — adică, *pentru* noi sau *în locul nostru* — ci a murit și ca **Reprezentant** al nostru — adică, *ca* noi. Prin umrare, când a murit El, am murit și noi. El a murit față de întreaga chestiune a păcatului, rezolvând-o o dată pentru totdeauna. Toți cei care sunt în Cristos sunt văzuți de Dumnezeu ca unii care au murit față de păcat.

Asta nu înseamnă că credinciosul este fără păcat. Ci înseamnă că el se identifică cu Cristos în moartea Lui și în tot ce înseamnă moartea Lui.

6:3 Primele cuvinte cu care își începe Pavel prezentarea sunt: **NU ȘTIȚI**. El introduce tema botezului, pentru a arăta că este incompatibil pentru credincioși să continue în păcat. Dar se ridică imediat întrebarea: „La care botez se referă el?” Ceea ce ne necesită o explicație.

Când cineva este mântuit, el este **botezat în Cristos Isus**, în sensul că se identifică cu Cristos prin **moartea și învierea Lui**. Acesta nu e totuna cu botezul în Duhul sau botezul Duhului, deși ambele au loc simultan. Ultimul botez îl așează pe credincios în trupul

lui Cristos (1 Cor. 12:13); nu este un botez în moarte. Botezul în Cristos înseamnă că, în socoteala lui Dumnezeu, credinciosul a murit cu Cristos și a fost înviat cu El.

Prin referirea sa la botez în acest context, Pavel se gândește atât la identificarea noastră spirituală cu Cristos, cât și la zgrăvirea acestuia, prin botezul în apă. Dar, pe măsură ce își dezvoltă argumentul, el pare să pună mai mult accentul pe botezul cu apă, amintindu-le cititorilor săi cum au fost ei „îngropați” și „sădiți împreună” în „*asemănarea*” morții lui Cristos.

Noul Testament nu concepe situația anormală a credinciosului nebotezat. El presupune că cei care sunt convertiți se vor boteza imediat. Așa se explică de ce Domnul rostește cuvintele credință și botez în aceeași propoziție, fără nici o pauză între ele: „cine va crede și va fi botezat va fi mântuit” (Marcu 16:16). Deși botezul nu constituie o condiție necesară mântuirii, el trebuie neapărat înfăptuit, ca un semn public al faptului că persoana respectivă a fost mântuită.

6:4 Botezul cu apă e o demonstrație vizuală a botezului în Cristos, prin care credinciosul este înfățișat cufundându-se în apele întuncate ale morții (prin persoana Domnului Isus), acest botez zgrăvind și noul om în Cristos, care iese din apă, pentru a trăi de acum încolo noua viață în Cristos. Într-un fel, am putea spune că atunci când se botează, credinciosul asistă la funeraliile vechiului său eu. Când intră sub apă, el spune: „Tot ce eram, ca fiu păcătos al lui Adam, a fost dat morții pe cruce.” Iar când iese din apă, el spune: „Nu mai trăiesc eu, ci Cristos trăiește în mine” (vezi Gal. 2:20).

Conybeare și Howson afirmă că „pasajul acesta nu poate fi înțeles dacă nu ținem seama de faptul că botezul în perioada primară a bisericii se făcea prin cufundare în apă.”

Apostolul continuă apoi, afirmând că învierea lui Cristos ne învrednicește să umblăm în înnoirea vieții. El afirmă că **Cristos a fost înviat din morți prin gloria Tatălui**. Asta înseamnă că toate perfecțiunile divine ale lui Dumnezeu — dreptatea Sa, dragostea și justiția — cereau ca El să-L învie pe Domnul Isus Cristos. Având în vedere calitățile excelente ale Persoanei Mântuitorului, nu ar fi fost în concordanță cu caracterul lui Dumnezeu să-L lase pe Mântuitorul în mormânt. Și astfel, Dumnezeu L-a înviat. Iar noi, întrucât suntem identificați cu Cristos prin învierea Sa, putem și trebuie să

umblăm în înnoirea vieții.

6:5 După cum am fost uniți cu Cristos, printr-o asemănare cu moartea lui, vom fi una cu El și prin asemănarea învierii Lui. Cuvintele **asemănarea morții Lui** se referă la amplasarea credinciosului sub apa botezului. Unirea propriu-zisă a credinciosului cu Cristos a avut loc acum aproape două mii de ani, dar botezul este „o asemănare” a ceea ce s-a întâmplat atunci.

Noi nu numai că suntem cufundați sub apă, ci și ieșim din apă — aceasta fiind o **asemănare a învierii Lui**. Deși este adevărat că sintagma **asemănarea** nu face parte din textul original, în a doua parte a versetului, ea trebuie totuși inclusă, pentru a completa sensul.

După cum am fost uniți cu Cristos în **asemănarea morții Sale** (prin cufundarea în apă), tot așa suntem uniți cu El în **asemănarea învierii Sale** (fiind ridicați din apă). Cuvintele **vom fi** nu presupun neapărat timpul viitor, după cum arată și Hodge:

Nu este o referire la ceea ce urmează să se întâmple în viitor, ci la certitudinea succesiunii sau la o legătură causală. Dacă are loc un eveniment, acesta va fi negreșit succedat de celălalt.¹⁸

6:6 Noi mărturisim prin botez că omul nostru cel vechi a fost răstignit cu Cristos. Omul nostru cel vechi se referă la tot ce eram în calitate de copii ai lui Adam — eul nostru vechi, nenăscut din nou, neregnerat, cu toate obiceiurile și poftele sale vechi. La convertire noi ne dezbrăcăm de omul vechi, îmbrăcându-ne cu omul nou, ca și când am lepăda niște haine murdare, îmbrăcându-ne cu haine curate, fără nici o pată (Col. 3:9, 10).

Răstignirea **omului vechi** pe crucea Golgotei înseamnă că **trupul păcatului** a fost scos din funcție. **Trupul păcatului** nu se referă la trupul fizic, ci înseamnă păcatul care sălășluiește înăuntru, personificat printr-un tiran, care domină persoana respectivă. Trupul acesta al păcatului a fost **dezbrăcat de puterea lui** adică **anulat sau făcut inoperant, depozat de controlul ce-l deținea asupra noastră**. Ultima propoziție din frază arată că acesta este sensul: **ca să nu mai fim robi ai păcatului**. Tirania păcatului asupra noastră a fost zdrobită.

6:7 Căci cel care a murit a fost eliberat de păcat. Să luăm ca exemplu cazul unui om ce a fost condamnat la moarte prin electrocutare pentru omorârea unui ofițer de

poliție. De îndată ce moare acesta, el este **eliberat** (textual: „îndreptățit“) de păcatul acela. Pedepsa a fost plătită iar cazul este încheiat.

Și noi am murit cu Cristos pe crucea Calvarului. Nu numai că pedeapsa ce o meritam a fost plătită, ci și strânsoarea păcatului asupra vieții noastre a fost zdrobită. Noi nu mai suntem robi neputincioși ai păcatului.

6:8 Moartea noastră cu Cristos este doar o latură a adevărului. Cealaltă este aceea că **vom și trăi cu El**. Noi am murit față de păcat iar acum trăim pentru neprihănire (dreptate). Stăpânirea păcatului asupra noastră a fost zdrobită. Acum noi avem parte de viața de după înviere a lui Cristos, aici și acum. Și vom avea parte de ea de-a lungul întregii veșnicii, slăvit să fie Numele Lui!

6:9 Încrederea noastră se bazează pe faptul că Cristosul înviat nu va mai muri niciodată. **Moartea nu mai are stăpânire asupra Lui**. Moartea a avut stăpânire asupra Lui timp de trei zile și trei nopți, dar acum stăpânirea morții asupra Lui e, pe veci de veci, o chestiune încheiată, din domeniul trecutului. Cristos nu mai poate muri niciodată!

6:10 Când a murit Domnul Isus, El a murit față de întreg subiectul păcatului, o dată pentru totdeauna. El a murit față de pretențiile păcatului, față de plata păcatului, față de cerințele păcatului și față de pedeapsa păcatului. El a sfârșit lucrarea și a achitat contul atât de perfect încât nu mai necesită nici o achitare viitoare. Iar acum, când trăiește, El trăiește pentru Dumnezeu. Într-un sens, desigur, El a trăit întotdeauna pentru Dumnezeu. Dar acum El trăiește pentru Dumnezeu în cadrul unei noi relații, ca Cel Înviat, și într-o nouă sferă, în care nu mai poate pătrunde niciodată păcatul.

Înainte de a continua, să facem o recapitulare a primelor zece versete. Tema generală este *sfințirea* — metoda lui Dumnezeu prin care suntem învredniciți să trăim o viață sfântă. Cât privește starea noastră înaintea lui Dumnezeu, suntem văzuți ca unii care am murit cu Cristos și am fost înviați cu El — stare înfățișată de botez. Moartea noastră cu Cristos pune capăt istoriei noastre de oameni și femei în Adam. Sentința pronunțată de Dumnezeu asupra omului nostru cel vechi nu a fost reformarea sa, ci moartea lui. Și sentința aceea a fost executată când noi am murit împreună cu Cristos. Acum suntem înviați cu Cristos și umblăm în noua viață. Tirania păcatului asupra noastră a fost zdro-

bită, pentru că păcatul nu mai are nimic de spus pentru un om mort. Acum suntem liberi să trăim pentru Dumnezeu.

6:11 Pavel a descris adevărul privitor la *poziția noastră*. Acum el se ocupă de *evoluția practică* a acestui adevăr în viața noastră. Noi trebuie să **NE SOCOTIM** pe noi înșine **morți față de păcat, dar vii față de Dumnezeu în Cristos Isus Domnul nostru**.

A ne socoti înseamnă aici a accepta ceea ce spune Dumnezeu despre noi, ca un lucru adevărat, și a trăi în lumina acestui adevăr, după cum se exprimă Ruth Paxson:

[Asta înseamnă] să credem ceea ce spune Dumnezeu la Romani 6:6 și să știm că este o realitate în propria noastră mântuire. Lucrul acesta reclamă un act concret de credință, care va avea drept urmare o atitudine hotărâtă față de „omul cel vechi“. Noi ne vom vedea pe noi înșine acolo unde ne vede Dumnezeu — pe Cruce, dați la moarte împreună cu Cristos. Credința va opera în permanență, păstrându-ne acolo unde ne-a așezat harul. Asta ne antrenează foarte intens, întrucât înseamnă că ne-am dat consimțământul deplin la condamnarea și judecata pe care le aduce Dumnezeu peste omul nostru cel vechi, ca fiind total nevrednic de a trăi și depozitat de orice pretenții asupra noastră. Primul pas este să umblăm într-o sfințenie practică, în acest proces de socotire a vechiului om ca fiind răstignit.¹⁹

Ne socotim morți față de păcat, când răspundem la ispită cum ar răspunde un om mort. Într-o zi Augustin a fost acostat de o femeie care fusese amanta lui înainte de convertire. Când el a dat să treacă mai departe, ea a strigat după el: „Augustine, nu mă mai recunoști? Sunt eu!“ La care Augustin a răspuns, iușindu-și pașii: „Știu că ești tu, dar nu mai sunt eu!“²⁰ Ceea ce a vrut să spună Augustin a fost că el era mort față de păcat și viu față de Dumnezeu. Un om mort nu mai are nimic de a face cu imoralitatea, cu minciuna, cu înșelătoria, cu bârfa sau cu orice alt păcat.

Acum noi suntem vii față de Dumnezeu în Cristos Isus. Asta înseamnă că am fost chemați la sfințenie, închinare, rugăciune, slujire și rodnicie.

6:12 Am văzut în 6:6 că omul nostru cel vechi a fost răstignit, pentru că păcatul, tiranul ce ne domina, să fie anihilat, iar noi să nu mai fim robi neputincioși ai păcatului. Acum îndemnul practic se bazează pe ceea ce este adevărat din punctul de vedere al

poziției noastre. Noi nu trebuie să lăsăm păcatul să mai domnească asupra trupului nostru muritor, prin ascultarea de dorințele sale rele. La Calvar a luat sfârșit, prin moarte, domnia păcatului. Se cere acum cooperarea noastră. Numai Dumnezeu poate să ne facă sfinți, dar El nu o va face fără implicarea noastră benevolă.

6:13 Cu asta ajungem la al treilea cuvânt cheie din acest capitol: **ADUCEȚI** (sau **PREZENTAȚI**). Noi nu trebuie să ne prezentăm mădularele trupului nostru păcatului, pentru a mai fi folosite ca arme sau instrumente ale răutății. Obligația noastră solemnă este de a-l da lui Dumnezeu controlul asupra mădularelor noastre, pentru ca ele să fie folosite pentru cauza dreptății (neprihănirii). La urma urmelor, noi am fost înviați din morți la viață și, după cum ni se amintește la 6:4, trebuie să umblăm în viața cea nouă.

6:14 Acum ni se dă un alt motiv pentru care păcatul nu mai trebuie să aibă stăpânire asupra noastră, a credincioșilor. Primul motiv a fost acela că omul nostru cel vechi a fost răstignit cu Cristos (6:6). Al doilea motiv este că noi nu suntem sub lege, ci sub har.

Păcatul deține controlul asupra unei persoane aflate sub lege. De ce? Pentru că legea îi spune ce să facă, dar nu-i dă și puterea să înfăptuiască acest lucru. Iar legea stârnește dorințe latente în natura umană decăzută, de a face lucruri interzise. Este povestea veche de când e lumea, că „fructul oprit este dulce“.

Păcatul nu are stăpânire asupra persoanei aflate sub har. Crecinsiosul a murit față de păcat. El a primit Duhul Sfânt, care locuiește în el și constituie puterea capabilă de a-l face să trăiască o viață sfântă. Iar credinciosul aflat sub har este motivat de dragoste sa pentru Mântuitorul, și nu de frica de pedeapsă. Harul este singurul lucru care produce cu adevărat sfințenie. După cum s-a exprimat Denney: „Nu constrângerea, ci inspirația este cea care ne eliberează de păcat. Nu Muntele Sinai, ci Muntele Calvar este cel care ne face sfinți.“⁴²¹

6:15 Cei care se tem de har insistă că acesta le-ar permite să trăiască în păcat. Pavel confruntă această opinie eronată pe față, punând întrebarea și apoi răspunzând el însuși printr-un răsunător NU. Noi suntem liberi de lege, dar nu fără de lege. Harul înseamnă libertatea de a-L sluji pe Domnul, nu de a păcătu împotriva Lui.

La 6:1 întrebarea a fost: „Să continuăm

să păcătuim?“ Aici întrebarea este: „Să păcătuim numai puțin?“ În ambele cazuri, răspunsul este un îngrozit: „Nicidecum!“ Căci Dumnezeu nu poate tolera nici un păcat, oricât de mic.

6:16 Este un fapt simplu al vieții, că atunci când ne supunem în fața cuiva, acceptându-l ca stăpân, am devenit sclavii acelei persoane. Tot așa, dacă ne vindem păcatului, devenim **sclavii** păcatului și la capătul drumului ne va aștepta **moartea** veșnică. Pe de altă parte, dacă ne hotărâm să ascultăm de Dumnezeu, rezultatul acestei acțiuni va fi o viață sfântă. Sclavii păcatului sunt robiți de vinovăție, de frică și de mizerie, dar slujitorii lui Dumnezeu sunt liberi să facă toate lucrurile care îi sunt plăcute naturii noi. Oare se mai merită atunci să fii sclav, când poți fi liber?

6:17 „Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu că voi, care erați cândva slujitori ai păcatului, ați răspuns sincer la impactul învățaturii lui Cristos, când ați intrat sub influența ei“ (JBP). Creștinii romani ascultaseră cu toată inima de evanghelia harului față de care s-au angajat, precum și de toată **doctrina (învățătura)** prezentată de Pavel în această scrisoare.

6:18 Doctrina corectă ar trebui să conducă la îndatoriri corecte. Răspunzând astfel adevărului potrivit căruia ei au fost eliberați de sub stăpânirea păcatului, ei au devenit sclavii neprihănirii (dreptății). Sintagma **eliberați de păcat** nu înseamnă că de acum ei nu mai au o natură păcătoasă, după cum asta nu înseamnă că ei nu au mai săvârșit nici un păcat. Contextul arată că sintagma se referă la eliberarea de forța dominantă a păcatului în viața lor.

6:19 În versetul 18 apostolul s-a referit la sclavii neprihănirii, dar și-a dat seama că cei care trăiesc în neprihănire nu mai sunt sub robie. „Neprihănirea practică nu este sclavie, decât atunci când vorbim în felul oamenilor.“⁴²² Cei care practică păcatul sunt sclavii păcatului, dar cei pe care îi eliberează Fiul sunt liberi cu adevărat (Ioan 8:34, 36).

Pavel explică că, prin folosirea analogiei cu sclavii și stăpânul el vorbește **omenește**, adică folosește o ilustrație luată din viața de toate zilele. El procedează astfel **din pricina slăbiciunii firii** lor — cu alte cuvinte, datorită neputinței lor intelectuale și spirituale de a înțelege adevărul, atunci când acesta este prezentat în termeni generali. Adevărul adesea trebuie să fie ilustrat, pentru a deveni inteligibil.

Înainte de convertirea lor, credincioșii își dăduseră trupurile lor, să fie sclavi ai tuturor formelor de necurăție, dedându-se la tot felul de răutăți. Acum ei trebuie să dedice aceleași trupuri ca **sclavi ai neprihănirii**, pentru ca viețile lor să fie cu adevărat sfinte.

16:20 Când ei erau sclavi ai păcatului, singura libertate pe care o cunoșteau era libertatea sau detașare de neprihănire. Erau într-o stare groaznică, legați de toate relele și „liberi” doar în sensul că nu făceau nimic bun!

6:21 Pavel îi îndeamnă pe ei și pe noi să facem un inventar al roadelor vieții dinainte de mântuire — roade de care credincioșii se rușinează acum. Marcus Rainsford a făcut un asemenea inventar:

1. Abuzarea de facultățile noastre. 2. Călcarea în picioare a afecțiunilor noastre. 3. Risipa de timp. 4. Folosirea greșită a influenței. 5. Nedreptățirea celor mai buni prieteni ai noștri. 6. Violară intereselor noastre supreme. 7. Ultragierea dragostei — în special a dragostei lui Dumnezeu. Toate acestea pot fi rezumate cu un singur cuvânt: RUȘINE.²³

Sfârșitul acestor lucruri este moartea. „Orice păcat”, scrie A. T. Pierson, „tinde spre moarte iar dacă se persistă în acel păcat, are ca sfârșit, ca țel și roadă: moartea.”²⁴

6:22 Convertirea transformă complet poziția unui om. Acum el este liber de păcat, acesta nemaifiind stăpânul lui, el devenind, de bunăvoie, un sclav al lui Dumnezeu. Urmasa este o viață sfântă, acum și în veșnicie, la capătul drumului. Desigur, credinciosul are viață veșnică încă de pe acum, dar acest verset se referă la viața în toată plinătatea ei, inclusiv la trupul glorificat al învierii.

6:23 Apostolul face acum un rezumat al temei discutate, prezentând o serie de contraste puternice:

Doi stăpâni: **păcatul și Dumnezeu.**

Doi metode: **plata și darul fără plată.**

Doi urmări: **moartea și viața veșnică.**

Observați că viața veșnică este într-o Persoană și că Persoana aceea este **Cristos Isus, Domnul nostru.** Toți cei care sunt în **Cristos** au **viață veșnică.** Atât și nimic mai mult!

I. Locul legii în viața credinciosului (cap. 7)

Apostolul anticipează acum o întrebare care se va ivi neapărat: *Care este relația creștinului față de lege?* Poate că Pavel i-a avut

în vedere pe credincioșii evrei, când a răspuns la această întrebare, întrucât legea a fost dată Israelului, dar principiile ei se aplică în aceeași măsură și la credincioșii dintre Neamuri care, fiind nechibzuți, doresc să se posteze din nou sub stăpânirea legii în viața lor, după ce au fost odată îndreptățiți.

În capitolul 6 am văzut că moartea a pus capăt tiraniei naturii păcatului în viața copilului lui Dumnezeu. Acum vom vedea că moartea pune de asemenea capăt stăpânirii legii, asupra celor care se aflau odinioară sub controlul ei.

7:1 Versetul acesta are legătură cu 6:14: „Voi nu sunteți sub lege, ci sub har.” Legătura este aceasta: „Voi trebuie să știți că nu sunteți sub lege — sau nu cumva sunteți ignoranți cu privire la faptul că legea are stăpânire asupra unui om numai atâta timp cât acesta este în viață?” Pavel le vorbește unora care erau familiarizați cu principiile fundamentale ale legii, care trebuiau deci să știe că legea nu are ce să-i spună unui om mort.

7:2 Pentru a ilustra acest principiu, Pavel arată cum dizolvă moartea contractul căsniciei. O femeie este legată, prin legea căsniciei, de soțul ei, atâta timp cât trăiește acesta. Dar când moare soțul ei, ea este eliberată de legea căsniciei.

7:3 Dacă o femeie se căsătorește cu un alt bărbat, câtă vreme trăiește soțul ei, ea se face vinovată de adulter. Dar dacă soțul ei moare, ea este liberă să se căsătorească din nou, fără nici o umbră de vinovăție sau gând că ar comite ceva greșit.

7:4 Aplicând ilustrația aceasta, nu este bine să fim prea rigizi, încercând să aplicăm fiecare amănunt. De pildă, *nici* soțul, *nici* soția nu reprezintă legea. Ideea ilustrației este că după cum moartea dizolvă relația căsniciei, tot așa moartea credinciosului cu Cristos a dizolvat jurisdicția legii asupra lui.

Observați că Pavel *nu* spune că legea este moartă. Legea continuă să aibă o lucrare valabilă, în producerea acelei convingeri și muștrări față de păcat. Apoi nu uitați că pronumele personal „noi” din acest pasaj se referă la cei ce erau iudei, înainte de a fi venit la Cristos.

Noi am fost făcuți morți față de lege, prin trupul lui Cristos — trupul din acest context fiind o referire la Trupul Său pe care și L-a dat El la moarte. Noi nu mai suntem legați de lege, ci acum noi suntem legați de Cristos cel Înviat. O căsnicie a fost dizolvată prin moarte și s-a întemeiat o nouă căsnicie.

Și acum, după ce am fost eliberați de lege, putem să-I aducem roadă lui Dumnezeu.

7:5 Referirea la roadă ne aduce aminte de roadele pe care le aduceam pe când eram în fire. Expresia **în fire** nu înseamnă „în trup”. **În fire** descrie aici starea noastră înainte de a fi fost mântuiți. Pe vremea aceea, firea era baza stării noastre înaintea lui Dumnezeu. Noi ne bizuim pe ceea ce eram sau pe ce puteam face, pentru a câștiga favoarea lui Dumnezeu. **În fire** este o stare diametral opusă lui: „în Cristos”.

Anterior convertirii noastre, noi eram dominați de **patimile păcatoase, care erau zgândărite de lege**. Nu se spune că legea *le genera*, ci doar că, prin însuși faptul că le pomenea și apoi le interzicea, legea trezea în noi dorința puternică de a le *săvârși*!

Aceste **patimi păcatoase** și-au găsit expresia în mădulele noastre fizice, și atunci când cedam ispitei, făceam roade care duceau la **moarte**. În alte locuri din Scriptură apostolul numește roada aceasta „faptele firii”: „adulterul, curvia, necurăția, lascivitatea, idolatria, vrăjitoria, ura, spiritul de ceartă, geloziiile, izbucnirile de mânie, ambițiile egoiste, disensiunile, ereziile, invidia, uciderile, beția, chefurile” (Gal. 5:19-21).

7:6 Printre numeroasele lucruri minunate care se întâmplă atunci când suntem converțiți este și faptul că **suntem izbăviți de lege**. Aceasta este urmarea faptului că am murit cu Cristos. Întrucât El a murit în calitate de Reprezentant al nostru, și noi am murit împreună cu El. În moartea Sa El a împlinit toate pretențiile legii, plătind prețul integral al groazniciei pedepse. Prin urmare, acum suntem liberi de lege și de blestemul ei inevitabil. Nu mai putem fi condamnați de două ori pentru aceeași infracțiune.

Dumnezeu nu va cere plata de două ori —
Mai întâi din mâna sângerândă a Mântuitorului
Și apoi și de la mine.

— *Augustus M. Toplady*

Noi suntem eliberați acum ca să slujim în noutatea Duhului și nu în vechimea literiei. Slujirea noastră este motivată de dragoste, nu de frică. Este o slujire izvorâtă din libertate, nu din robie. Nu se mai pune problema de a ne ține cu minuțiozitate de detaliile unor ritualuri sau ceremonii, ci de a ne turna pe noi înșine cu toată bucuria pentru slava lui Dumnezeu și binecuvântarea altora.

7:7 S-ar părea din cele spuse anterior că Pavel are o atitudine *critică* față de lege.

Doar afirmase că toți credincioșii sunt morți față de păcat și morți față de lege. Or, asta ar putea crea impresia că legea este rea. Dar nu așa stau lucrurile.

La 7:7-13 el descrie în continuare rolul important pe care l-a jucat legea în propria sa viață, înainte de a fi mântuit. El subliniază că legea în sine nu este păcătoasă, ci ea doar *descoperă păcatul din om*. Legea a fost aceea care l-a muștrătat cu privire la groaznicia depravare din inima lui. Atâta timp cât s-a comparat cu alți oameni, s-a văzut pe sine destul de respectabil. Dar de îndată ce a fost copleșit de pretențiile legii lui Dumnezeu, a amuțit, simțindu-se condamnat.

Porunca care i-a dezvăluit cel mai mult păcatul din viața lui a fost a zecea: **Să nu poftesti!** Pofta se naște mai întâi în minte. Chiar dacă Pavel nu a comis alte păcate mai revoltătoare, el și-a dat acum seama că viața sa este coruptă. El a înțeles că gândurile rele sunt la fel de păcatoase ca faptele rele. Gândirea sa era poluată. Viața sa exterioară era probabil ireproșabilă, dar viața sa lăuntrică era bântuită de orori.

7:8 **Dar păcatul, profitând de poruncă, a produs în mine tot felul de dorințe rele.** „Dorințele rele” înseamnă poftă. Când legea interzice tot felul de pofte, natura stricată a omului îl ațâță cu atât mai mult să transpună în practică aceste dorințe rele. De pildă, legea spune, în esență, cam așa: „Să nu-ți plăsmuiești în mintea ta tot felul de relații sexuale plăcute. Să nu trăiești într-o lume a fanteziilor sexuale.” Legea interzice complacerea în gânduri senzuale, murdare și întinate. Dar, din nefericire, ea nu ne dă și puterea de a le învinge. Și astfel, urmarea e că oamenii aflați sub lege devin și mai angrenați în această lume a fanteziei și necurăției sexuale. Ei ajung să-și dea seama că ori de câte ori se interzice săvârșirea unui act, cu atât mai mult va dori natura decăzută să-l săvârșască. „Apa de furat este dulce și pâinea mâncată pe ascuns este plăcută” (Prov. 9:17).

Fără lege păcatul este mort — la drept vorbind. Natura păcătoasă este ca un câine adormit. Când vine legea și spune: „Să nu faci acest lucru!”, câinele se trezește și face ravagii, săvârșind din plin tot ce este interzis.

7:9 Înainte de a fi fost muștrătat cu privire la păcat, Pavel era viu; adică natura lui păcătoasă era *relativ* adormită, el fiind în totală necunoștință cu privire la cumplita prăpastie de fărădelege din inima lui.

Dar când a venit porunca — adică

atunci când a intervenit groaznicul sentiment de remuşcare — natura lui păcătoasă a fost aprinsă. Cu cât se străduia mai mult să asculte, cu atât mai mult greşea. El a murit în ce priveşte orice nădejde de a realiza mântuirea prin propriul său caracter sau prin eforturile sale proprii. El a murit faţă de orice gând cu privire la o presupusă bunătate inerentă pe care ar poseda-o. El a murit faţă de orice vis de a fi îndreptăţit prin păzirea legii.

7:10 El a constatat că porunca, care trebuia să dea viaţă, în realitate i-a adus moarte. Dar ce înseamnă faptul că porunca trebuia să-i dea viaţă? Asta e probabil o referire la Levitic 18:5, unde Dumnezeu spune: „Să păziţi legile şi poruncile Mele: omul care le va implini va trăi prin ele. Eu sunt Domnul.“ *La modul ideal* legea promitea viaţă celor care o respectau. În faţa unei cuşti în care se află un leu stă scris: „Nu introduceţi mâna în interiorul gratiilor!“ Dacă se respectă această poruncă, ea aduce viaţă. Dar copilul care o nesocoteşte, încercând să-l mângâie pe leu, va plăti cu viaţa această neascultare.

7:11 Din nou Pavel subliniază că nu legea este de vină, ci tocmai păcatul din lăuntru este cel ce l-a ajătat să facă ceea ce era interzis. Păcatul l-a păcălit să gândească că fructul oprit nu era chiar atât de rău, şi că acesta îi va aduce fericire şi că va putea scăpa nepedepsit. Sugestia care s-a născut a fost că Dumnezeu l-ar fi oprit de la plăceri legitime, care i-ar fi făcut bine. Astfel păcatul l-a omorât în sensul că a nimic în el orice nădejde de a mai merita sau de a putea câştiga mântuirea.

7:12 Legea în sine este sfântă şi fiecare poruncă este sfântă, dreaptă şi bună. În gândirea noastră, nu trebuie să pierdem niciodată din vedere faptul că legea nu are nici o hibă. Ea a fost dată de Dumnezeu, ceea ce înseamnă că este perfectă, exprimând voia Sa pentru poporul Său. Slăbiciunea legii constă în „materia primă“ cu care i s-a dat să lucreze: ea a fost dată unor oameni care erau deja păcătoşi. Ei aveau nevoie de lege, pentru ca aceasta să le dezvăluie păcatul, dar din acel moment aveau nevoie de un Mântuitor, care să-i izbăvească de pedeapsa şi de puterea păcatului.

7:13 Ceea ce era bun se referă la lege, aşa cum se arată clar în versetul precedent. Pavel pune întrebarea: „A devenit legea moartea pentru mine?“, adică „Este legea de vină, prin faptul că-l condamnă pe Pavel (şi pe noi toţi ceilalţi) la moarte?“ Răspunsul

este, desigur, NU! *Păcatul* este de vină! Nu legea a generat păcatul, ci a demascat păcatul în toată hidoşenia sa. „Prin lege vine cunoştinţa păcatului“ (3:20b). Dar lucrurile nu se opresc aici. Cum răspunde natura păcătoasă a omului când legea lui Dumnezeu îi interzice să facă un lucru? Răspunsul se cunoaşte prea bine: Ceea ce exista doar ca poftă latentă devine acum patimă aprinsă. Astfel **păcatul prin poruncă devine extrem de păcătos**.

S-ar părea că există o contradicţie între ceea ce spune Pavel aici şi la 7:10. Acolo el a constatat că legea aduce moarte. Aici el neagă că legea de devenit moarte pentru el. Soluţia dilemei constă în următoarele: Legea în sine nu poate nici ameliora natura veche, nici nu o poate face să păcătuiască. Ea poate descoperi păcatul, după cum un termometru arată temperatura. Dar ea nu poate *controla* păcatul, aşa cum temperatura se reglează de către termostat, nu de termometru.

Dar iată ce se întâmplă. Natura decăzută a omului doreşte să facă ceea ce este greşit din instinct. Şi astfel se foloseşte de lege pentru a trezi poftele adormite din viaţa păcătoşului. Cu cât încearcă mai mult omul, cu atât mai rea devine situaţia, până când, în cele din urmă, este adus în pragul disperării, pierzându-şi orice speranţă de îndreptare. Şi astfel păcatul se foloseşte de lege pentru a omorî în el nădejdea unei îndreptări, în timp ce el vede groaznică păcătoşenie din firea lui veche, mai limpede decât oricând.

7:14 Până în acest punct, apostolul a descris o experienţă din trecutul său — respectiv, traumatica criză prin care a trecut, când a ajuns să simtă mustrarea de păcat, prin lucrarea legii.

Acum el revine la timpul prezent, descriind experienţa pe care a avut-o de la naşterea sa din nou: anume conflictul dintre cele două firi şi imposibilitatea de a găsi izbăvire de puterea păcatului dinăuntru, prin propriile sale eforturi. Pavel recunoaşte că **legea este spirituală** — adică sfântă în ea însăşi şi adaptată să fie de folos spiritual omului. Dar el îşi dă seama că este **pământesc (carnal, firesc)** întrucât nu are parte de biruinţă asupra puterii păcatului ce sălăşluieşte în viaţa lui. El este **vândut păcatului**. El se simte ca un sclav vândut, având ca stăpân păcatul.

7:15 Acum apostolul descrie lupta ce se poartă în lăuntru credinciosului care nu cunoaşte adevărul identificării sale cu Cristos prin moartea şi învierea Sa. Este conflic-

tul dintre cele două firi, prezent în cel care urcă pe Muntele Sinai, căutând sfințirea. Harry Foster explică:

Iată un om care încerca să realizeze sfințenia prin eforturile sale personale, luptându-se din răpuzeri să împlinească poruncile „sfinte, neprihănite și bune“ ale lui Dumnezeu (v. 12), doar pentru a descoperi că, de fapt, cu cât se luptă mai mult, cu atât mai tare se înrăutățește starea sa. Cu alte cuvinte, e o luptă sortită eșecului și nu e de mirare acest lucru, căci nu stă în puterea naturii decăzute a omului să biruiască păcatul și să trăiască în sfințenie.²⁵

Observați abundența de pronume personale la persoana întâi: Eu, mine, meu, eu însumi, etc. În versetele 9-25 ele apar de patruzeci de ori (în versiunea engleză, n.tr.)! Cei care trec prin experiența descrisă la Romani 7 trebuie să fi luat o doză excesivă de vitamina „Eu“, căci ei sunt introspectivi până în măduva oaselor, căutând biruință în eul propriu — unde, desigur, biruința nu poate fi găsită!

Ce trist e că majoritatea psihologicilor creștini de astăzi îndreaptă atenția pacienților lor asupra lor înșiși, făcând să sporească problemele acestora, în loc să le ușureze necazurile. Oamenii trebuie să știe că au murit cu Cristos și au înviat cu El, pentru a umbla în nouitatea vieții. În acest caz, departe de a mai încerca să amelioreze condiția firii vechi, ei o vor da la moarte, răstignind-o acolo unde a fost răstignit Isus.

Descriind lupta ce se dă între cele două naturi, Pavel afirmă: **ce fac nu înțeleg**. Cu alte cuvinte, el are o personalitate dublă — un gen de „doctorul Jekyll și domnul Hyde“ (aluzie la protagonistul navelor *Ciudata poveste a doctorului Jekyll și a domnului Hyde*, de Robert Louis Stevenson, n.tr.). El se pomenește că se complăce în lucruri pe care nu dorește să le facă, și practică lucruri pe care le urăște.

7:16 Comițând astfel acte pe care bunul lui simț îi spune că sunt greșite, el se situează de partea legii, care îl condamnă, întrucât și legea condamnă aceste fapte. Și astfel el concură în lăuntru său cu verdictul că legea este **bună**.

7:17 Asta ne conduce la concluzia că vinovat nu este omul cel nou din Cristos, ci firea coruptă și păcătoasă ce locuiește în el. Trebuie să fim însă cu mare băgare de seamă aici, căci nu avem voie să scuzăm păcătuiră noastră, punând-o pe seama **păcatului** care

sălășluiește în lăuntru nostru. *Noi înșine* suntem răspunzători pentru ceea ce facem. Și astfel nu ne putem scuza, în lumina acestui verset. Tot ce face Pavel aici este să localizeze sursa acestui comportament păcătos, nu să-l scuze.

7:18 Nu poate fi progres pe planul sfințeniei, până nu am învățat ceea ce a învățat Pavel aici — **că nimic bun nu locuiește în mine, adică în firea mea**. Firea înseamnă aici natura rea, stricată și coruptă pe care am moștenit-o de la Adam și pe care continuă s-o posedă fiecare credincios. Ea este sursa oricărei acțiuni rele pe care o săvârșește cineva. În ea nu se găsește nimic bun.

Când ne-am însușit acest adevăr, El ne va izbăvi de a mai privi vreun lucru din natura noastră veche ca fiind bun. Ne va izbăvi de greșeala de a ne ocupa de noi înșine. Căci nu este nici o biruință în introspecție. După cum a afirmat acel sfânt din Scoția, Robert Murray McCheyne: „Pentru fiecare privire pe care o îndreptăm asupra noastră ar trebui să privim de zece ori la Cristos.“

Pentru a confirma zădărnicia firii vechi, apostolul se tângue că deși are dorința de a face ceea ce este bine, nu are în el însuși resursele de a transpune în practică dorința sa. Desigur, problema lui este că aruncă mreaja în interiorul bărcii!

7:19 Astfel, conflictul dintre cele două naturi continuă să facă ravagii! El constată că nu reușește să facă binele pe care ar dori să-l facă, ci, mai degrabă, face răul pe care îl disprețuiește. El este astfel un pachet mare de contradicții și paradoxuri.

7:20 Am putea parafraza versetul acesta în felul următor: „**Acum dacă Eu** (firea veche) **fac ceea ce eu** (firea nouă) nu vreau să fac, nu mai sunt eu (persoana) care face acest lucru, ci păcatul care locuiește în mine.“ Din nou trebuie precizat că Pavel nu se scuză pe el însuși și nu se eschivează de responsabilitate, ci, pur și simplu, afirmă că nu a găsit izbăvire de puterea păcatului dinlăuntru și că, atunci când păcătuiește, nu o face cu dorința omului nou.

7:21 El constată că în viața sa acționează un principiu sau o lege care face ca toate intențiile sale bune să eșueze. Când el dorește să facă ceea ce este bine, sfârșește prin a păcătui.

7:22 Cât privește firea lui nouă, el își găsește delectarea în legea lui Dumnezeu. El știe că legea este sfântă și că este expresia voii lui Dumnezeu. El dorește să facă voia lui Dumnezeu.

7:23 Dar el observă că în viața lui acționează un principiu contrar, care se luptă împotriva firii noi, făcându-l rob păcatului ce sălășluiește în lăuntru lui, după cum s-a exprimat George Cutting:

Legea, deși el își găsește plăcerea în ea, după omul dinăuntru, nu îi dă nici o putere. Cu alte cuvinte, el încearcă să înfăptuiască un lucru despre care Dumnezeu a afirmat că este o totală imposibilitate — anume să facă firea veche să se supună legii sfinte a lui Dumnezeu. Și astfel el constată că firea veche se ocupă de lucrurile firii vechi, fiind, prin ea însăși, dușmănie față de legea lui Dumnezeu și chiar față de Dumnezeu însuși.²⁶

7:25 Explozia de mulțumire cu care începe versetul acesta ar putea fi înțeleasă în cel puțin două modalități: O dată, ar putea însemna „**Îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru că izbăvirea vine prin Isus Cristos Domnul nostru**” sau ar putea constitui o paranteză, în cadrul căreia Pavel Îi mulțumește lui Dumnezeu **prin Domnul Isus** pentru faptul că nu mai este nenorocitul din versetul precedent.

Restul versetului rezumă conflictul dintre cele două firi, înaintea de a fi intervenit izbăvirea. Cu mintea reînnoită, sau cu firea sa nouă, credinciosul slujește legii lui Dumnezeu, dar cu firea (sau cu natura cea veche) el slujește legii păcatului. Abia când ajungem la capitolul următor, ni se explică calea izbăvirii.

J. Duhul Sfânt — Puterea prin care se poate trăi o viață sfântă (cap. 8).

Se continuă aici tratarea temei unei vieți sfinte. În capitolul 6, Pavel răspunsese la întrebarea: „Ne permite oare sau ne încurajează învățătura evangheliei (că mântuirea este numai prin credință) să trăim în păcat? În capitolul 7 el s-a confruntat cu întrebarea: „Le spune creștinilor evanghelia să țină legea, pentru a trăi o viață sfântă?” Acum se pune o altă întrebare: *Cum este învrednicit un creștin să trăiască o viață sfântă?*

Observăm de la început că pronumele persoanelor atât de proeminente în capitolul 7 au cam dispărut și că Duhul Sfânt devine Persoana dominantă. Este important de subliniat acest lucru, deoarece constituie cheia înțelegerii pasajului. Biruința nu stă în noi înșine, ci în Duhul Sfânt, care locuiește în noi înșine. A. J. Gordon enumeră șapte ajutoare ale Duhului: libertatea de slujire (v.

2); puterea pentru slujire (v. 11); victoria asupra păcatului (v. 13); călăuzirea în slujire (v. 14); mărturia că suntem fiii Săi (v. 16); ajutorul care ni se dă în timpul slujirii (v. 26); ajutorul pe care îl primim în rugăciune (v. 26).

8:1 Din valea disperării și înfrângerii, apostolul urcă acum culmile cu un strigăt triumfător: **Prin urmare, nu mai este acum nici o condamnare pentru cei ce sunt în Cristos Isus!** — afirmație ce poate fi înțeleasă în două moduri.

Mai întâi, nu mai este nici o condamnare divină, cât privește păcatul nostru, pentru că suntem în Cristos. Era însă condamnare câtă vreme eram în căpetenia noastră federală, Adam. Dar acum suntem în Cristos și, prin urmare, suntem liberi de condamnare, în aceeași măsură în care este și El. De aceea putem arunca provocarea:

Mai întâi trebuie să treci de binecuvântatul meu Mântuitor; Lui să încerci să-I răpești stima de care se bucură înaintea lui Dumnezeu; Dovedește mai întâi o singură pată de păcat la El, și abia atunci vino și-mi spune că sunt necurat!
— W. N. Tomkins

Dar afirmația mai poate însemna și faptul că nu mai există nevoia de acel fel de auto-condamnare pe care a descris-o Pavel în capitolul 7. Noi putem trece prin experiența din capitolul 7, fiind neputincioși de a împlini cerințele legii prin propriile noastre eforturi, dar nu e nevoie să rămânem la această experiență. Versetul 2 ne explică de ce nu mai este condamnare.²⁷

8:2 Legea de viață a Duhului în Cristos Isus ne-a eliberat de legea păcatului și a morții. Acestea sunt două legi sau principii diametral opuse. Principiul caracteristic al Duhului Sfânt este de a-i învrednici pe credincioși să trăiască o viață sfântă. Principiul caracteristic al păcatului ce sălășluiește în lăuntru omului este de a-l țări la moarte. Este aidoma legii gravității. Când arunci în aer o minge, ea revine îndată la sol, deoarece este mai grea decât aerul pe care îl dislocă. Și o pasăre vie este mai grea decât aerul pe care îl dislocă, dar dacă o arunci în aer, acesta zboară imediat, fără să cadă la pământ. Legea *vieții* din pasăre învinge legea gravității. Tot așa Duhul Sfânt ne asigură viața de după înviere a Domnului Isus, făcându-l pe credincios liber de legea păcatului și a morții.

8:3 Legea nu ar putea niciodată să-i

învrednicească pe oameni să împlinească cerințele sale sacre, dar harul a reușit acolo unde legea a dat greș. Să vedem cum:

Legea nu putea produce o viață sfântă, pentru că era slabă prin fire. Necazul nu era în lege, ci în natura umană decăzută. Legea le-a vorbit unor oameni care deja erau păcătoși și care nu aveau puterea să asculte. Dar a intervenit Dumnezeu, trimițându-L pe propriul Său Fiu, în asemănarea firii păcătoase. Observați cu toată atenția că Domnul Isus nu a venit în însăși firea păcătoasă, ci în **asemănarea firii păcătoase**. El nu a păcătuit (1 Pet. 2:22), El nu a cunoscut nici un păcat (2 Cor. 5:21) și în El nu s-a găsit nici un păcat (1 Ioan 3:5). Dar venind în lume și luând chip uman, El S-a asemănat cu omeni-rea păcătoasă. Ca jertfă pentru păcat, **Cristos a condamnat păcatul în fire**. El a murit nu numai pentru păcatele pe care le săvârșim noi (1 Pe. 3:18), ci și pentru propria noastră natură păcătoasă. Cu alte cuvinte, El a murit în egală măsură pentru ceea ce *suntem*, cât și pentru ceea ce *am săvârșit*. Procedând astfel, **El a condamnat păcatul în fire**. Nicăieri nu se spune că natura noastră păcătoasă ar fi fost iertată, ci ea este **condamnată**. Păcatele pe care le-am *săvârșit* — acestea sunt iertate!

8:4 Acum a fost împlinită cerința dreaptă a legii, în noi, cei care nu mai umblăm după fire, ci după Duhul. Pe măsură ce Îi predăm Duhului Sfânt controlul asupra vieții noastre, El ne învrednicește să-L iubim pe Dumnezeu și să ne iubim aproapele — căci asta cere, în esență, legea.

În aceste patru versete de la începutul capitolului apostolul a legat mănunchiul argumentului din 5:12 până la 7:25. În 5:12-21 el s-a referit la cele două căpetenii federale: Adam și Cristos. Acum, la 8:1 el arată că condamnarea pe care am moștenit-o prin identificarea cu Adam este înlăturată de identificarea noastră cu Cristos. În capitolele 6 și 7 el a discutat groaznică problemă a păcatului în natură. Acum el anunță triumfător că legea de viață a Duhului în Cărisos Isus ne-a eliberat de legea păcatului și a morții. În capitolul 7 întreaga temă a legii a fost readusă pe tapet. Acum aflăm că cerințele legii sunt întrunite prin trăirea unei vieți aflate sub stăpânirea Duhului.

8:5 Cei care trăiesc potrivit cu firea păcătoasă — adică cei care sunt neconvertiți — sunt preocupați cu **lucrurile firii**. Ei ascultă de impulsurile firii. Ei trăiesc doar pentru a-și satisface dorințele firii lor corrup-

te. Ei își satisfac trupul, care peste câțiva ani, care vor trece foarte repede, se va întoarce în țărână.

Dar cei care trăiesc după îndemnul Duhului — adică credincioșii adevărați — se ridică deasupra cărnii și sângelui, trăind pentru cele veșnice. Ei sunt ocupați cu Cuvântul lui Dumnezeu, cu rugăciunea, cu închinarea și cu slujirea creștină.

8:6 A avea o minte carnală („Cei care sunt în firea pământească”) — adică a avea înclinația mentală a naturii păcătoase — este **moarte**. Este moarte, atât cu privire la prezența delectare, cât și cu privire la destinul final. Și are potențialul morții în ea, ca o doză excesivă de otrăvă.

Dar a avea o minte spirituală înseamnă pace și viață. Duhul lui Dumnezeu este cheazăia unei vieți adevărate, de pace cu Dumnezeu, a unei vieți senine.

8:7 Cadrul mental al firii este moartea, întrucât ea este dușmănie împotriva lui Dumnezeu. Păcătosul este un răzvrătit împotriva lui Dumnezeu, aflându-se în stare de ostilitate activă împotriva Sa. Dacă mai era nevoie de vreo dovadă, lucrul acesta reiese cel mai clar din răstignirea Domnului Isus Cristos. Mîntea firii vechi nu se supune legii lui Dumnezeu. Ea dorește să-și facă voia proprie, nu voia lui Dumnezeu. Ea dorește să fie stăpânul ei propriu, nu să se supună domniei Sale. Prin însăși natura ei, firea veche nu se poate supune legii lui Dumnezeu. Nu lipsește doar *înclinația*, ci și *puterea*. Firea este moartă față de Dumnezeu.

8:8 Prin urmare, nu este de mirare că cei care sunt în fire nu pot să-I fie plăcuți lui Dumnezeu. Gândiți-vă numai! O persoană nemântuită nu poate face absolut nici un lucru care să-I fie plăcut lui Dumnezeu — nici o faptă bună, nici un ritual, nici o jertfă pe care s-o aducă, absolut nimic. Mai întâi, acea persoană trebuie să ocupe locul păcăto-sului și să-L primească pe Cristos, printr-un act hotărât de credință. Numai atunci va putea câștiga aprobarea și bunăvoința lui Dumnezeu.

8:9 Când se naște cineva din nou, el nu mai este în fire, ci în Duhul. El trăiește într-o altă sferă. După cum peștele trăiește în apă iar omul în aer, tot așa credinciosul trăiește în Duhul. Nu numai că el trăiește în Duhul, ci și Duhul trăiește în el. De fapt, dacă nu locuiește în el Duhul lui Cristos, el nu îi aparține lui Cristos. Deși nu se știe dacă cuvintele **Duhul lui Cristos** din acest verset sunt totuna cu Duhul Sfânt, se poate deduce

că cei doi termeni sunt identici, întrucât corespund contextului.

8:10 Prin lucrarea Duhului Sfânt, **Cristos este realmente în credincios.** Ce lucru uimitor este să ne dăm seama că Domnul vieții și al gloriei locuiește în trupurile noastre, în special când ne amintim că aceste trupuri sunt supuse morții **din pricina păcatului.** Cineva ar putea susține că ele nu sunt încă moarte, cum pare să indice versetul. Nu, dar forțele morții lucrează deja în aceste trupuri, și ele vor muri negreșit, dacă nu vine Domnul între timp.

În contrast cu trupul, **duhul²⁸ este viață din pricina neprihănirii (dreptății).** Deși era cândva mort față de Dumnezeu, el a fost făcut viu prin lucrarea dreaptă a Domnului Isus Cristos prin moartea și învierea Sa și din pricina faptului că neprihănirea lui Dumnezeu ne-a fost trecută în contul nostru, sub formă de credit.

8:11 Dar atenționarea potrivit căreia trupul continuă să fie supus morții nu ar trebui să ne provoace o stare de neliniște sau de disperare. Faptul că **Duhul Sfânt** locuiește în lăuntrul trupului nostru constituie o cheazăsie a faptului că, așa după cum **El L-a înviat pe Cristos din morți**, tot așa **El va da viață trupurilor noastre muritoare.** Acesta va fi actul final al răscumpărării noastre — când trupurile noastre vor fi glorificate asemenea trupului de slavă al Mântuitorului.

8:12 Văzând dar contrastul puternic dintre fire și Duhul, ce concluzie vom trage? Că nu datorăm nimic **firii vechi, ca să mai trăim după** cea ce ne dictează ea. Natura veche, rea și coruptă nu a fost decât o pacoste pentru noi. Ea nu ne-a adus nici un bine. Dacă Cristos nu ne-ar fi mântuit, **firea** ne-ar fi târât în jos, până în locurile cele mai abisale, mai întunecate și mai încinse ale iadului. Așadar, cum am mai putea să ne simțim obligați față de un asemenea dușman?

8:13 Cei care trăiesc după îndemnul **firii vechi** vor muri, negreșit, nu numai fizic, dar și veșnic. A trăi după îndemnul firei vechi înseamnă a fi nemântuit. Lucrul acesta reiese clar din 8:4 și 5. Dar de ce adresează Pavel aceste cuvinte unora care erau deja creștini? Lasă el oare să se înțeleagă că unii din ei ar putea să se piardă, până la urmă? Nu, dar apostolul adesea include în scrisorile sale cuvinte de atenționare și de avertizare, menite să-i facă pe cititori să se cerceteze pe ei înșiși — asta pornind de la convingerea că în fiecare adunare s-ar putea să existe unii care nu s-au născut niciodată

cu adevărat din nou.

Restul versetului descrie trăsăturile care îi caracterizează pe credincioșii autentici. Prin puterea care le-o dă **Duhul Sfânt, ei dau la moarte faptele trupului.** Ei se bucură de viață veșnică, în momentul de față, urmând să intre în deplinătatea acelei vieți când vor pleca de pe acest pământ.

8:14 Un alt mod de a-i descrie pe credincioși este de a spune că ei **sunt călăuziți de Duhul lui Dumnezeu.** Pavel nu se referă aici la cazuri spectaculoase de călăuzire în viața unor creștini eminenți. Mai degrabă, el se referă la o stare de fapt ce-i caracterizează pe toți fiii adevărați ai lui Dumnezeu — adică faptul că **sunt călăuziți de Duhul lui Dumnezeu.** Nu se pune problema gradului în care s-au predat Duhului Sfânt, ci relației care are loc în momentul convertirii.

Calitatea de fiu presupune primirea în sânul familiei lui Dumnezeu, împreună cu toate privilegiile și responsabilitățile ce decurg din această primire, conform nivelului de fii adulți. Un credincios convertit de curând nu trebuie să aștepte o anumită perioadă de timp până când va beneficia de zestrea sa spirituală, ci are acces la aceasta din clipa în care a fost mântuit. Această zestre spirituală li se aplică tuturor credincioșilor, de ambele sexe și de toate vârstele.

8:15 Cei care trăiesc sub lege sunt ca niște copii minori, cărora li se spune ce să facă, asemenea slugilor, și care trăiesc cu teama de a fi pedepsiți. Dar când se naște cineva din nou, de la bun început s-a născut liber de orice servitute. El nu este introdus în familia lui Dumnezeu ca sclav, ci primește **duhul înferii**, adică este plasat în familia lui Dumnezeu cu statutul de fiu matur. În virtutea unui adevărat instinct spiritual, el își ridică privirea spre Dumnezeu, spunându-I „**Ava, Tată.**“ **Ava** este un termen aramaic, care s-a modificat în cursul traducerii. Este formula intimă de adresare a copilului către tatăl său, similară corespondentului modern de „tăticule“. Deși poate avem rețineri când suntem îndemnați să ne adresăm lui Dumnezeu cu cuvinte atât de intime, nu greșim cu nimic, dacă le folosim, deoarece El este înfinit de intim și de apropiat față de noi.

Sintagma **Duhul²⁹ înferii** ar putea fi o referire la Duhul Sfânt în ipostaza Celui care îl conștientizează pe credincios de demnitatea extraordinară de care se bucură, ca fiu. Sau ar putea constitui realizarea sau atitudinea de adopțiune, în contrast cu **duhul robiei.**

Înfierea apare în trei ipostaze diferite în cartea Romani. Aici se referă la conștiința calității de fiu, pe care Duhul Sfânt o produce în viața credinciosului. La 8:23 înfierea *privește în viitor* spre acea clipă când trupul credinciosului va fi răscumpărat sau glorificat. La 9:4 înfierea *privește în urmă* la data când Dumnezeu l-a desemnat pe Israel să-I fie fiu (Ex. 4:22).

La Galateni 4:5 și Efeseni 1:5, termenul are sensul de „plasare în calitatea de fiu” — adică actul de plasament al tuturor credincioșilor în poziția de fiu adulți și maturi, împreună cu toate privilegiile și responsabilitățile ce le incumbă calitatea de fiu. Fiecare credincios este un copil al lui Dumnezeu, care se naște într-o familie al cărei Tată este Dumnezeu. Dar fiecare credincios mai este și fiu — adică beneficiază de un raport special, ce incumbă privilegiile unuia care a ajuns la maturitatea deplină de bărbat.

În Noul Testament **înfierea (sau adopțiunea)** nu are *niciodată* sensul contemporan de plasare a unui copil în familia altui cuplu decât al părinților săi biologici.

8:16 Credinciosul nou-născut posedă instinctul de fiu al lui Dumnezeu. **Duhul Sfânt** îi spune că este fiul lui Dumnezeu. **Duhul** **Însuși depune mărturie împreună cu duhul credinciosului** că acesta este membru al familiei lui Dumnezeu. În principal Duhul Sfânt realizează acest lucru prin Cuvântul lui Dumnezeu. Pe măsură ce creștinul citește Biblia, Duhul îi confirmă adevărul că, întrucât și-a pus încrederea în Mântuitorul, el este acum un copil al lui Dumnezeu.

8:17 Calitatea de membru în familia lui Dumnezeu îi conferă unui credincios privilegiu nebănuit de mari. Toți **copiii** lui Dumnezeu sunt **moștenitori ai lui Dumnezeu**. Desigur, un moștenitor va moșteni, în final, averea tatălui său. Exact acesta este sensul avut în vedere aici. Tot ce are Tatăl este și al nostru. Noi nu am intrat încă în stăpânirea întregii moșteniri și nu ne bucurăm încă deplin de ea, dar nimic nu ne va despărți de această moștenire în viitor. **Și suntem comoștenitori cu Cristos**. Când va reveni El, să-Și ia scepтрul guvernării universale, noi vom împărți împreună cu El titlul de proprietate la toată bogăția Tatălui.

Când Pavel adaugă cuvintele: **dacă vom și suferi împreună cu El, pentru ca să fim și glorificați împreună**, el nu face din suferința de erou o condiție a mântuirii, după cum nu descrie un grup intim de credincioși de elită, care au fost biruitori, ieșind învingă-

tori din mari suferințe. Mai degrabă, el îi vede pe toți credincioșii suferind alături de Cristos și fiind cu toții glorificați împreună cu Cristos. Prepoziția **dacă** de aici are sensul lui „întrucât”. Desigur, unii credincioși suferă mai mult decât alții, pentru cauza lui Cristos, ceea ce le va aduce un grad sporit de răsplată și glorie. Dar toți cei care îl recunosc pe Isus ca Domn și Mântuitor sunt văzuți aici ca fiind confrunțați cu ostilitatea lumii, împreună cu toată rușinea și ocară de care vor avea parte datorită faptului că sunt credincioși.

8:18 Cea mai mare rușine pe care am putea-o îndura pentru Cristos aici pe pământ se va dovedi un fleac, când El ne va scoate în față și ne va recunoaște în fața oștirilor cerului. Chiar durerile incredibil de mari prin care au trecut martirii vor părea înțepături de ac, când Mântuitorul le va așeza pe frunte cununa vieții. În alte epistole ale sale Pavel numește suferințele noastre actuale drept întristări de o clipă, descriind însă slava de care vom avea parte ca fiind o entitate veșnică și nespus de mare (2 Cor. 4:17). Ori de câte ori descrie el slava viitoare, cuvintele par să se încovoie, slab povara încălțării lor semantice.³⁰ Dacă am putea aprecia la justa ei valoare slava de care vom avea parte, atunci am privi **suferințele** vremelnice de care avem acum parte, în drum spre acea slavă viitoare, ca pe un fleac!

8:19 Aici, recurgând la o îndrăzneță figură de stil, Pavel personifică întreaga creațiune ca așteptând cu **înfrigurare** vremea când noi vom fi descoperiți în fața unei lumi înmărmurite ca **fiii lui Dumnezeu**. Asta se va întâmpla atunci când Domnul Isus va reveni pentru a domni iar noi vom domni împreună cu El.

Noi deja suntem **fiii lui Dumnezeu**, dar lumea nici nu ne recunoaște, nici nu ne apreciază ca atare. Și totuși, lumea așteaptă o zi mai bună. Dar acea zi nu poate veni înainte ca Regele să revină, pentru a domni împreună cu toți sfinții Lui. „Întreaga creație așteaptă în vârful picioarelor, să vadă privilegiștea minunată a fiilor lui Dumnezeu, luându-și în primire moștenirea” (JBP).

8:20 Când Adam a păcătuit, fărădelegea lui nu a afectat doar omenirea, ci și întreaga creație, atât cea însuflețită, cât și cea neînsuflețită. Pământul este blestemat. Multe animale sălbatice mor de moarte cumplită. Maladiile afectează păsările și animalele, precum și peștii și șerpii. Rezultatele păcatului omului s-au repercutat ca niște unde de

șoc la toate nivelele creației.

Astfel, explică Pavel, **creația a fost supusă zădărniceii, frustrării și dezordinii, nu prin propria sa opțiune, ci prin decretul lui Dumnezeu, datorită neascultării primei căpetenii federale a omului.**

Cuvintele **în nădejde** ce apar la sfârșitul versetului 20 ar putea fi puse în legătură cu următorul verset: „în nădejdea că însăși creația va fi eliberată“ (NASB).

8:21 Creația privește în urmă, la condițiile existente în Grădina Eden. Apoi trece în revistă dezastrul provocat de pătrunderea păcatului în lume. Dintotdeauna a existat nădejdea revenirii la acea stare idilică, în care **creația însăși va fi izbăvită de robia stricăciunii**, pentru a se bucura de libertatea acelei ere de aur, când noi, **copiii lui Dumnezeu**, vom fi descoperiți în slavă.

8:22 Trăim într-o lume plină de suferințe, de suspine și de lacrimi. **Întreaga creație geme și suferă dureri asemănătoare durerilor facerii.** Natura cântă în acorduri minore. Pământul este devastat de cataclisme. Moartea și-a pus amprenta peste orice ființă.

8:23 Nici credincioșii nu sunt scutiți de toate acestea. Deși ei **au roadele dintâi ale Duhului**, care le garantează că în cele din urmă vor fi izbăviți, totuși și ei **suspină** după ziua aceea de glorie. **Duhul Sfânt** însuși este **arvuna sau roadele dintâi.** După cum primul mănunchi de spice mănoase constituie o făgăduință că va urma întreaga recoltă, tot așa și Duhul Sfânt este făgăduința sau garanția faptului că vom avea parte de toată moștenirea.

Concret, El este chezașia **adopțiunii** ce va veni, a **răscumpărării trupului** (Ef. 1:4). Într-o privință, noi am fost deja adoptați (inflați), ceea ce înseamnă că am fost plasați în familia lui Dumnezeu, ca fi ai Săi. Dar într-un sens mai deplin, **adopțiunea** noastră va fi desăvârșită atunci când vom primi trupurile noastre slăvite — ceea ce se numește în Scriptură **răscumpărarea trupului nostru.** Duhul și sufletul nostru au fost răscumpărate deja, iar trupurile noastre vor fi răscumpărate cu ocazia Răpirii (1 Tes. 4:13-18).

8:24 Noi am fost salvați în această atitudine de **nădejde.** Noi nu am primit toate beneficiile mântuirii noastre, în clipa în care am fost convertiți. De la început am privit cu bucurie spre clipa în care vom primi izbăvirea totală și definitivă de păcat, suferință, boli și moarte. Dacă am fi primit deja aceste binecuvântări, n-am mai nădăjdui că vom

primi aceste lucruri. Căci nădejdea se referă neapărat la un lucru pe care-l vom primi în viitor.

8:25 După cum noi suntem susținuți de această slăvită nădejde, tot așa și **Duhul** ne susține în **slăbiciunile noastre.** Adesea suntem perplecși în rugăciunile noastre, căci **nu știm** cum să ne rugăm. Ne rugăm egoist, îngust și în necunoștință de cauză. Dar din nou Duhul vine și ne ajută în slăbiciunile noastre, mijlocind **pentru noi cu suspine care nu-și găsesc exprimarea.** În versetul aceasta Duhul este Cel care suspină, nu noi, deși și noi suspinăm.

Există aici o taină. Noi scrutăm zarea, încercând să vedem nevăzutul, domeniul spiritual în care o mare Persoană și forțe mari sunt angajate în acțiuni efectuate în folosul nostru. Și deși nu putem înțelege, avem parte de o mângâiere și încurajare nesfârșite știind că un suspin poate constitui uneori cea mai spirituală rugăciune.

8:27 Dacă **Dumnezeu cercetează inimile** oamenilor, El poate să și interpreteze **mintea Duhului**, cu toate că acea minte își găsește expresia doar în suspine. Important este faptul că rugăciunile Duhului Sfânt în contul nostru sunt făcute întotdeauna **după voia lui Dumnezeu.** Și fiindcă ele sunt întotdeauna după voia lui Dumnezeu, ele sunt întotdeauna spre binele nostru. Asta e în măsură să explice o mulțime de lucruri, așa cum vom vedea în următoarele versete.

8:28 Dumnezeu lucrează în așa fel încât **toate lucrurile să fie spre binele celor care Îl iubesc, care sunt chemați după planul Său.** Nu întotdeauna lucrurile par să fie așa! Uneori, când suferim tragedii, dezamăgiri, frustrări, când inima ne este sfâșiată de dureri, poate datorită pierderii unei ființe dragi, ne întrebăm: „Ce bine o mai putea ieși și din asta?“ Dar versetul următor ne oferă răspunsul: tot ce îngăduie Dumnezeu să vină în viața noastră are menirea să ne facă să se asemănăm chipului Fiului Său. Când vedem acest lucru, rugăciunile noastre nu se mai termină cu semnul întrebării. Viața noastră nu este controlată de forțe impersonale, cum ar fi întâmplarea, norocul sau soarta, ci de Persoana Minunată a Domnului nostru, care „este prea plin de iubire pentru a putea fi vreodată nedrept cu noi, și prea înțelept pentru a putea greși vreodată.“

8:29 În continuare, Pavel urmărește maiestuosul și extraordinar de cuprinzătorul program divin, menit să aducă mulți fii la slavă.

Mai întâi de toate, Dumnezeu ne-a știut dinainte încă din trecutul etern. Nu a fost vorba doar de o cunoaștere intelectuală, căci în ce privește cunoașterea de ordin general, Dumnezeu i-a cunoscut pe *toți* cei ce s-au născut sau se vor naște vreodată. Dar cunoștința Sa prealabilă i-a îmbrățișat pe *toți* cei pe care El i-a rânduit dinainte sau i-a **predestinat să se conformeze... chipului Fiului Său**. Prin urmare, a fost vorba de o cunoaștere însoțită de un scop, a cărui împlinire nu poate fi împiedicată nicidecum. Nu e de ajuns să spunem că Dumnezeu i-a cunoscut dinainte pe cei despre care El **Și-a dat seama că într-o zi se vor pocăi și vor crede**. Mai degrabă, faptul că El i-a cunoscut dinainte a constituit garanția că ei se vor pocăi în cele din urmă și vor crede!

Faptul că păcătoșii care nu-L cunosc pe Dumnezeu pot fi transformați într-o zi în chipul lui Cristos, printr-un miracol al harului, este unul dintre cele mai uluitoare adevăruri ale revelației divine. Desigur, ideea care se desprinde de aici nu este aceea că vom avea vreodată atributele Dumnezeirii, nici că vom poseda cândva trăsăturile fizionomice ale lui Cristos, ci faptul că vom fi ca El *din punct de vedere moral*, absolut total eliberați de păcat și vom avea trupuri proslăvite ca al Lui.

În ziua aceea de slavă El va fi **întâiul născut între mai mulți frați**. Întâi născut din versetul acesta se referă la locul întâi în rang sau onoare. El nu va fi doar Unul dintre mai mulți egali, ci Cel care ocupă locul suprem de onoare între frații și surorile Lui.

8:30 Toți cei care au fost predestinați în eternitate sunt chemați și în timp. Asta înseamnă că fiecare din ei, nu numai că va auzi evanghelia, ci va și răspunde la chemarea ei. Prin urmare, este o chemare efectivă. Toți sunt chemați; asta e chemarea generală (și totuși valabilă) a lui Dumnezeu. Dar numai puțin răspund la această chemare. Asta este chemarea efectivă (producătoare de convertire) a lui Dumnezeu.

Toți cei care răspund la chemare sunt și **îndreptățiți și glorificați**. În fapt, *încă nu* suntem glorificați, dar este un fapt atât de cert încât Dumnezeu poate descrie această acțiune la timpul trecut. Noi suntem atât de siguri de starea noastră glorificată ca și când am fi și primit-o deja!

Este unul dintre cele mai puternice pasaje din Noul Testament privitoare la siguranța credinciosului. Pentru fiecare milion de oameni care sunt cunoscuți dinainte și sunt

predestinați de Dumnezeu, fiecare din acei un milion vor fi **chemați, justificați și glorificați**. Nici unul nu va lipsi! (Comparați termenul „*toți*“ din Ioan. 6:37.)

8:31 Când luăm în considerare aceste verigi indestructibile din lanțul de aur al răscumpărării, concluzia care se desprinde este inevitabilă: Dacă Dumnezeu este pentru noi, în sensul că ne-a marcat pentru El Însuși, atunci nimeni **nu poate reuși în vreun demers întreprins împotriva noastră**.³¹ Dacă Cel Atotputernic lucrează spre binele nostru, nici o altă putere, care este în mod necesar mai mică decât a Lui, nu poate învinge programul Său.

8:32 Cel care nu Și-a cruțat nici priurii Său Fiu, ci L-a dat pentru noi toți. Ce minunate cuvinte! Nu trebuie să lăsăm ca aceste cuvinte, doar pentru faptul că ne sunt atât de binecunoscute, să-și piardă din splendoarea sau forța de a ne inspira la închinăciune. Când o lume pierdută a avut nevoie să fie mântuită de un Înlocuitor fără păcat, marele Dumnezeu al universului nu Și-a precupețit tot ce avea mai de preț, însăși Comora inimii Sale, ci L-a dat să moară o moarte rușinoasă și să sufere pentru noi.

Logica ce se desprinde de aici este imbatibilă. Dacă Dumnezeu deja ne-a dat darul Său suprem, mai poate exista oare vreun alt dar, mai mic, pe care El să nu ni-l dea? Dacă El deja a plătit prețul cel mai mare, va ezita El oare să plătească un preț mai mic? Dacă a mers El până acolo pentru a ne asigura mântuirea, oare ne va abandona El vreodată? **Oare cum nu ne va da El de asemenea, fără plată, toate lucrurile?**

„Limbașul necredinței,” scrie Mackintosh, se rezumă în cuvintele „Cum ne va?”, pe când limbașul credinței afirmă: „Cum nu ne va...”³²

8:33 Ne aflăm încă în atmosfera de tribunal, dar a intervenit o schimbare remarcabilă. Pe când păcătosul îndreptățit stă înaintea instanței, tuturor părășilor li se lansează apelul să se prezinte. Numai că nu apare nici unul! Cum se face asta? Dacă Dumnezeu i-a îndreptățit deja pe aleșii Săi, **cine mai poate aduce vreo acuzare?**

Argumentarea din acest verset și din următorul va deveni mult mai clară, dacă vom adăuga cuvintele: „Nimeni, întrucât...”, înaintea fiecărui răspuns dat. În acest caz, versetul ar suna astfel: **Nimeni, întrucât Cristos** deja a murit pentru acuzat, a fost înviat din morți și se află în prezent **la dreapta lui Dumnezeu**, mijlocind pentru el.

Dacă Domnul Isus, căruia I s-a încredințat toată judecata, nu pronunță nici o sentință pentru acuzat, ci, mai degrabă, se roagă pentru el, atunci nu mai există nici o persoană care ar mai putea avea vreun motiv valabil de a-l condamna.

8:35 Acum credința aruncă ultima provocare majoră: mai există cineva care poate să-și smulgă pe cei îndreptățiți **din dragostea lui Cristos**? După care se cercetează toate împrejurările nefavorabile posibile care au reușit să producă efectul de separare în alte domenii ale vieții umane. Dar nu s-a găsit nici una care să-l poată despărți pe credincios de dragostea lui Cristos. Nici chinurile **tribulației**, nici suferințele, nici monstrul întristării, nici durerile extreme ale minții sau trupului, nici brutalitatea **prigoanelor**, nici producerea unor suferințe sau chiar a morții asupra celor care au curajul să se deosebească de restul lumii. Nici chiar spectrul foamei — până la transformarea ființei umane în piele și oase. Nici golițiunea, cu tot ce poate să însemne ea, pe planul privațiunilor, expunerii la elemente și lipsa de apărare. Nici chiar primejdii — amenințarea unor pericole iminente și groaznice. Nici **sabia** — rece, necruțătoare și aducătoare de moarte.

8:36 Dacă vreunul din aceste lucruri l-ar putea despărți pe credincios de dragostea lui Cristos, atunci despărțirea aceasta fatală ar fi avut loc cu mult timp în urmă, întrucât cariera unui creștin este o moarte vie. Asta a vrut să spună psalmistul când a afirmat că, din pricina identificării noastre cu Domnul, **noi suntem omorâți toată ziua** și suntem ca **oile**, ce sunt condamnate la **măcel** (Ps. 44:22).

8:37 În loc să ne despartă de dragostea lui Cristos, lucrurile acestea nu fac altceva decât să ne apropie și mai mult de El. Noi nu suntem doar **biruitori**, ci **mai mult decât biruitori**.³³ Nu numai că suntem triumfători asupra acestor forțe formidabile, ci făcând acest lucru, aducem slavă lui Dumnezeu, binecuvântare altora și ne facem nouă înșine bine. Facem sclavi din dușmani și cărări din obstacolele ce ne sunt puse în cale.

Dar nici unul din aceste lucruri nu se realizează prin tăria noastră, ci numai prin **Cel ce ne-a iubit**. Numai puterea lui Cristos poate face ca amărăciunea să dea rod dulce, slăbiciunea să facă loc tăriei, tragedia să fie înlocuită cu triumful iar durerea inimii să fie preschimbată în binecuvântare.

8:38 Apostolul nu și-a încheiat căutarea. El cutreieră universul în căutarea vreunui

lucru care ar putea să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, după care infirmă, una câte una, orice posibilitate ca acest lucru să se poată vreedată întâmpla —

moartea cu toate grozăviile ei;

viața cu toate ademenirile ei;

nici îngerii, nici principalitățile, cu toată puterea și cunoștințele lor supranaturale;

puterile, fie tirani pământești, fie adversari angelici;

lucrurile actuale, care ne asaltează atât de des;

lucrurile viitoare, care trezesc gânduri rău prevestitoare;

8:39 nici **înălțimea**, nici **adâncimea**, acele lucruri care fac parte din tărâmul dimensiunii sau al spațiului, inclusiv forțele oculte.³⁴ Apoi, pentru a se asigura că nu a lăsat afară vreun lucru, Pavel adaugă:

nici orice alt lucru creat.

Rezultatul cercetării întreprinse de Pavel este că nu a găsit nimic care să ne poată despărți de dragostea lui Dumnezeu care este în Cristos Isus Domnul nostru.

Ne e de mirare că aceste cuvinte de triumf au constituit cântarea celor care au murit moarte de martir și rapsodia celor care au trăit vieți de martir!

II. DISPENSAȚIE: EVANGHELIA ȘI ISRAELUL (Cap. 9-11)

A. Trecutul Israelului (Cap. 9)

În capitolele 9-11 facem cunoștință cu răspunsul dat de Pavel evreului care ridică următoarea obiecție: *Prin faptul că Evanghelia promite mântuire, atât Neamurilor, cât și iudeilor, poate acest lucru să însemne că Dumnezeu și-a călcat promisiunile pe care le-a făcut poporului pe care și l-a ales pe acest pământ?* Răspunsul lui Pavel acoperă trecutul Israelului (cap. 9), prezentul (cap. 10) și viitorul său (cap. 11).

În secțiunea aceasta se pune un mare accent pe suveranitatea divină și pe responsabilitatea umană. Romani 9 este unul din pasajele de bază din Biblie privitoare la suveranitatea lui Dumnezeu în privința alegerii. Capitolul următor expune apoi, cu aceeași vigoare, celălalt adevăr complementar: responsabilitatea omului.

SUVERANITATEA DIVINĂ ȘI RESPONSABILITATEA OMULUI

Când spunem că Dumnezeu este suveran,

înțelegem prin asta că El poate face exact așa cum găsește de cuviință. Afirmând însă asta, știm că, întrucât El este Dumnezeu, niciodată nu va face nici un lucru greșit, nedrept sau nelegiuit. Prin urmare, a spune că Dumnezeu este suveran nu înseamnă altceva decât a ne pune de acord cu adevărul potrivit căruia Dumnezeu este Dumnezeu. Nu trebuie să ne fie teamă de acest adevăr, după cum nu trebuie să ne cerem scuze pentru el. Este un adevăr glorios, care ar trebui să ne determine să ne închinăm.

În suveranitatea Sa, Dumnezeu a ales anumiți indivizi care să-I aparțină Lui. Dar aceeași Biblie care ne învață despre actul suveran al lui Dumnezeu de alegere a unora, ne învață și despre responsabilitatea omului. Deși este adevărat că Dumnezeu îi alege pe oameni în vederea mântuirii, tot atât de adevărat este că ei înșiși pot alege, optând să fie mântuiți, printr-un act hotărât al voinței lor. Latura divină a mântuirii se poate observa din cuvintele: „Toți cei pe care Tatăl Mi-i dă vor veni la Mine.“ Latura umană o găsim în cuvintele care urmează: „și pe cel ce vine la Mine cu nici un chip nu-L voi izgoni“ (Ioan 6:37). Noi, credincioșii, ne bucurăm că Dumnezeu ne-a ales în Cristos înainte de întemeierea lumii (Ef. 1:4). Dar credem cu aceeași certitudine că oricine vrea, poate să ia apa vieții, fără plată (Apo. 22:17). Dwight Lyman Moody a ilustrat aceste două adevăruri în felul următor: Când ne apropiem de ușa mântuirii, vedem ținută deasupra intrării inscripția: „Oricine vrea, poate intra.“ După ce am trecut pragul și primim îndărăt, vedem deasupra ușii cuvintele: „Aleşi după cunoștința dinainte a lui Dumnezeu“. Astfel adevărul responsabilității omului îi confruntă pe oameni, când aceștia se apropie de ușa mântuirii. Adevărul alegerii suverane este însă un adevăr rezervat membrilor familiei lui Dumnezeu, care au intrat deja prin ușa mântuirii.

Cum poate Dumnezeu să aleagă persoane individuale care să-I aparțină, și, în același timp, să facă o ofertă autentică a mântuirii destinată tuturor oamenilor, de pretutindeni? Cum vom putea împăca aceste două adevăruri? Adevărul este că nu le putem împăca. Pentru mîntea omenească, ele rămân ireconciliabile. Dar Biblia propagă ambele adevăruri, ceea ce înseamnă că avem datoria să credem în fiecare din ele, mulțumindu-ne cu gândul că dificultatea constă în incapacitatea minții noastre de a pricepe, ele fiind perfect reconciliabile la Dumnezeu. Aceste

adevăruri complementare sunt ca două linii paralele, al căror punctul de convergență este la infinit.

Unii au încercat să reconcilieze alegerea suverană a lui Dumnezeu cu responsabilitatea omului, afirmând că Dumnezeu îi cunoștea dinainte pe cei care aveau să se încreadă în Mântuitorul și că aceștia ar fi cei pe care i-a ales El să fie mântuiți. În sprijinul teoriei lor, ei citează Romani 8:29, unde se spune că „pe cei pe care i-a cunoscut mai dinainte i-a și predestinat“, precum și textul de la 1 Petru 1:2, care spune: „aleși după cunoștința mai dinainte a lui Dumnezeu“. Dar această teorie ignoră faptul că cunoștința dinainte a lui Dumnezeu este *determinativă*. Cu alte cuvinte, nu numai că El *știe* dinainte care vor fi cei ce se vor încrede în Mântuitorul, ci și *predetermină* rezultatul acesta, atrăgându-i pe anumiți indivizi la El.

Deși Dumnezeu îi alege pe unii oameni să fie mântuiți, El nu-l alege pe nimeni să fie condamnat, sau, ca să ne exprimăm cu alte cuvinte: deși Biblia propagă adevărul alegerii suverane a lui Dumnezeu, ea nu ne învață nicăieri că ar exista un principiu al lepădării divine. Dar unii ar putea obiecta, spunând: „Dacă Dumnezeu îi alege pe unii să aibă parte de binecuvântare, reiese că pe alții îi alege în vederea pierzării.“ Dar această afirmație nu este adevărată! Întreaga omenire a fost condamnată la pierzare, prin propriul ei păcat, și nu prin vreun decret arbitrar al lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu ar îngădui ca toți oamenii să meargă în iad — acțiunea pe care ar fi fost întru totul justificat s-o întreprindă — oamenii nu ar primi decât ceea ce au meritat. Întrebarea se pune: „Are Domnul suveran dreptul de a Se coborî și selecta o mână de oameni, care altminteri ar fi condamnați, să alcătuiască mireasa Fiului Său?“ Desigur, răspunsul la această întrebare este afirmativ! Prin urmare, lucrurile se prezintă astfel: dacă oamenii sunt pierduți, asta se datorează păcatului și răzvrătirii lor; iar dacă oamenii sunt mântuiți, asta se datorează harului suveran al lui Dumnezeu, în virtutea căruia El i-a ales.

Pentru omul care este mântuit, tema alegerii suverane a lui Dumnezeu ar trebui să fie un prilej de neconținută uimire. Credinciosul privește în jur și, observând atâția oameni cu caractere mult mai nobile decât al lui, cu personalități mult mai echilibrate și cu dispoziții sufletești mult mai plăcute decât a sa, se întrebă: „Oare de ce m-a ales Domnul pe mine?“

De ce am fost făcut să-Ți aud glasul
 Și să intru cât mai este loc,
 Când mii de oameni fac o alegere greșită,
 Preferând să moară de foame, decât să intre?

— *Isaac Watts*

Cei nemântuiți nu au voie să apeleze la adevărul alegerii, pentru a-și scuza necredința. Ei nu trebuie să spună: „Dacă nu am fost ales, înseamnă că lucrurile sunt independente de voința mea, că nu pot schimba cu nimic această stare de lucruri.“ Singurul mod în care vor ști vreodată dacă au fost aleși sau nu este să se pocăiască de păcatele lor și să-L primească pe Domnul Isus Cristos ca Mântuitor al lor (1 Tes. 1:4-7).

Tot așa, nici creștinii nu trebuie să recurgă la adevărul alegerii suverane a lui Dumnezeu ca pretext pentru a lăncezi în râvna lor pentru evanghelizare. Noi nu avem voie să spunem: „Dacă sunt aleși, vor fi mântuiți, indiferent dacă le vestim noi evanghelia sau nu.“ Numai Dumnezeu știe cine sunt cei aleși. Nouă ni se poruncește să predicăm evanghelia la toată lumea, întrucât Dumnezeu oferă mântuirea absolut tuturor oamenilor. Dar aceștia resping evanghelia din pricina împietririi inimii lor, nu pentru că oferta universală a mântuirii pe care o face Dumnezeu ar fi nesinceră.

Când ne ocupăm de această temă, trebuie să ne ferim de două pericole. Primul este acela de a susține doar o latură a adevărului — de pildă, a crede în alegerea suverană a lui Dumnezeu și a nega că omul ar avea vreo opțiune pe trebuie s-o facă în legătură cu mântuirea sa. Celălalt pericol este de a pune un accent prea mare asupra unui adevăr, în detrimentul celui alt. Metoda biblică este aceea de a crede în alegerea suverană a lui Dumnezeu și de a crede, cu aceeași intensitate, în responsabilitatea omului. Numai procedând în felul acesta vom putea menține echilibrul biblic în care se află aceste doctrine. †

Să ne întoarcem acum la capitolul 9 din Romani, în care preaiubitul apostol dezvoltă acest subiect:

9:1 Insistând că mântuirea este și pentru Neamuri, și pentru iudei, Pavel a dat impresia că ar fi fost, din punctul de vedere al Israelului, un trădător și un renegat. Așa se explică ardoarea cu care susține el aici devotamentul său profund față de poporul evreu, prin jurământul la care recurge. El rostește adevărul. El nu minte. Cugetul său, aflat în

părtășie cu **Duhul Sfânt**, atestă adevărul spuselor sale.

9:2 Când se gândește el, mai întâi, la glorioasa chemare a Israelului, și nu la respingerea sa de către Dumnezeu, pentru faptul că L-a respins pe Mesia, inima lui este plină de **mare întristare și mâhnire neconținută**.

9:3 Ba chiar ar putea merge până acolo încât să dorească să fie el însuși declarat **anatema**, adică să fie despărțit de Cristos, dacă ar putea, cumva, prin pierderea propriei sale mântuirii, să înlesnească mântuirea fraților săi evrei. În această puternică declarație de abnegație și renunțare de sine, ne dăm seama că avem de a face cu cea mai înaltă formă de iubire umană — care îl determină pe cineva să-și dea viața pentru prietenii săi (Ioan 15:13). Și percepem extraordinara povară pe care o resimte un evreu convertit pentru convertirea **concetățenilor** săi. Asta ne amintește de rugăciunea lui Moise pentru poporul său: „Iartă-le acum păcatul! Dacă nu, atunci, șterge-mă din cartea Ta, pe care ai scris-o!“ (Ex. 32:32).

9:4 Și astfel, plângând pentru concetățenii săi, Pavel trece în revistă extraordinarele privilegii de care au parte ei. În primul rând, sunt **israeliți**, membri ai străvechiului popor ales al lui Dumnezeu.

Dumnezeu a *înfiat* acel popor să-I fie fiul Său (Ex. 4:22) și Și-a izbăvit poporul din Egipt (Os. 11:1). El a fost pentru Israel un Tată (Deut. 14:1) iar Efraim a fost întâiul Său născut (Ier. 31:9). (*Efraim* este, în acest context, un nume alternativ al poporului Israel.)

Șechina sau norul de **slavă** a simbolizat prezența lui Dumnezeu în mijlocul israeliților, călăuzindu-i și ocrotindu-i.

Apoi Dumnezeu a încheiat **legăminte** cu Israel, nu cu Neamurile. Astfel, cu Israel a încheiat El Legământul Palestinian, prin care li s-a promis israeliților teritoriul ce se întinde de la Râul Egiptului până la Eufrat (Gen. 15:18). De asemenea, cu Israel va ratifica El, încă în viitor, Noul Legământ, făgăduind „perpetuitate, convertirea lor viitoare și binecuvântarea peste un Israel pocăit (Ier. 31:31-40).“³⁵

Lui Israel i s-a dat **legea**. Israeliții au fost singurii receptori ai legii.

Ritualurile încărcate de semnificație și **slujba dumnezeiască** legată de cortul din pustiu și de templu au fost date Israelului, precum și preoția.

Pe lângă legămintele menționate mai sus,

Dumnezeu a făcut **făgăduințe** nenumărate Israelului, că-l va ocroti, că-i va da rui pace și prosperitate.

9:5 Poporul evreu are toate motivele să pretindă că lui îi aparțin patriarhii din vechime: Avraam, Isaac și Iacob, precum și cei doisprezece fii ai lui Iacob — care sunt strămoșii neamului evreu. În plus, ei au avut parte de cel mai mare privilegiu dintre toate câte au existat vreodată: din punctul de vedere al descendenței sale omenești, Mesia a fost un israelit, cu toate că El mai este și Suveranul universului, **Dumnezeu în veci binecuvântat**. Aici avem o declarație pozitivă a Dumnezeirii și umanității Mântuitorului (Unele traduceri ale Bibliei diminuează forța acestui verset. De pildă, versiunea RSV sună astfel: „...și rasa lor, după trup, este Cristosul. Dumnezeu care este peste toți să fie binecuvântat în veci. Amin.“ Pe plan gramatical, textul din greacă nu exclude varianta adoptată de traducerea Revised Standard Version, dar principiul discernământului spiritual reclamă compararea unor Scripturi cu alte Scripturi. Or, când se procedează astfel, se vede că e de preferat modul în care au redat traducerea KJV și NKJV acest text, precum și alte traduceri conservatoare.)³⁶

9:6 Apostolul se confruntă acum cu o problemă teologică de mare profunzime. Dacă Dumnezeu le-a făcut israeliților, poporul Său ales pe acest pământ, aceste făgăduințe, cum putem reconcilia această stare de fapt cu actuala lepădare a Israelului, în folosul Neamurilor, care au fost așezate în locul lor, la o poziție de binecuvântare? Pavel insistă că nu este vorba aici de nici o călcare a făgăduinței din partea lui Dumnezeu, arătând în continuare că Dumnezeu a avut dintodeauna un proces de alegere suverană, bazat pe făgăduință, și nu pe descendența dintr-o anumită spiță. Doar pentru că cineva s-a născut în sânul poporului Israel asta nu înseamnă că este, în mod automat, un moștenitor al făgăduințelor. În sânul poporului Israel Dumnezeu are o rămășiță de credincioși adevărați.

9:7 Nu **toți** descendenții lui Avraam sunt considerați **copiii** Lui. De pildă, **Ișmael** a fost **sămânța lui Avraam**. Dar firul promisiunii divine a trecut prin Isaac, nu prin Ișmael. Promisiunea a fost: „**În Isaac va fi chemată sămânța ta**“ (Gen. 21:12). După cum am arătat la comentariile de la 4:12, Domnul Isus a făcut și El această interesantă distincție, când a stat de vorbă cu iudeii

necredincioși la Ioan 8:33-39. Aceștia I-au spus Domnului: „Noi suntem descendenții lui Avraam...“ (v. 33). Isus a recunoscut acest adevăr, spunând: „Știu că sunteți descendenții lui Avraam“ (v. 37). Dar când au spus ei: „Avraam este tatăl nostru“, Domnul a răspuns: „Dacă ați fi copiii lui Avraam, ați face faptele lui Avraam“ (v. 39). Cu alte cuvinte, ei descindeau din Avraam, dar nu aveau credința lui Avraam și, prin urmare, nu erau copiii lui spirituali.

9:8 Nu descendența fizică este aceea care contează. Adevăratul Israel e alcătuit din acei iudei care au fost selectați de Dumnezeu și cărora El le-a făcut **promisiunea** concretă, desemnându-i să fie **copiii** Lui. Vedem acest principiu al alegerii suverane în cazul lui Isaac și al lui Iacob.

9:9 Dumnezeu i s-a arătat lui Avraam, făgăduindu-i că Se va întoarce la timpul rânduit și că Sara va avea un fiu. Desigur, fiul acela a fost Isaac, care a fost cu adevărat un copil al **făgăduinței** și un copil rezultat dintr-o naștere supranaturală.

9:10 Un alt exemplu de alegere suverană îl găsim în cazul lui Iacob, ai cărui părinți au fost, desigur, **Isaac și Rebeca**. Dar **Rebeca** a purtat în pântece *doi* prunci, nu doar unu!

9:11 S-a rostit o hotărâre divină, încă înainte de a se naște acești copii. Or, hotărârea respectivă nu putea să aibă nimic de a face cu meritele vreunuia dintre cei doi copii, ci depindea într-un totu de alegerea lui Dumnezeu, bazată pe voia Sa, și nu pe caracterul sau realizările vreunuia dintre cei doi prunci. **Planul (scopul) lui Dumnezeu, potrivit alegerii** înseamnă hotărârea Lui de a împărți harurile Sale în funcție de voia Sa divină și după bunul Său plac.

Apropo, versetul acesta infirmă ideea potrivit căreia faptul că Dumnezeu l-a ales pe Iacob s-a bazat pe cunoașterea Sa dinainte a faptelor pe care avea să le săvârșească Iacob. Se afirmă răspicat că alegerea **nu s-a făcut pe baza faptelor!**

9:12 Dumnezeu a hotărât ca cel mai în vârstă să slujească celui mai tânăr. Esau urma să ocupe o poziție subordonată lui Iacob. Iar acesta din urmă a fost ales să aibă parte de *slavă și privilegiu pământesci*. În mod normal, s-ar fi convenit ca lui Esau, întâiul născut dintre cei doi frați gemeni, să-i revină onorurile și privilegiile ce însoțesc această poziție. Dar procesul selecției lui Dumnezeu l-a ignorat pe el, oprindu-se asupra lui Iacob.

9:13 Pentru a sublinia și mai mult ideea

suveranității lui Dumnezeu în procesul selecției, Pavel citează textul de la Maleahi 1:2, 3: „**Pe Iacob l-am iubit, dar pe Esau l-am urât.**“ Aici Dumnezeu Se referă la două națiuni, Israel și Edom, reprezentate de cele două căpetenii: **Iacob și Esau.** Dumnezeu a desemnat Israelul să fie națiunea căreia i-a promis El pe Mesia și împărăția mesianică. În schimb, lui Edom nu i se face nici o promisiune de acest fel. Mai degrabă, munții și zestrea lui au fost pustiite, fiind destinate șacalilor pustiului (Mal. 1:3; vezi și Ier. 49:17, 18; Ez. 35:7-9).

Deși este adevărat că citatul din Maleahi 1:2, 3 descrie modul în care tratează Dumnezeu națiunile, mai degrabă decât persoanele individuale, el este citat în sprijinul afirmației că Dumnezeu, în suveranitatea Lui, are dreptul de a alege și persoane individuale.

Cuvintele **Pe Iacob l-am iubit, dar pe Esau l-am urât** trebuie înțelese în lumina decretului suveran rostit de Dumnezeu: **Cel mai vârstnic îl va sluji pe cel mai tânăr.** Preferința pentru Iacob este interpretată ca un act de iubire, în timp ce trecerea peste Esau este văzută ca ură, *prin comparație*, și nu că Dumnezeu l-ar fi urât pe Esau cu animozitate, cu spirit de răzbunare. Pur și simplu El l-a iubit pe Esau mai puțin decât pe Iacob, cum reiese din faptul că, în suveranitatea Sa, l-a ales pe Iacob.

Textul acesta se referă la *binecuvântări pământești*, nu la viața veșnică. Ura lui Dumnezeu față de Esau nu înseamnă că persoane individuale din rândul poporului edomit nu ar putea fi mântuite, după cum dragostea Sa pentru Israel nu exclude necesitatea ca iudeii să *trebuiească* să fie mântuiți în mod individual. (A se observa și faptul că Esau a primit totuși unele binecuvântări pământești, după cum mărturisește el însuși la Gen. 33:9.)

9:14 Apostolul a avut dreptate când a anticipat că învățătura lui asupra alegerii suverane a lui Dumnezeu va stârni tot felul de obiecții. Oamenii continuă să-L acuze pe Dumnezeu și azi că ar fi nedrept, afirmând că, din moment ce îi alege pe unii, neapărat pe ceilalți îi condamnă. Ei susțin că dacă Dumnezeu a prestabilit toate lucrurile, atunci nimeni nu mai poate face nimic — ceea ce ar însemna că Dumnezeu este nedrept când îi condamnă totuși pe oameni.

Pavel neagă răspicat orice posibilitate ca Dumnezeu să fie nedrept. Dar în loc să dilueze conceptul suveranității lui Dumnezeu, pentru a-l face mai acceptabil pentru

acești contestatori, apostolul îl enunță cu și mai mare vigoare, fără nici un fel de scuză.

9:15 Mai întâi, el citează cuvântul adresat de Dumnezeu lui Moise: „**Mă voi îndura de cine [îmi va plăcea] să mă îndur și voi avea compasiune pentru cine [îmi va plăcea] să am compasiune**“ (vezi Ex. 33:19). Cine ar putea cuteza să afirme că Cel Preaînalt, Domnul cerului și al pământului, nu are dreptul să-și arată **îndurarea și compasiunea?**

Toți oamenii sunt condamnați de propriul lor păcat și de necredința lor. Dacă ar fi lăsați de capul lor, ar pieri *cu toții*. Pe lângă faptul că face o invitație sinceră tuturor oamenilor, Dumnezeu îi alege pe unii din acești oameni condamnați să fie obiectele harului Său special. Dar asta nu înseamnă că El i-a ales în mod arbitrar pe ceilalți să fie condamnați, căci ei sunt deja condamnați, prin faptul că au păcătuit toată viața și au respins evanghelia. Cei care sunt aleși pot să-I mulțumească lui Dumnezeu pentru harul Lui. Cei care sunt pierduți nu pot da vina pe nimeni, decât pe ei înșiși.

9:11 Prin urmare, concluzia este că destinul final al oamenilor sau al națiunilor nu stă în țaria voinței lor sau în intensitatea cu care își exercită această voință, ci în **îndurarea lui Dumnezeu.**

Când afirmă Pavel că **nu depinde de cel ce vrea**, asta nu înseamnă că voința cuiva nu ar juca un rol în mântuirea cuiva. Chemarea evangheliei se adresează cu precădere voinței omului, așa cum reiese din Apo. 22:17: „*Oricine vrea, să ia apa vieții fără plată.*“ Isus i-a demascat pe iudei, arătând că aceștia nu erau dispuși să vină la El (Ioan 5:40). Când spune Pavel: **nici de cine aleargă, nu neagă** prin aceasta că trebuie să ne luptăm să intrăm pe poarte strâmtă (Luca 13:24). Dimpotrivă, se cere o anumită disponibilitate și un grad de râvnă spirituală. Dar voința omului și faptul că aleargă nu sunt factorii determinanți. Ceea ce rămâne este faptul că mântuirea este de la Domnul, după cum se exprimă și Morgan:

Nici o disponibilitate din partea noastră, nici o alergare nu ne poate procura mântuirea de care avem trebuință, după cum nu ne poate invrednici să ne însușim binecuvântările pe care ni le asigură ea... Lăsați de capul nostru, nu vom simți niciodată trebuința de mântuire și nu vom face nici un efort în direcția dobândirii ei. Tot ce ține de mântuirea omului începe cu Dumnezeu.³⁷

9:17 Suveranitatea lui Dumnezeu se vede nu numai în faptul că își arată îndurarea față de unii, ci și din faptul că-i împietrește pe alții, în sprijinul acestui adevăr fiind citat cazul lui **Faraon**.

Nu se face nici o sugestie aici că monarhul egiptean ar fi fost sortit pieririi din pân-tecele mamei sale. Mai degrabă, iată ce s-a întâmplat în realitate: Când a ajuns la maturitate, el s-a dovedit a fi un om nespus de rău, de crud și de încăpățânat. În pofida unor avertismente cât se poate de solemne care i-au fost date, el a continuat să-și împietrească inima. Dumnezeu ar fi putut să-l nimicească pe loc, dar n-a făcut-o, ci l-a ținut în viață ca să-și etaleze prin El **puterea Sa** și pentru ca prin faraon Numele lui Dumnezeu să poată fi cunoscut în toată lumea.

9:18 Faraon și-a împietrit de nenumerate ori inima și de fiecare dată când făcea așa, Dumnezeu îi împietrea și *mai mult* inima, ca o formă de judecată adusă peste el. Același soare topește, pe de o parte, sloiul de gheață, și usucă solul, făcându-l tare ca piatra. Același soare albește pânza, dar bronzează pielea. Același Dumnezeu Își arată îndurarea față de cei cu inima zdrobită, dar îi împietrește pe cei nepocăiți. Respingerea harului atrage după sine refuzarea harului.

Dumnezeu are dreptul de a-și arăta **îndurarea** față de oricine dorește și de a-l împietri pe oricine dorește. Dar, întrucât este Dumnezeu, niciodată nu va acționa cu nedreptate.

9:19 Modul apăsat în care subliniază Pavel dreptul lui Dumnezeu de a face tot ce vrea naște obiecția că, dacă așa stau lucrurile, atunci nu ar mai trebui să bage de vină nimănui, întrucât nimeni nu a reușit să se împotrivescă voii Lui. Astfel, pentru contestatarul care formulează această obiecție, omul nu are fi decât un pion, pe tabla de șah. Nici un lucru pe care ar putea să-l facă sau să-l rostească el nu i-ar putea schimba cu nimic soarta.

9:20 Mai întâi, apostolul mustră obrăznicia oricărei creaturi care ar îndrăzni să-l bage de vină Creatorului. **Omul**, mărginit și împovărat de păcat, ignoranță și slăbiciune, nu are nici o cădere să-l poată întoarce lui Dumnezeu vorba sau să pună la îndoială înțelepciunea sau justetea căilor Sale!

9:21 Apoi Pavel recurge la ilustrația cu **olarul și lutul**, pentru a răzbuna suveranitatea lui Dumnezeu. Într-o zi, **olarul** intră în atelierul său și zărește pe dușumea un morman de lut, fără nici o formă. El ia o mână

din acest lut, o așează pe roata sa și plămusește un vas de toată frumusețea. Are el dreptul de a proceda astfel?

Desigur, **olarul** este Dumnezeu iar lutul este omenirea păcătoasă și pierdută. Dacă **olarul** ar lăsa-o de capul ei, ea s-ar duce toată în iad. Și, procedând așa, ar fi absolut drept și echitabil. Dar Olarul, în suveranitatea Sa, alege o mână de păcătoși, îi mântuiește prin harul Său și-i face să se conformeze chipului Fiului Său. Are El dreptul să procedeze astfel? Nu uitați că El nu-i condamnă pe toți în mod arbitrar să meargă în iad, întrucât ei deja sunt condamnați de propria lor încăpățănare și necredință.

Dumnezeu are **puterea** și autoritatea absolute să facă dintr-o parte a lutului un vas de cinste iar din altă parte a lutului un vas de necinste. În situația în care toți sunt nevrednici, El Își poate revărsa binecuvântările peste cine decide El, nerevărsându-le peste alții peste care a decis să nu le reverse. „Acolo unde toți sunt nevrednici,” scrie Barnes, „lucrul suprem la care ne putem aștepta este ca El să nu-i trateze pe nici unii cu nedreptate.”³⁸

9:22 Pavel Îl prezintă pe **Dumnezeu**, Marele Olar, în poziția în care ar fi confruntat cu un aparent conflict de interese. Pe de o parte, El dorește să-și arate **mânia** și să-și etaleze **puterea**, prin pedepsirea păcatului. Iar pe de altă parte, El dorește să dea dovadă de răbdare față de vasele **mâniei pregătite pentru nimicire**. Este contrastul dintre așprimea dreaptă a lui Dumnezeu, în primul rând, și **îndelunga Sa răbdare** în al doilea rând. Argumentul este următorul: „Dacă Dumnezeu ar fi justificat să-i pedepsească pe cei răi imediat, și totuși vedem că manifestă un grad foarte mare de răbdare față de ei, atunci cine mai poate să-L învinuiască de părtinire?”

Observați cu atenție sintagma: **vase ale mâniei pregătite pentru nimicire**. Vasele **mâniei** sunt cei ale căror păcate îi supun **mâniei** lui Dumnezeu. Ei sunt **pregătiți pentru nimicire** prin păcatul, neascultarea și răzvrătirea lor, și nu prin vreun decret arbitrar al lui Dumnezeu.

9:23 Cine poate ridica vreo obiecție, dacă Dumnezeu vrea să-și arate **bogățiile slavei Sale** față de niște oameni față de care dorește să-și arate **îndurarea Sa** — oameni pe care El i-a selectat mai dinainte pentru slava eternă? În acest punct, comentariile lui C. R. Erdman se vor dovedi deosebit de utile:

Suveranitatea lui Dumnezeu nu este niciodată exercitată în direcția condamnării oamenilor care trebuie să fie mântuiți, ci mai degrabă a condus la mântuirea unor oameni care trebuiau să fie pierduți.³⁹

Dumnezeu nu pregătește vase ale mâniei în vederea nimicirii, ci pregătește vase ale îndurării în vederea slavei.

9:24 Pavel identifică vasele îndurării, arătând că noi suntem aceste vase, creștinii pe care Dumnezeu i-a chemat din lumea evreilor și din cea a Neamurilor. Prin asta se așează temelia pentru ceea ce va urma: lepădarea tuturor și păstrarea unei rămășițe din națiunea Israel, și chemarea Neamurilor să ocupe poziția privilegiată pe care o avuseră israeliții.

9:25 Apostolul citează două versete din Osea, pentru a arăta că chemarea Neamurilor nu trebuie să-i surprindă pe iudei. Primul este din Osea 2:23: „**Îi voi numi «poporul Meu» pe cei ce nu erau poporul Meu și «preaiubită» pe cea care nu era preaiubită.**“ În contextul lor din cartea Osea, aceste cuvinte se referă la Israel, nu la Neamuri. Ele anticipează perioada când Israelul va fi restabilit, ca popor al lui Dumnezeu, preaiubit de El. Dar când sunt citate de Pavel ele se aplică la chemarea Neamurilor. Cu ce drept face Pavel o schimbare atât de radicală? Răspunsul îl constituie faptul că Duhul Sfânt, Care a inspirat, de la bun început, aceste cuvinte, are dreptul de a le reinterpretă sau replica ulterior.

9:26 Al doilea verset este din Osea 1:10: „**Și va fi așa: în locul unde li s-a zis «Voi nu sunteți poporul Meu,» acolo vor fi numiți fii ai Dumnezeului Celui viu.**“ Din nou în contextul inițial al acestui verset din Vechiul Testament, el nu se referă la Neamuri, ci descrie restabilirea viitoare a Israelului și redobândirea de către el a bunăvoinței lui Dumnezeu. Dar Pavel îl aplică aici la recunoașterea de către Dumnezeu a Neamurilor, ca fii ai Săi. Găsim aici o altă ilustrare a faptului că atunci când Duhul Sfânt citează versete din Vechiul Testament în Noul Testament, El le poate da o altă aplicație, de asemenea corectă, după cum găsește El de cuviință.

9:27 Respingerea Israelului și păstrarea unei rămășițe din el sunt dezbătute la 9:27-29. **Isaia** a prezis că doar o minoritate din copiii lui Israel vor fi mântuiți, chiar dacă națiunea propriu-zisă s-ar dezvolta foarte mult la număr (Is. 10:22).

9:28 Când a spus **Isaia**: „**Și nimicirea aceasta, care a fost hotărâtă, Domnul, Dumnezeu oștirilor o va aduce la îndeplinire în toată țara**“ (Is. 10:23), el s-a referit la invadarea Palestinei de către forțele Babilonului, urmată de exilul Israelului. Lucrarea despre care este vorba aici este judecata adusă de Dumnezeu peste Israel. Citând aceste cuvinte, Pavel afirmă că ceea ce i s-a întâmplat Israelului în trecut ar putea să se întâmple din nou în vremea lui.

9:29 După cum a zis **Isaia** (într-o parte anterioară a profeției sale): **Dacă nu... ar fi lăsat Domnul Oștirilor cerului câțiva supraviețuitori, Israelul ar fi fost șters pe de pe fața pământului, ca Sodoma și Gomora** (Is. 1:9).

9:30 Care este concluzia tuturor acestor lucruri, cu privire la epoca actuală a Bisericii? — întreabă Pavel. Prima concluzie este că Neamurile, care, de obicei, nu căutau neprihănirea, ci răutatea, și care, negreșit, nu au urmărit o neprihănire a lor proprie, au găsit neprihănirea prin credința în Domnul Isus Cristos. Nu toate Neamurile, desigur, ci numai acelea care au crezut în Cristos au fost îndreptățite.

9:32 Pe de altă parte, Israel, care a căutat îndreptățirea pe baza păzirii legii, nu a aflat niciodată legea prin care să poată dobândi neprihănirea.

9:32 Motivul este clar: israeliții au refuzat să creadă că îndreptățirea se obține prin credință în Cristos, ci au continuat să încerce să ajungă la neprihănirea proprie, prin propriile lor merite. Ei s-au poticnit de piatra de poticnire, adică de Cristos Isus Domnul.

9:33 Dar tocmai asta a prezis Domnul prin profetul **Isaia** că se va întâmpla. Venirea lui Mesia la Ierusalim avea să aibă un efect dublu. Pentru unii El avea să se dovedească o piatră de poticnire și o Stâncă de cădere (Is. 8:14). Iar alții aveau să creadă în El, negăsind nici o pricină de rușine, de cădere sau de dezamăgire (Is. 28:18).

B. Prezentul Israelului (cap. 10)

10:1 Învățăturile lui Pavel au fost cât se poate de respingătoare pentru iudeii neconvertiți. Ei l-au considerat un trădător și un dușman al Israelului. Dar aici el îi asigură pe frații creștini cărora le-a adresat epistola de față că lucrul care va aduce cea mai mare desfătare inimii lui și pentru care se roagă lui Dumnezeu cel mai fierbinte este ca Israelul să fie mântuit.

10:2 Departe de a-i condamna pe israeliți

pentru că ar fi fără Dumnezeu sau lipsiți de religiozitate, apostolul depune mărturie că ei au o râvnă pentru Dumnezeu — fapt care reiese din minuțiozitatea cu care respectă ei ritualurile și ceremoniile iudaismului și din intoleranța pe care o manifestă față de orice doctrină contrară. Dar râvna nu este de ajuns. Ea trebuie îmbinată cu adevărul, deoarece în caz contrar, ea poate face mai mult rău, decât bine.

10:3 Tocmai aici au greșit ei, **necunoscând dreptatea lui Dumnezeu, necunoscând faptul că Dumnezeu le atribuie oamenilor dreptatea (neprihănirea)** pe baza principiului credinței, și nu al faptelor. În schimb, ei au încercat să producă o neprihănire a lor proprie, prin păzirea legii. Ei au încercat să obțină bunvoiența lui Dumnezeu prin propriile lor eforturi, prin propriul lor caracter, prin propriile lor fapte bune și au refuzat cu încăpăținare să se supună planului lui Dumnezeu, prin care El îi socotește drepti pe păcătoșii care cred în Fiul Său.

10:4 Dacă ar fi crezut în Cristos, ei ar fi văzut că El este sfârșitul legii pentru dreptate (neprihănire). Scopul legii este de a descoperi păcatul, de a mostra și de a-i condamna pe călcătorii de lege. Legea nu poate să-i confere nimănui neprihănirea (dreptatea). Pedepsa pentru călcarea legii este moartea. Prin moartea Sa, Cristos a plătit pedeapsa pentru legea pe care au călcat-o oamenii. Când un păcătos îl primește pe Domnul Isus Cristos ca Mântuitor al său, legea nu mai are nici un cuvânt de spus în privința lui. Prin moartea Încercătorului său, păcătosul salvat a murit față de lege. El a terminat cu legea și cu orice încercări de a mai dobândi neprihănirea (dreptatea) prin această lege.

10:5 În vocabularul Vechiului Testament, putem distinge deosebirea dintre cuvintele legii și cuvintele credinței. De pildă, la Levitic 18:5 Moise scrie că omul care dobândește neprihănirea pe care o cere legea va trăi procedând așa. Accentul e pus pe „dobândire”, nu pe acțiunea sa.

Desigur, această afirmație ne pune în față unui ideal pe care nimeni nu-l poate realiza. Tot ce spune textul este că dacă cineva ar putea păzi cu desăvârșire și în permanență legea, nu ar fi condamnat la moarte. Dar legea a fost dată unor oameni care erau *deja* păcătoși, fiind *deja* condamnați la moarte. Chiar dacă ar fi reușit să păzească legea cu desăvârșire, de atunci încolo, ei ar fi fost pierduți și în acest caz, întrucât Dumnezeu cere să se plătească și pentru păcatele comise

în trecut. Orice nădejde pe care ar avea-o oamenii de a dobândi neprihănirea prin lege sunt sortite, din capul locului, eșecului.

10:6 Pentru a arăta că limbajul credinței se deosebește radical de cel al legii, Pavel citează mai întâi din Deuteronom 30:12, 13, care sună astfel:

Nu este în cer, ca să zici:

„Cine se va sui pentru noi în cer și să ne-o aducă, pentru ca s-o auzim și s-o împlinim?”

Nu este nici dincolo de mare, ca să zici:

„Cine va trece pentru noi dincolo de mare și să ne-o aducă, pentru ca s-o auzim și s-o împlinim?”

Ceea ce este interesant este că, în contextul lor din Deuteronom, aceste versete nu se referă deloc la credință și la evanghelie, ci la lege în general, și la porunca concretă..... (Deut. 30:10b). Dumnezeu spune că legea nu este ascunsă, distantă sau inaccesibilă. Nu e nevoie ca un om să se urce până la cer sau să traverseze marea pentru a o găsi. Ea este aproape și tot ce trebuie să facă oamenii este să asculte de ea.

Dar apostolul Pavel ia aceste cuvinte și le aplică la evanghelie. El spune că limbajul credinței nu-i cere unui om să se suie în cer ca să-L aducă de acolo pe Cristos jos. În primul rând, asta ar fi total imposibil și în al doilea rând ar fi inutil, întrucât Cristos deja S-a coborât pe pământ la Întruparea Sa!

10:7 Când apostolul citează versetul 13 din Deuteronom 13, el schimbă cuvintele „Cine va traversa marea” în „Cine se va coborî în adânc.” El scoate în evidență că evanghelia nu le cere oamenilor să se coboare în mormânt pentru a-L învia pe Cristos din morți. Asta ar fi nu numai o imposibilitate, dar și o totală inutilitate, întrucât Cristos a înviat deja din morți. Observați că la 10:6, 7 avem două doctrine privitoare la Cristos, care sunt cele mai dificil de acceptat pentru iudeu — întruparea Sa și Învierea Sa. Totuși el trebuie să le accepte, dacă dorește să fie mântuit. Ne vom întâlni din nou cu aceste doctrine la 10:9, 10.

10:8 Dacă evanghelia nu le spune oamenilor să facă nici un lucru care este cu neputință pentru oameni, după cum nu le spune să facă ceea ce a fost deja înfăptuit de Domnul, atunci ce le spune să facă?

Din nou, Pavel adaptează un verset din Deuteronom 30, pentru a afirma că evanghelia este aproape, accesibilă, inteligibilă și ușor de dobândit. Ea poate fi exprimată în

conversație familială (în ruga ta); și poate fi lesne înțeleasă cu mintea (în inima ta) (Deut. 30:14). Este vestea bună a mântuirii prin credință, pe care Pavel și alți apostoli au propovăduit-o.

10:9 Iată evanghelia în esență: Mai întâi, trebuie să accepți adevărul întrupării, potrivit căruia Pruncul din ieslea Betleemului este Domnul vieții și slavei, și că Isus din Noul Testament este Domnul (Iehova) din Vechiul Testament.

În al doilea rând, trebuie să accepți adevărul învierii Sale, cu tot ce presupune aceasta. **Dumnezeu L-a înviat din morți** ca dovadă că Cristos Și-a încheiat lucrarea necesară pentru mântuirea noastră și că Dumnezeu este mulțumit de această lucrare. Crezând acest lucru din toată inima înseamnă a crede cu toate capacitățile mentale, emotive și volitive ale unui om.

Prin urmare, cu gura mărturisești pe Domnul Isus și crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morți. Este o însușire personală a Persoanei și lucrării Domnului Isus Cristos. Asta este credința salvatoare.

Întrebarea care se pune adesea este: „Poate o persoană să fie mântuită, acceptându-L pe Isus ca Mântuitor, fără să-L recunoască și ca Domn?” Biblia nu îi oferă nici o încurajare unei persoane care crede cu anumite rezerve mentale, de genul: „Îl iau pe Isus ca Mântuitor al meu, dar nu vreau să-L încoronez ca Domn al domnilor.” Pe de altă parte, cei care fac din supunerea în fața lui Isus ca Domn o *condiție a mântuirii* vor fi confrunțați cu altă problemă: „Până unde trebuie recunoscut El ca Domn?” Puțini creștini pot declara că I s-au predat pe de-a-ntregul, în acest mod. Când vestim evanghelia, trebuie să subliniem mereu că *credința este singura condiție a îndreptățirii*. Dar trebuie să le amintim fără încetare, păcătoșilor și sfinților, că Isus Cristos *este* Domnul (Iehova-Dumnezeu) și că trebuie recunoscut ca atare.

10:10 În continuarea explicației, Pavel scrie că o persoană crede cu inima spre neprihănire (dreptate). Nu este vorba doar de o încuviințare cu intelectul, ci o acceptare autentică, cu întreaga sa ființă. Când o persoană procedează astfel, este justificată imediat.

Apoi cu gura se face mărturisire în vederea mântuirii. Adică, credinciosul mărturisește public mântuirea pe care a primit-o deja. Mărturisirea *nu este o condiție* a mântuirii, ci expresia exterioară inevitabilă a

ceea ce s-a petrecut deja înlăuntru, sau cum spune versetul: „If on Jesus Christ you trust, speak for Him you surely must” (în traducere: „Dacă te încrezi în Isus Cristos, nu se va putea să nu-I fi martor, să nu vorbești despre El.”). Când cineva crede cu adevărat într-un lucru, el va dori să împărtășească altora despre acest lucru. Tot așa, când s-a născut cineva din nou, realitatea acestui fapt extraordinar nu va putea să fie ținută secretă, ci persoana respectivă îl va mărturisi pe Cristos.

Scriptura presupune că atunci când o persoană este mântuită, ea va mărturisi în public mântuirea ei. Cele două elemente sunt inseparabile, după cum a remarcat Kelly: „Când nu există o mărturisire a lui Cristos Domnul cu gura, nici nu se poate vorbi de mântuire sau, cum S-a exprimat Domnul: «Cine va crede și se va boteza va fi mântuit.»”⁴⁰ Denney face următoarele comentarii pe aceeași temă:

„O inimă care crede în vederea neprihănirii și o gură care mărturisește în vederea mântuirii nu sunt, în realitate, două lucruri distincte, ci unul și același lucru.”⁴¹

Întrebarea care se pune în acest punct este: de ce apare mărturisirea pe primul loc la 10:9, fiind urmată de credință, pe când, la 10:10 credința este așezată pe locul întâi, fiind urmată de mărturisire? Răspunsul nu este greu de găsit. În versetul 9 accentul cade pe întruparea și Învierea Domnului, aceste doctrine fiind menționate în ordinea lor cronologică. Întruparea este prima — Isus este Domn. Apoi învierea — Dumnezeu L-a înviat din morți. În versetul 10 accentul cade pe ordinea evenimentelor în procesul mântuirii păcătoșului. Mai întâi, el *crede* iar apoi depune o *mărturie* publică a *mântuirii* lui.

10:11 În acest punct din epistola sa, apostolul Pavel citează din Isaia 28:16, pentru a sublinia că **oricine crede în El nu va fi dat de rușine**. Contemplarea mărturisirii lui Cristos în public ar putea genera teama că vei fi făcut de rușine, dar, în realitate, situația se prezintă cu totul altfel. Actul nostru, prin care Îl mărturisim aici *pe pă-mânt*, va fi urmat de actul Său, prin care El ne va mărturisi *în cer*. Noi avem o nădejde care nu va fi dezamăgită.

Cuvântul **oricine** constituie veriga de legătură cu ceea ce urmează, anume că slăvita mântuire a lui Dumnezeu este destinată tuturor, atât Neamurilor, cât și evreilor.

10:12 În Romani 3:23 am aflat că nu este nici o deosebire între iudei și Neamuri, în privința mântuirii, căci toți sunt păcătoși. Acum aflăm că nu este **nici o deosebire** în ce privește disponibilitatea mântuirii. Domnul nu este un Dumnezeu exclusiv, ci **Domn al tuturor oamenilor. El este bogat față de toți cei care Îl cheamă.**

10:13 Este citat textul din Ioel 2:32 pentru a dovedi universalitatea evangheliei. Nu cred că am găsi o exprimare mai simplă a căii mântuirii, decât cea pe care o găsim în cuvintele: „**Oricine va chema Numele Domnului va fi mântuit.**“ **Numele Domnului** sunt cuvinte prin care este reprezentat **Domnul însuși.**

10:14 Dar o atare evanghelie presupune o proclamare universală. De ce folos ar fi mântuirea oferită iudeilor și Neamurilor, dacă ei nu ar avea prilejul s-o audă? Aici este pulsul misionarismului creștin!

Printr-o serie de trei întrebări prefațate de termenul „cum“ (**Cum vor chema... cum vor crede... cum vor auzi fără cineva care să le predice**), apostolul trece din nou în revistă etapele care duc la mântuirea iudeilor și a Neamurilor. Poate că acestea ne vor fi mai clare, dacă vom inversa ordinea:

Dumnezeu îi trimite pe slujitorii Săi pe teren.

Aceștia predică vestea bună a mântuirii. Păcătoșii aud despre oferta de viață în Cristos pe care le-o face Dumnezeu.

Unii din cei care aud cred mesajul vestit.

Cei care cred cheamă Numele Domnului.

Cei care cheamă Numele Domnului sunt mântuiți.

Hodge scoate în evidență că acest argument se bazează pe principiul potrivit căruia dacă Dumnezeu dăruiește voința înfăptuirii, El va asigura și mijloacele prin care se va face înfăptuirea.⁴² Cum am arătat, aceasta este temelia pe care se întemeiază misionarismul creștin. Pavel apără aici propovăduirea evangheliei către Neamuri — fapt cu care iudeii necredincioși nu erau de acord.

10:15 Dumnezeu este Cel care îi trimite pe vestiitori. Cine sunt însă **trimișii**? Ce facem noi cu privire la acest lucru? Avem noi **picioarele frumoase** pe care le atribuie Isaia celor care au vestit **evanghelia păcii, ale celor ce vestesc lucrurile bune** (Is. 52:7)? Prin cuvintele: **frumoase sunt pe munți picioarele celui ce aduce vești bune** Isaia se referă la Mesia. Aici la Romani 10:15 „El“ devine „ei“. *El* a venit acum aproape două mii de ani. Acum *noi* avem

privilegiul și responsabilitatea de a aduce vestea cea bună unei lume pierdute.

10:16 Dar Pavel este măhnit din nou la gândul că nu toți israeliții au dat ascultare evangheliei. Isaia a profețit acest lucru, când a spus: „**Doamne, cine a crezut cele auzite de la noi?**“ (Is. 53:1). Și răspunsul pe care îl reclamă întrebarea este: „Nu mulți“. Când a fost adusă vestea primei veniri a lui Mesia, nu mulți au fost cei care au răspuns.

10:17 În acest citat din Isaia, Pavel observă că credința la care se referă profetul izvorăște din mesajul auzit și că acest mesaj a venit prin **cuvântul** despre Mesia. Prin urmare, el trage concluzia că **credința vine prin auzire iar auzirea prin cuvântul lui Dumnezeu. Credința** le parvine oamenilor atunci când ei aud propovăduirea noastră despre Domnul Isus Cristos, propovăduire bazată, desigur, pe **cuvântul scris al lui Dumnezeu.**

Dar nu este suficientă auzirea cu urechile. O persoană trebuie să audă cu inima și mintea deschise, dorind să i se arate adevărul lui Dumnezeu. Dacă va face acest lucru, va descoperi că cuvântul acesta este adevărat și că adevărul are capacitatea de a se confirma pe el însuși. Apoi el va crede. Trebuie precizat însă că **auzirea** la care se referă acest verset nu presupune doar organul auzului, urechea. Asta pentru că cineva ar putea *citi* mesajul evangheliei, în loc să-l audă cu urechea. De aceea vom spune că „a auzi“ înseamnă a primi cuvântul prin orice mijloc posibil.

10:18 Atunci care a fost problema? Oare nu au **auzit** și iudeii și Neamurile evanghelia propovăduită? Ba da. Pavel împrumută cuvintele din Psalmul 19:4, pentru a demonstra că ei au auzit, spunând: **„Căci „glasul lor a răsunat pe tot pământul și cuvintele lor au ajuns până la marginile lumii.“**

Ceea ce este surprinzător este că aceste cuvinte din Psalmul 19 nu se referă, în textul original, la evanghelie, ci descriu modul în care soarele, luna și stelele mărturisesc slava lui Dumnezeu. Dar, așa cum am arătat deja, Pavel împrumută aceste cuvinte, demonstrând că ele se aplică în egală măsură la propovăduirea evangheliei în toată lumea, începând din vremea sa. Același Duh care a dăruit cuvintele inițiale are dreptul de a le da o aplicație suplimentară, într-o altă perioadă a istoriei.

10:19 Chemarea Neamurilor și respingerea evangheliei de către *marea majoritate* a iudeilor nu trebuia să fie o surpriză pentru

poporul Israel. Propriile lor Scripturi le-au spus dinainte israeliților ce se va întâmpla. De pildă, Dumnezeu a avertizat că îl va provoca pe Israel la gelozie prin intermediul Neamurilor și îl va mânia pe Israel printr-un popor idolatru și nechibzuit (Deut. 32:21).

10:20 Recurgând la cuvinte și mai directe, Isaia spune că Domnul se va lăsa găsit de Neamuri, care nu-L căutau și se va face cunoscut celor care nu doreau să afle despre El (Is. 65:1). Luată integral, Neamurile nu L-au căutat pe Dumnezeu, ci s-au mulțumit cu religiile lor păgâne. Dar multe persoane individuale dintre Neamuri *au răspuns* când au auzit evanghelia. În general vorbind, Neamurile au răspuns într-o măsură mai mare decât iudeii.

10:21 Pe fundalul acesta al Neamurilor care se îndreaptă în număr mare spre Iehova, Isaia îl înfățișează pe Domnul stând toată ziua cu mâinile întinse, chemându-l pe Israel, dar răspunzându-i-se cu neascultare, încăpățănare și respingere.

C. Viitorul Israelului (cap. 11)

11:1 Care este viitorul Israelului? Este oare adevărat, așa cum susțin unii, că Dumnezeu a terminat cu Israelul, că biserica este acum Israelul lui Dumnezeu și că toate făgăduințele date inițial lui Israel se aplică acum bisericii?⁴³ Romani 11 constituie una din cele mai puternice argumente din Biblie prin care este răsturnată această concepție eronată.

Pavel începe printr-o întrebare: „**A lepădat Dumnezeu pe poporul Său?**” (sensul fiind: „l-a lepădat în întregime?”). Cu alte cuvinte, a fost lepădat fiecare israelit în parte? **Nicidecum!** răspunde imediat Pavel. Adevărul e că deși Dumnezeu a lepădat poporul Său, cum se afirmă răspicat la 11:15, asta nu înseamnă că El i-a respins pe toți membrii acestui popor. Pavel însuși este o dovadă grăitoare a faptului că această lepădare nu a fost absolută. Căci nu era el oare un israelit, din sămânța lui Avraam și din seminția lui Benjamin? Acreditarea sa de iudeu era impecabilă.

11:2 Prin urmare, trebuie să înțelegem astfel prima parte a acestui verset: „**Dumnezeu n-a lepădat complet pe poporul Său, pe care l-a cunoscut mai dinainte.**” Situația a fost similară celei care a existat pe vremea lui Ilie. Cei mai mulți israeliți se îndepărtaseră de Dumnezeu, căzând în idolatrie. Situația în care se găseau ei era atât de rea, încât Ilie s-a rugat împotriva Israelului,

nu în favoarea lui!

11:3 El i-a amintit Domnului că israeliții reduseseră la tăcere **profeții**, prin omorârea acestora, distrugând altarele lui Dumnezeu. Lui Ilie i se părea că Dumnezeu nu mai avea alt glas de om credincios, care să vorbească în Numele Lui, decât al lui și că viața lui era în primejdie iminentă.

11:4 Dar lucrurile nu erau chiar atât de sumbre și de deznădăjduite cum se temea Ilie. Dumnezeu i-a amintit profetului că El și-a rezervat **șapte mii de bărbați** care au refuzat până la capăt să meargă pe urmele concetățenilor lor, care îmbrățișaseră practica idolului **Baal**, căruia i se închinau.

11:5 Ceea ce era valabil pe vremea aceea este valabil și în prezent: Dumnezeu nu Se lasă niciodată fără martori. Întotdeauna El are o **rămășiță** de credincioși fideli, aleși de El ca obiecte speciale ale **harului** Său.

11:6 Dumnezeu nu alege această rămășiță pe baza faptelor pe care le-ar putea face credincioșii aceștia, ci pe baza alegerii **harului** Său suveran. Aceste două principii — **harul și faptele** — se exclud reciproc. Dar nu se poate câștiga. Ceea ce este gratuit nu poate fi cumpărat. Nu poți obține prin merite un lucru nemeritat. Din fericire, alegerea lui Dumnezeu s-a bazat pe **har**, nu pe **fapte**, căci altfel nimeni n-ar mai fi fost ales.

11:7 Prin urmare, concluzia este că **Israel** nu a obținut neprihănirea, pentru că a căutat-o prin eforturile proprii, și nu prin lucrarea terminată a lui Cristos. Rămășița aleasă de Dumnezeu a reușit însă să obțină neprihănirea (dreptatea) prin credința în Domnul Isus. În ce priveștea neamul Israel, acesta a suferit ceea ce s-a numit „o orbire judiciară”. Refuzul de a-L primi pe Mesia a dus la diminuarea capacității și înclinației de a-L primi.

11:8 Dar exact asta a prezis Vechiul Testament că se va întâmpla (Is. 29:10; Deut. 29:4). **Dumnezeu** i-a abandonat pe israeliți, lăsându-i într-o **adormire** caracterizată prin faptul că au devenit insensibili la realitățile spirituale. Pentru că au refuzat să vadă în Domnul Isus pe Mesia și pe Mântuitorul, acum ei au pierdut puterea de a-L **vedea**. Pentru că nu au voit să audă vocea plină de duioșie cu care Îi cherna Dumnezeu, acum au fost loviți de o surzenie spirituală. Această groaznică judecată continuă să-și facă resimțite efectele **până în ziua de astăzi**.

11:9 Și **David** a anticipat judecata pe care avea s-o aducă Dumnezeu peste Israel.

În Psalmul 69:22, 23 el L-a descriș pe Mântuitorul respins în postura în care Îl roagă pe Dumnezeu să transforme **masa lor într-o cursă, într-un laș și într-un prilej de cădere**. Prin **masă** aici se înțelege totalitatea privilegiilor și binecuvântărilor care s-au revărsat peste ei prin Cristos. Ceea ce trebuia să fie o binecuvântare s-a prefăcut într-un blestem.

11:10 În fragmentul din Psalmi, Mântuitorul suferind Îl mai roagă pe Dumnezeu să le **întunece ochii ca să nu vadă și trupurile să le fie incovoiate, fie prin trudă, fie datorită vârstei** (sau mijlocul să fie cuprins de un tremur permanent).

11:11 Pavel pune o altă întrebare: **Au alunecat ei ca să cadă?** Aici trebuie să adăugăm cuvintele: *definitiv* sau *pe veci*. S-au poticnit ei oare pentru ca să cadă și să nu mai fie restabiliți niciodată? Apostolul neagă categoric o atare sugestie. Scopul urmărit de Dumnezeu este restaurarea. El a rânduit ca în urma căderii lor, Neamurile să aibă parte de **mântuire** și astfel să i se trezească gelozia Israelului. Această **gelozie** are menirea de a-l aduce pe Israel, în cele din urmă, înapoi la Dumnezeu.

Pavel nu neagă că Israel a căzut, ci recunoaște pe față că așa stau lucrurile chiar în versetul de față: **prin căderea lor a venit mântuirea Neamurilor** — și în cel următor: „Dacă deci căderea lor a fost o bogăție pentru lume“. Dar el se opune categoric ideii că Dumnezeu ar fi rupt definitiv relațiile cu Israel.

11:12 Ca urmare a respingerii evangheliei de către Israel, poporul acesta a fost pus deoparte iar evanghelia s-a deplasat acum la **Neamuri**. În această privință, **căderea iudeilor a însemnat bogății pentru lume** iar pierderea Israelului a constituit câștigul Neamurilor.

Dar dacă lucrul acesta este adevărat, cu cât mai mult va aduce restabilirea Israelului bogății nespuse de mari pentru întreaga lume! Când Israel se va întoarce la Domnul, la sfârșitul Marii Strămtorări, această națiune va deveni vadul prin care vor fi binecuvântate toate națiunile.

11:13 Apostolul se adresează acum **Neamurilor** (11:13-24). Unii cred că el se referă aici la creștinii ne-evrei din Roma, dar contextul reclamă un auditoriu diferit, anume cel al Neamurilor, în general, spre deosebire de neamul Israel. Ne va fi mult mai ușor să înțelegem acest verset, dacă vom realiza că în aceste versete (13-24) Pavel se referă la

Israel ca popor iar prin **Neamuri**, de asemenea, se înțelege conceptul de „națiuni“ sau „popoare“. El nu se referă aici la biserica lui Dumnezeu, întrucât atunci s-ar putea deduce din textul dezbătut că biserica ar putea fi lepădată (11:22). Dar o atare concepție este nebiblică.

Fiind **apostol al Neamurilor**, lui Pavel îi era cât se poate de ușor să li se adreseze direct. Procedând astfel, el își împlinea **slujba**.

11:14 El a încercat prin toate mijloacele să provoace **gelozia celor din cadrul poporului său**, pentru ca prin el unii din ei să poată fi mântuiți. Dar Pavel știa ceea ce știm și noi, că el însuși nu putea să-l mântuie pe nici unul din ei. Dar Dumnezeu mântuirii Se identifică pe Sine atât de mult cu slujitorii Săi încât le permite să afirme că ei realizează ceea ce, evident, numai El poate realiza.

11:15 Versetul acesta redă argumentul de la 11:12, sub altă formă. Când Israelul a fost pus deoparte, ridicându-i-se statutul de popor ales de El pe acest pământ, Neamurile au fost așezate în locul lor, dându-li-se o poziție favorizată înaintea lui Dumnezeu, fiind astfel „împăcate“ (reconciliate), în sens figurat. Când Israelul va fi restabilit, în timpul Domniei de o mie de ani a lui Cristos, aceasta se va traduce pe plan mondial printr-o regenerare și înviere globală.

Lucrul acesta poate fi ilustrat prin experiența lui Iona, care a fost un simbol al nașterii Israel. Când a fost aruncat Iona din corabie, în timpul furtunii, lucrul acesta a dus la salvarea tuturor sufletelor Neamurilor de pe corabia respectivă. Dar când Iona a fost redresat, propovăduind locuitorilor orașului Ninive, lucrul acesta a dus la mântuirea unei întregi cetăți de Neamuri! Tot așa, lepădarea temporară de către Dumnezeu a Israelului a dus la trimiterea evangheliei către o mână de Neamuri, ca să spunem așa. Dar când va fi restabilit Israelul, mulțimi uriașe de Neamuri vor fi aduse în împărăția lui Dumnezeu.

11:16 Aici Pavel recurge la două metafore. Prima se referă la **roadele dintâi și la plămădeală** iar a doua la **rădăcină și la ramuri**. **Roadele dintâi și plămădeala** se referă la pârga plămădelii, nu la fructe. La Numeri 15:19-21 citim că o parte a acestei plămădelii era dedicată Domnului, ca un dar ridicat. Argumentul avut în vedere aici este că dacă o parte a plămădelii este pusă deoparte, fiind închinată Domnului, toată plămădeala din care provine această parte este de asemenea dedicată Lui.

Cât privește aplicația, **roadele dintâi** se referă la Avraam. El a fost **sfânt** în sensul că a fost pus deoparte pentru Dumnezeu. Dacă lucrul acesta a fost valabil în cazul lui, este valabil și în cazul posterității sale, al descendenților săi. Aceștia sunt puși deoparte, rezervându-li-se o poziție de privilegiu extern înaintea lui Dumnezeu.

A doua metaforă se referă la **rădăcina** și la **ramuri**. Dacă rădăcina este pusă deoparte, tot așa se întâmplă și cu ramurile. Avraam este **rădăcina** în sensul că el a fost primul care a fost pus deoparte, de Dumnezeu, ca să formeze o nouă societate, distinctă de toate celelalte popoare. Dacă Avraam a fost pus deoparte, tot așa s-a întâmplat și cu cei ce au descins din el, în cadrul spiței alese.

11:17 Apostolul dezvoltă în continuare metafora cu **rădăcina** și cu **ramurile**.

Ramurile care au fost **tăiate** se referă la porțiunea necredincioasă din cele douăsprezece seminții ale lui Israel. Din pricina respingerii de către aceștia a lui Mesia, ei au fost scoși din poziția de privilegiu, ca popor ales al lui Dumnezeu. Dar numai unele din **ramuri** au fost îndepărtate, căci o rămășiță a poporului Israel, din care făcea parte și Pavel, L-a primit pe Domnul.

Măslinul sălbatic se referă la Neamuri, privite în totalitatea lor, ca un singur popor. Ele au fost altoite pe măsline.

Neamurile s-au înfruptat din rădăcina și din grăsimea măslinului. Neamurile împărtășesc acum poziția favorizată de care avuseser inițial parte Israelul și de care continuă să se bucure acea parte a Israelului care a crezut.

În această ilustrație este important să înțelegem că nu Israelul este tulpina măslinului, ci „linia privilegiului”, „spița de privilegiați” ai lui Dumnezeu, de-a lungul tuturor timpurilor. Dacă Israel ar fi tulpina, atunci am avea imaginea bizară a Israelului fiind tăiat din Israel, pentru a fi altoit din nou în Israel!

Trebuie să ținem seama și de faptul că ramura măslinului sălbatic *nu este biserica*, ci Neamurile luate la un loc. Altminteri ar însemna că adevărații credincioși ar putea fi îndepărtați de bunovăința lui Dumnezeu — fapt care, așa cum a arătat deja Pavel, nu poate să se întâmple niciodată (Rom. 8:38, 39).

Când spunem că tulpina pomului este „linia de privilegiu” din toate timpurile, ce se înțelege prin acesată „linie” sau „spiță” a privilegiului? Dumnezeu a hotărât să pună deoparte un popor, distinct de toate celelalte

popoare, care să ocupe o poziție specială, foarte apropiată de El. Membrii acestui popor aveau să fie distincți de restul lumii, bucurându-se de privilegii speciale. Ei aveau să beneficieze de ceea ce s-a numit în vremea noastră: „statutul națiunii celei mai favorizate”. În diverse perioade ale istoriei, Dumnezeu a avut un cerc intim de oameni ai Săi.

Poporul Israel a fost primul din seria acestei „linii privilegiate”, membrii acestui popor constituind străvechiul popor ales al lui Dumnezeu. Datorită faptului că L-au respins pe Mesia, unele din aceste ramuri au fost tăiate, pierzându-și astfel poziția de „fiu favorit”. Neamurile au fost altoite în locul israeliților pe tulpina măslinului, devenind părtași, alături de iudeii credincioși, la **rădăcina și la grăsimea** (sevă). Rădăcina ne aduce cu gândul înapoi la Avraam, cu care începe seria celor privilegiați. Grăsimea măslinului se referă la rodnicia sa, la recolta bogată de măslini și untdelemn pe care o dă el. Aici **grăsimea** înseamnă privilegiile care au decurs din contopirea cu măslinul.

11:18 Dar Neamurile nu trebuie să adopte o atitudine de superioritate față de iudei, ca și când ar fi mai sfinte decât ei. Oricine se laudă în felul acesta demonstrează că nu știe că nu cu el a început linia privilegiului, ci că a fost așezat în această linie a privilegiului, care exista înaintea sa. Lui i s-a dat doar favoarea de a fi așezat în această linie privilegiată.

11:19 Pavel anticipă afirmația pe care o va face, probabil, acest neevreu cu care a conversat el de o bună bucată de timp, anume că „ramurile iudaice au fost tăiate, pentru ca eu și alte ramuri neevreiești să putem fi introduse în locul lor, prin altoire.”

11:20 Apostolul recunoaște că afirmația de mai sus este parțial adevărată. Ramurile iudaice au fost tăiate iar în locul lor au fost aduse, prin altoire, ramurile Neamurilor. Dar asta s-a întâmplat datorită necredinței Israelului, și nu faptului că Neamurile ar fi avut vreun motiv să pretindă ceva de la Dumnezeu. Neamurile au fost altoite pe tulpină pentru faptul că, luate ca un popor, ele au stat în picioare prin credință. Sintagma „tu stai în picioare prin credință” pare să indice că Pavel se referă aici la credincioșii adevărați. Dar nu acesta este sensul avut în vedere. Singurul mod în care Neamurile au stat în picioare **prin credință** a constat în faptul că, în general, ele au dat dovadă de mai multă credință decât iudeii, după cum reiese și din

cuvintele adresate de Isus sutașului roman: „Nici chiar în Israel n-am găsit o credință atât de mare!” (Luca 7:9). Iar Pavel le-a spus, mai târziu, iudeilor de la Roma: „Să știți, deci, că mântuirea aceasta a lui Dumnezeu a fost trimisă neamurilor și ele o vor asculta!” (Fapte 28:28). Observați cuvintele: „ele o vor asculta.” Ca popor ei sunt mai receptivi azi la evanghelie decât Israelul. **A sta în picioare** este aici opusul verbului *a cădea*. Israel a căzut de la locul de privilegiu de care se bucura odinioară, Neamurile fiind aduse în locul său.

Dar cel care stă în picioare trebuie să ia seama ca să nu cadă. Neamurile nu trebuie să se îngâmfă, ci trebuie să se teamă.

11:21 Dacă Dumnezeu n-a cruțat ramurile firești, ci le-a tăiat din linia privilegiului, nu avem nici un motiv să ne îndoinim de faptul că nu va cruța nici măslinul sălbatic, în împrejurări similare.

11:22 Așadar, în pilda măslinului vedem două fațete contrastante ale caracterului lui Dumnezeu: **bunătatea Lui și asprimea Lui**. Asprimea Lui se manifestă prin faptul că l-a îndepărtat pe Israel din locul privilegiat pe care-l ocupa. Bunătatea Lui se arată prin faptul că le-a adus Neamurilor evanghelia (vezi Fapte 13:46; 18:6). Dar nu trebuie profitat de această bunătate, căci și Neamurile ar putea fi tăiate, dacă nu vor rămâne în acea stare de relativă receptivitate, pe care a remarcat-o Mântuitorul în timpul primei părți a misiunii Sale (Mat. 8:10; Luca 7:9).

Nu trebuie să pierdem nicicând din vedere faptul că Pavel nu se referă la biserică sau la credincioși individuali, ci la Neamuri, ca atare. Nimic nu poate despărți Trupul lui Cristos de Capul său, după cum nimic nu poate să-l despartă pe un credincios de dragostea lui Dumnezeu. În schimb, Neamurile, respectiv popoarele, pot fi îndepărtate din actuala poziție privilegiată.

11:23 Iar despărțirea Israelului nu este definitivă. Dacă vor renunța la necredința de care dau dovadă pe plan național, atunci există toate motivele să credem că Dumnezeu îi va repune la locul lor de privilegiu de care se bucurau odinioară. Nu ar fi deloc imposibil pentru Dumnezeu să realizeze acest lucru.

11:24 În realitate, ar fi un proces mult mai lin ca Dumnezeu să-i repună pe israeliți în poziția de popor favorit al Său, decât să le așeze pe Neamuri în această poziție. Membrii poporului Israel au constituit ramurile inițiale din pomul bunăvoinței lui Dumne-

zeu, drept care au fost și numite **ramurile naturale**. Ramurile formate de Neamuri au provenit însă de la un smochin sălbatic. A altoi un smochin cultivat cu o ramură de smochin sălbatic este un proces nefiresc sau, cum se exprimă Pavel, este **contrar firii**. A altoi ramuri naturale pe măslinul inițial, cultivat, este un proces cât se poate de natural.

11:25 În acest punct apostolul relevă că restabilirea viitoare a Israelului nu este doar o posibilitate, ci și o certitudine. Ceea ce relevă Pavel aici constituie o **taină** — adică un adevăr necunoscut până acum, un adevăr ce nu putea fi cunoscut de intelectul omului, fără să fi primit ajutor din afară, dar care este acum făcut cunoscut. Pavel îl prezintă, pentru ca credincioșii dintre Neamuri să nu se socotească singuri înțelepți și să nu disprețuiască poporul Israel. **Taina** constă în următoarele:

O parte din Israel a căzut într-o orbire (impietrire). Deci această orbire nu a afectat întreaga națiune Israel, ci doar segmentul celor necredincioși.

Orbirea aceasta este temporară și va rămâne în vigoare până va intra plinătatea neamurilor. **Plinătatea neamurilor** se referă la momentul în care ultimul membru al bisericii va fi convertit, după care, Trupul lui Cristos fiind complet, va fi răpit la cer, adică mireasa va fi luată acasă. Trebuie făcut distincție între **plinătatea neamurilor** și **vremurile Neamurilor** (Luca 21:24). **Plinătatea neamurilor** coincide cu Răpirea, pe când „vremurile Neamurilor” se referă la întreaga perioadă de dominație a Neamurilor peste iudei, începând cu captivitatea babiloniană (2 Cron. 36:1-21) și încheindu-se odată cu revenirea lui Cristos pe pământ, ca să domnească.

11:26 Deși orbirea judiciară a Israelului va fi îndepărtată cu ocazia Răpirii, asta nu înseamnă că tot Israelul va fi salvat imediat. Iudeii vor fi convertiți pe tot parcursul Marii Strămtorări, dar întreaga rămășiță nu va fi salvată decât atunci când va reveni Cristos pe pământ, ca Rege al regilor și Domn al domnilor.

Când Pavel spune că **tot Israelul va fi mântuit**, el înțelege prin asta **tot Israelul credincios**. Segmentul necredincios al poporului Israel va fi nimicit la a Doua Venire a lui Cristos (Zah. 13:8, 9). Numai cei care vor zice: „Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului” vor fi cruțați și lăsați să intre în împărăție.

La asta s-a referit Isaia când a vorbit despre un Răscumpărător care vine din Sion și îndepărtează fărădelegea din Iacob (Is. 59.20). Observați că nu este vorba despre venirea lui Cristos la Betleem, ci de venirea Sa la Sion — adică a Doua Sa Venire.

11:27 Este vorba de aceeași perioadă de timp la care se referă și Isaia 27:9 și Ieremia 31:33, 34, când Dumnezeu va lua păcatele lor, pe temeiul Noului Legământ.

11:28 Prin urmare, am putea rezuma statutul actual al Israelului spunând mai întâi că în ce privește evanghelia, ei sunt vrăjmași, spre binele vostru. Ei sunt vrăjmași în sensul că au fost dați la o parte, înstrăinați de bunăvoința lui Dumnezeu, pentru ca evanghelia să fie adusă la Neamuri.

Dar asta nu e decât o jumătate a tabloului. În ce privește alegerea, ei sunt iubiți din cauza părinților lor — adică, Avraam, Isaac și Iacob.

11:29 Motivul pentru care sunt încă iubiți este faptul că darurile de har și chemarea lui Dumnezeu sunt fără schimbare, adică nu pot fi anulate. Dumnezeu nu își retrage darurile pe care le-a făcut. Odată ce a făcut El o promisiune necondiționată, nu va reveni niciodată asupra ei. El i-a dat Israelului privilegiile speciale enumerate la 9:4, 5. El l-a chemat pe Israel să fie poporul Său pe acest pământ (Is. 48:12), despărțit de restul popoarelor, și nimic nu va putea schimba planul Lui.

11:30 Neamurile erau odinioară un popor neascultător, neîmplânz, dar când Israel L-a respins pe Mesia și evanghelia mântuirii, Dumnezeu S-a întors spre Neamuri, aducându-le îndurarea Sa.

11:31 O succesiune oarecum similară a evenimentelor va avea loc în viitor. Neascultarea Israelului va fi urmată de îndurare, când israeliții vor fi provocați la gelozie prin îndurarea arătată Neamurilor. Unii susțin că evreeii vor fi câștigați prin faptul că Neamurile își vor arăta îndurarea față de ei, dar noi știm că nu este așa. Restabilirea Israelului va fi efectuată prin a Doua Venire a Domnului Isus (vezi 11:26, 27).

11:32 Când citim acest verset, poate suntem ispitiți să credem că Dumnezeu ar fi dat dovadă de un gest arbitrar, condamnându-i atât pe iudei, cât și pe Neamuri la necredință și că nu mai este nimic de făcut. Dar nu acesta este gândul ce se desprinde din versetul de față. Necredința a fost rezultatul propriilor acțiuni. Ceea ce spune versetul este că, întrucât Dumnezeu a găsit atât

iudeii, cât și Neamurile neascultătoare, i-a întemnițat și pe unii, și pe alții în acea stare, pentru ca să nu poată ieși din ea, decât în condițiile stabilite de Dumnezeu.

Neascultarea i-a asigurat lui Dumnezeu prilejul de a Se îndura de toți, și de iudei, și de Neamuri. Nu se sugerează aici ideea unei mântuiri universale. Dumnezeu Și-a arătat îndurarea față de Neamuri și Își va arăta îndurarea și față de iudei, dar asta nu înseamnă că absolut toți vor fi mântuiți. Avem aici o îndurare care se distribuie de-a lungul unor linii naționale, după cum arată George Williams:

După ce Dumnezeu a pus la încercare atât poporul evreu, cât și celelalte națiuni (Neamurile), și a constatat că și unii, și alții au căzut la probă, El i-a închis în necredință, pentru ca, deși s-a văzut că nu au nici un merit și au ratat toate pretențiile sau drepturile pe care le-ar fi putut avea asupra bunvoinței divine, prin bogățiile nepătrunse ale harului Său, El să se poată îndura de ei toți.⁴⁴

11:33 Această doxologie de încheiere face o recapitulare a întregului conținut al epistolei până în acest punct și al minunatelor adevăruri divine ce au fost derulate. Pavel a expus planul minunat al mântuirii, prin care un Dumnezeu drept poate să-i salveze pe păcătoșii nelegiuți, fără ca prin aceasta să-și știrbească justiția Sa. El a arătat că lucrarea lui Cristos l-a adus lui Dumnezeu mai multă slavă iar oamenilor mai multe binecuvântări decât a pierdut Adam prin păcatul său. El a explicat apoi că harul produce o viață de sfințenie, lucru pe care nu l-ar putea realiza niciodată legea. Apoi el a urmărit în retrospectivă planul neîntrerupt al lui Dumnezeu, de la cunoștința Sa mai dinainte până la glorioasă finală. El a expus doctrina alegerii suverane și doctrina intrinsec legată de aceasta a responsabilității omului. Apoi a urmărit justiția și armonia modului lui Dumnezeu de a trata cu Israelul și cu națiunile, potrivit unor dispensații. Și astfel, după toate acestea, nimic nu poate fi mai natural decât ca apostolul să izbucnească în strigăte de laudă și închinare la adresa lui Dumnezeu.

O, adâncul bogățiilor înțelepciunii și cunoștinței lui Dumnezeu!

Bogățiile lui Dumnezeu! El este bogat în îndurare, iubire, har, credincioșie, putere și bunățate.

Înțelepciunea lui Dumnezeu! Înțelepciunea lui Dumnezeu este infinită, de nepătruns,

incomparabilă și invincibilă.

Cunoștința lui Dumnezeu! „Dumnezeu este atotștiitor,” scrie Arthur W. Pink. „El cunoaște totul. Totul este posibil, totul este actual la El. Toate evenimentele, toate creațiile, din trecut, din prezent și din viitor.”⁴⁵

Hotărârile Sale sunt de nepătruns: adică sunt prea profunde pentru a putea fi înțelese de mintea omului muritor. Căile Sale în care a aranjat creația, istoria, răscumpărarea și providența depășesc puterea noastră de înțelegere.

11:34 Nici o ființă creată nu poate cunoaște gândul [mintea] Domnului, decât în măsura în care binevoiește Dumnezeu să dezvăluie acest gând. Dar chiar și atunci noi vedem ca într-o oglindă aburită (1 Cor. 13:12). Nimeni nu posedă calificarea de a-I da sfaturi lui Dumnezeu. El nu are nevoie de sfatul nostru, care, oricum, nu l-ar fi de nici un folos (vezi Is. 40:13).

11:35 Nimeni nu a putut vreodată să-L facă pe Dumnezeu dator lui (vezi Iov 41:11). Ce dar din partea noastră ar putea să-L pună vreodată pe Cel Etern în postura în care să trebuiască să ne plătească?

11:36 Cel Atotputernic este suficient Sie însuși. El este sursa oricărui lucru bun, El este Agentul activ ce susține și controlează universul, El fiind Scopul pentru care a fost creat orice lucru — totul a fost conceput pentru a-I aduce Lui slavă.

Așa să fie! A Lui să fie slava în veci! Amin.

III. ÎNDATORIRI: EVANGHELIA

TRĂITĂ (cap. 12-16)

Restul capitolelor din Romani constituie răspunsul la întrebarea: *Care este răspunsul pe care ar trebui să-l dea cei ce au fost îndreptățiți prin har în viața lor de zi cu zi?* Pavel se ocupă în aceste capitole de îndatoririle noastre față de alți credincioși, față de comunitatea în care trăim, față de dușmanii noștri, față de stăpânire și față de frații noștri mai slabi.

A. În consacrarea personală a fiecărui credincios (12:1, 2)

12:1 O examinare atentă și devotată a îndurărilor lui Dumnezeu, așa cum au fost prezentate acestea în primele 11 capitole ale epistolei, nu poate să ne conducă decât la o singură concluzie, anume că trebuie să ne aducem trupurile ca o jertfă vie, sfântă, plăcută [acceptabilă] lui Dumnezeu. Prin trupurile noastre se înțelege „toate mădula-

rele noastre” și, prin extensie, întreaga noastră viață.

O predare totală din partea noastră va constitui o **slujbă rezonabilă**, pentru următorul motiv: dacă Fiul lui Dumnezeu a murit pentru mine, atunci cel puțin atâta pot face și eu *să trăiesc pentru El*. „Dacă Isus Cristos este Dumnezeu și dacă a murit pentru mine,” spunea marele atlet britanic C. T. Studd, „atunci nici o jertfă din partea mea nu poate fi prea mare pentru El.”⁴⁶ Idee exprimată foarte poetic și de Isaac Watts, în binecunoscutul imn: „Love so amazing, so divine, demands my heart, my life, my all.” („În fața unei iubiri atât de mărețe și divine, trebuie să răspund cu toată inima, cu toată viața și cu tot ce am și sunt.”)

Slujba [serviciul, slujirea] rezonabilă mai poate fi tradusă și prin „închinare spirituală”. Având dubla calitate, de credincioși și de preoți, noi nu ne prezentăm în fața lui Dumnezeu cu trupurile neînsufleteite ale unor animale jertfite, ci cu jertfa spirituală a vieților noastre predate. De asemenea, Îi oferim slujirea noastră (Rom. 15:16), lauda noastră (Ev. 13:15) și bunurile noastre (Ev. 13:16).

12:2 În al doilea rând, Pavel ne îndeamnă să nu ne conformăm lumii acesteia sau, cum parafrazează Phillips versetul acesta: „Nu lăsați ca lumea să vă toarne în matrița ei.” Când intrăm în împărăția lui Dumnezeu, trebuie să renunțăm la modul de a gândi și de a trăi al lumii.

Lumea (sau *veacul*, cum se spune în textul original) înseamnă aici societatea sau sistemul pe care l-a clădit omul pentru a dobândi fericirea, fără Dumnezeu. Este o împărăție marcată de antagonism față de Dumnezeu. Dumnezeu și prințul acestei lumi este Satan (2 Cor. 4:4; Ioan 12:31; 14:30; 16:11). Toți oamenii neconvertiți sunt supușii lui. El caută să atragă și să-i rețină pe oameni prin pofta ochilor, pofta cărnii și mândria vieții (1 Ioan 2:16). Lumea își are sistemul politic propriu, arta, muzica, religia sa, sfera proprie de divertisment, tiparele sale de gândire și stilurile proprii de viață, căutând să-i determine pe toți oamenii să se conformeze culturii, tradiției și datinilor ei. Lumea îi urăște pe neconvertiști — de pildă, pe Cristos și pe cei ce pășesc pe urmele Lui.

Cristos a murit pentru a ne izbăvi de **lumea aceasta**. Lumea este răstignită față de noi iar noi suntem răstigniți față de lume. Ar fi un gest de totală lipsă de loialitate față de

Domnul, ca ucenicii Lui, credincioșii, să iubească lumea. Oricine iubește lumea este vrăjmaș al lui Dumnezeu.

Credincioșii nu sunt din lumea aceasta, după cum nici Cristos nu este din lumea aceasta. Dar ei sunt trimiși în lume pentru a depune mărturie cu privire la faptul că faptele ei sunt rele și că mântuirea este la îndemâna tuturor celor care își pun încrederea în Domnul Isus Cristos. Nu numai că trebuie să fim despărțiți de lume, ci trebuie să fim și **transformați prin reînnoirea minții noastre**, adică să gândim ca Dumnezeu, potrivit cu revelația oferită de Biblie în această privință. Atunci vom trăi experiența călăuzirii directe din partea lui Dumnezeu în viața noastră. Și vom constata că, în loc să fie neprielnică sau dificilă, **voia Lui este bună, acceptabilă și desăvârșită**.

Iată dar cheile cunoașterii voii lui Dumnezeu: *Prima*: un trup predat; *a doua*: o viață despărțită de lume; și *a treia*: o minte transformată.

B. În slujirea prin darurile spirituale (12:3-8)

12:3 Pavel vorbește aici **prin harul** care i-a fost **dat**, ca apostol al Domnului Isus. El se va ocupa de diversele moduri de a gândi — bune și rele.

Mai întâi, el spune că nicăieri în evanghelie nu găsim vreun motiv care încurajeze complexul de superioritate. El ne îndeamnă să dăm dovadă de smerenie în exercitarea darurilor noastre. Niciodată nu trebuie să avem despre noi înșine un sentiment exagerat cu privire la importanța noastră. Tot așa, nu trebuie să-i invidiem pe alții. Mai degrabă, trebuie să ne dăm seama că fiecare persoană este unică în felul ei și că avem, cu toții, de îndeplinit o lucrare importantă pentru Domnul nostru. Prin urmare, trebuie să ne mulțumim cu locul pe care ni l-a repartizat Dumnezeu în cadrul Trupului lui Cristos, străduindu-ne să ne exercităm darurile cu toată tăria pe care ne-o pune la dispoziție Dumnezeu.

12:4 Trupul omenesc are multe mădule, dar fiecare îndeplinește un rol unic. Sănătatea și bunăstarea trupului depind de funcționarea adecvată a fiecărui mădule.

12:5 Tot așa este și în **trupul lui Cristos**. Există unitate (**un singur trup**), diversitate (**mulți**) și interdependență (**mădulele unii altora**). Orice dar pe care-l posedăm nu este destinat folosirii egoiste în folosul nostru personal sau etalării, ci spre binele tru-

pului. Nici un dar nu este suficient să însuși și nici unul nu este inutil. Când vom gândi astfel, vom gândi cumpătat (12:3).

12:6 Pavel dă acum o serie de îndrumări pentru folosirea anumitor **daruri**. Lista nu cuprinde toate **darurile**. Este mai degrabă, ilustrativă, decât exhaustivă.

Darurile noastre diferă după harul care ne-a fost dat. Cu alte cuvinte, Dumnezeu, în **harul Lui**, dă **daruri** diferite unor persoane diferite. Și Dumnezeu dă tăria necesară sau capacitatea de a folosi toate **darurile** ce ni s-au încredințat. Astfel, avem răspunderea de a folosi aceste capacități încredințate nouă de Dumnezeu ca niște administratori înțelepți.

Cei care au **darul prorociei** trebuie să **prorocească după măsura credinței** lor. Un proroc este un purtător de cuvânt al lui Dumnezeu, declarând cuvântul Domnului. În mesajul lui poate exista și precizarea, dar acesta nu e un element necesar prorociei. În biserica primară, scrie Hodge, profeții erau „oameni care vorbeau sub înrăurirea imediată a Duhului lui Dumnezeu, transmițând comunicații divine, referitoare la adevăruri doctrinare, după cum era cazul.”⁴⁷ Lucrarea [slujba] lor ni s-a transmis sub forma Noului Testament. Astăzi nu se mai poate adăuga nici un supliment profetic inspirat la corpul de doctrină creștină [cuprins în paginile Noului Testament], întrucât credința a fost dată sfinților o dată pentru totdeauna (vezi Iuda 3). Prin urmare, sensul unui proroc (profet) din vremea noastră ar fi acela al unuia care face cunoscută gândirea (mintea) lui Dumnezeu, așa cum a fost relevată aceasta în Biblie. Iată ce spune Strong în legătură cu aceasta:

Toate prorociile autentice din perioada modernă nu sunt altceva decât republicări ale mesajului lui Cristos — vestirea și expozițiunea adevărului deja revelat în Scriptură.⁴⁸

Aceia dintre noi care au **darul prorociei** trebuie să **prorocească după măsura credinței noastre**. Sensul acestor cuvinte ar putea fi: „în funcție de regula sau norma de credință” — adică potrivit cu doctrinele credinței creștine, așa cum ne sunt descoperite acestea în Scripturi. Sau ar mai putea însemna: „proporțional cu credința noastră” — adică după măsura credinței pe care ne-o dăruiește Dumnezeu. Majoritatea versiunilor adaugă aici cuvântul „noastre”, dar el nu apare în textul original.⁴⁹

12:7 Termenul **slujbă** („ministry” în

engleză, tradus prin „slujbă“, dar și prin „lucrare“ sau „misiune“, n.tr.) este un cuvânt umbrelă, cu mare aplicabilitate, însemnând, în sens general, lucrarea de slujire pentru Domnul. El nu înseamnă funcția, postul sau îndatoririle unui cleric, cum este înțeles, de cele mai multe ori, acest termen în zilele noastre. Persoana care are darul **slujbei** are inimă de slujitor, căutând și folosind orice prilej pe care îl are de a fi de folos, de a sluji.

Un *invățător* este o persoană care poate explica cuvântul lui Dumnezeu, aplicându-l la inimile ascultătorilor săi. Indiferent ce dar ni s-a dat, trebuie să-l folosim din toată inima.

12:8 Îndemnarea este darul stărnirii sfinților pentru ca aceștia să se lase de orice formă de rău, avântându-se, în schimb, cu toate energiile spre noi biruințe pentru Cristos, pe planul sfințeniei și al slujirii.

Dărnicia este înzestrarea divină prin care cineva primește înclinația și puterea transpunerii în practică, de a sesiza nevoile altora și de a-și aduce contribuția la acoperirea acelor nevoi. El trebuie să-și exercite darul *dărniciei* cu inimă largă.

Darul *conducerii* este, aproape sigur, legat de lucrarea presbiterilor (bătrânilor) și, probabil, a diaconilor din biserica locală. Presbiterul este un fel de păstor adjuncț, care stă în fața turmei, conducând-o cu grijă.

Darul *îndurării* este capacitatea supranaturală sau talentul supranatural de a veni în ajutorul celor aflați la strămoare. Cei care posedă acest dar trebuie să-l exercite **bucuros**. Desigur, toți trebuie să dăm dovadă de îndurare, făcând acest lucru cu bucurie!

Iată ce a spus, în această privință, o soră creștină: „Când mama a înaintat în vârstă, având nevoie de cineva s-o îngrijească, împreună cu soțul, am invitat-o să stea la noi. Am făcut tot ce puteam să se simtă bine. I-am gătit de mâncare, i-am spălat rufele, am scos-o în diverse plimbări cu mașina și m-am ocupat în general de toate nevoile ei. Dar, deși în exterior făceam toate aceste lucruri conștiincios și oarecum mecanic, nu eram fericită în lăuntrul meu. În subconștientul meu, eram plină de resentimente pentru perturbațiile pe care le prezenta în cadrul programului nostru prezența ei printre noi. Uneori mama îmi spunea: «Observ că de la un timp ai încetat să zâmbești. De ce nu mai zâmbești?» Cu alte cuvinte, dădusem dovadă de îndurare, dar o făceam fără bucurie.“

C. În raporturile cu societatea (12:9-21)

12:9 Pavel enumeră aici câteva caracteristici pe care fiecare credincios trebuie să le cultive în relațiile cu alți credincioși și cu cei neconvertiți.

Dragostea trebuie să fie fără fățărnicie. Cu alte cuvinte, nu trebuie să fie o mască, ci o dragoste reală, sinceră și neprefăcută.

Trebuie să ne ferim de toate formele de rău și să ne lîpim de tot ce este bun. În acest cadru termenul **rău** înseamnă, probabil, toate atitudinile și actele opuse iubirii, orice formă de malițiozitate și ură. În contrast cu aceasta, **binele** înseamnă orice manifestare a dragostei supranaturale.

12:10 În relațiile noastre cu cei ce sunt din casa credinței, trebuie să demonstrăm dragostea noastră printr-o afecțiune tandră, nu prin indiferență rece sau acceptare formală.

Ar trebui să preferăm să-i vedem pe alții onorați, decât pe noi înșine. Odată, un slujitor preaiubit al lui Cristos se afla într-o antecameră, împreună cu mai multe oficialități de rang înalt, așteptând să înceapă o ședință. Câteva din aceste personalități au ocupat deja loc la tribună, înaintea sa. Când a apărut în pragul ușii, sala a izbucnit în aplauze puternice în onoarea lui. Imediat el s-a dat înapoi, pentru a nu beneficia de onoarea pe care credea, sincer, că nu i se datora lui, ci celorlalte persoane.

12:11 Iată cum sună acest verset în traducerea foarte plastică a lui Moffatt: „Nu lăsați să vi se fleșcăiască nicicând râvna, ci păstrați-vă strălucirea spirituală. Slujiți-L pe Domnul!“ Ne aducem aminte în acest punct de cuvintele din Ieremia 48:10: „Blestemul să fie peste cel delăsător față de lucrarea Domnului!“ (NEB).

Omul nu trebuie să se joace, căci viața

E scurtă și păcatul e aproape de noi.

Vârsta noastră ține cât căderea unei frunze,

Cât îi trebuie lacrimii să cadă.

De aceea, nu avem ceasuri de irosit,

Nici timp de pierdut.

Într-o lume ca cea în care trăim,

Nu ne putem permite să nu fim serioși.

— *Horatius Bonar*

12:12 Indiferent care ar fi împrejurările în care ne-am găsi, noi ne putem bucura și trebuie să ne bucurăm în nădejdea noastră, adică venirea Mântuitorului nostru, răscumărarea trupurilor noastre și slava eternă de care vom avea parte. Suntem îndemnați să

fiu răbdători în suferință — adică să răbdăm cu bărbăție când trecem prin încercări. O atare atitudine de răbdare este elementul cheie care poate transforma strămtorarea respectivă în glorie. Apoi trebuie să stăruim în rugăciune, căci prin rugăciune se înfăptuiește lucrarea și se câștigă biruințele. **Rugăciunea** aduce putere în viața noastră și pace în inimile noastre. Când ne rugăm în Numele Domnului Isus, ne apropiem de omnipotență în gradul cel mai mare în care poate face o ființă omenească acest lucru. Prin urmare, ne facem un mare deserviciu atunci când neglijăm să ne rugăm.

12:13 Sfinții care sunt în nevoie se găesc pretutindeni — cei rămași fără lucru, cei care au fost împovărați de note de plată pentru servicii medicale, misionarii și predicatorii uitați, care-și desășoară activitatea în locuri îndepărtate, precum și persoane în vârstă, ale căror venituri sunt foarte limitate. Adevărata viață a Trupului înseamnă să împărtășim cu cei ce trec prin nevoi.

„Nerefuzând niciodată să oferim o masă sau un pat celor care au nevoie“ (JBP). Astăzi nu mai e la modă a fi „primitori de oaspeți“, ospitalitatea fiind o artă pierdută. De multe ori se invocă faptul că cineva locuiește într-un apartament sau o casă neîncăpătoare ca scuză pentru a nu-i primi pe creștinii aflați în trecere prin orașul respectiv. În realitate, poate că nu dorim să ne deranjăm. Dar procedând astfel, uităm că atunci când îi omenim pe copiii lui Dumnezeu, asta echivalează cu a-L omeni pe Însuși Domnul Isus. Locuințele noastre ar trebui să fie ca acel cămin din Betania, unde Domnul Isus se simțea atât de bine.

12:14 Suntem chemați să ne arătăm dragostea și amabilitatea față de cei de ne persecută, mai degrabă decât să le răsplătim rău cu rău. Este nevoie să ai în tine acea viață divină, ca să poți răspunde cu dragoste la un act de impolitețe sau de răutate pe care l-a săvârșit cineva față de tine. Reacția firească a celor mai mulți este să răspundă cu o înjurătură sau să se răzbune, când li se face rău.

12:15 Empatia este capacitatea de a împărtăși, prin asociație, sentimentele și emoțiile altora. Tendința noastră este de a fi geloși pe cei ce se bucură și de a rămâne nepăsători, trecând pe alături, când cineva e cuprins de întristare. Dar voia lui Dumnezeu este ca noi să luăm parte la bucuriile și întristările celor din jurul nostru.

12:16 A avea aceleași simțăminte (ace-

leași gânduri, aceeași minte) unul față de altul nu înseamnă că trebuie neapărat să avem aceleași opinii în chestiuni neesențiale. Nu uniformitatea minții este avută aici în vedere, cât armonia relațiilor.

Trebuie să evităm orice urmă de snobism și trebuie să ne purtăm cu aceeași deschidere față de cei smeriți și aflați pe o treaptă inferioară, cât față de cei bogați sau sus-puși. Când un creștin ilustru a sosit la gară, a fost întâmpinat de liderii bisericii unde urma să vorbească. Limuzina a tras apoi la scară, el a urcat și a fost transportat la un hotel luxos. „Cine are obiceiul să găzduiască predicatorii aflați în vizită?“ a întrebat oaspetele. I s-a spus că un cuplu în etate, ce locuia într-o casușă din apropiere, are acest obicei. „Acolo doresc să stau“, a precizat oaspetele.

Din nou, apostolul îl avertizează pe credincios să nu fie înțelept în propria sa opinie. Realizarea că nu avem nimic care să fie al nostru, pe care să nu-l fi primit, ar trebui să ne împiedice de a ne umfla în pene.

12:17 În lume este la modă să răsplătești răul cu rău. Oamenii au obiceiul să se răzbu- ne, plătind „dinte pentru dinte“, având grijă să-i întoarcă cuiva exact ceea ce merita fapta lui. Dar această dorință de răzbunare nu trebuie să aibă nici un loc în viața celor răscumpărați. Mai degrabă, ei trebuie să se poarte onorabil, chiar când sunt batjocoriți și persecutați — într-un cuvânt, în toate împrejurările vieții. A **urmări** înseamnă a avea grijă, a ne purta atent în toate situațiile.

12:18 Creștinii nu trebuie să fie provocatori sau certăreți, fără rost. Neprihănirea (dreptatea) lui Dumnezeu nu se realizează printr-o atitudine de beligeranță sau de mânie. Mai degrabă, trebuie să iubim pacea, să facem pace și fim în pace. Când am ofensat pe cineva, sau când cineva ne-a ofensat pe noi, trebuie să ne dăm toate străduințele să rezolvăm problema ivită.

12:19 Trebuie să ne împotrivim tendinței de a ne răzbuna pentru relele care ni s-au făcut. Sintagma: **lăsați loc mâniei** înseamnă că trebuie să-L lăsăm pe Dumnezeu să Se ocupe de această problemă, noi rămânând într-un duh de pasivitate și neîmpotrivire. Restul versetului demonstrează că acesta este sensul sintagmei: să nu intervenim, ci să lăsăm mânia lui Dumnezeu să se ocupe de această situație. Răzbunarea este prerogativa lui Dumnezeu. Noi nu trebuie să intervenim în ceea ce ține de autoritatea Sa. El va răsplăti, la vremea cuvenită și în maniera cuvenită, după cum se exprimă și Lenski:

Dumnezeu a rezolvat întreaga problemă, cu mult timp în urmă, făcând dreptate în cazul răufăcătorilor. Nici unul din ei nu va rămâne nepedepsit. În cazul fiecăruia se va face dreptate perfectă. Dacă vreunul din noi am interveni, asta ar constitui un gest de mare impertinență.⁵⁰

12:20 Creștinismul merge dincolo de neîmpotrivire, adoptând o atitudine de bunăvoință. El nu-și distruge dușmanii prin violență, ci-i convertește prin dragoste. Îi hrănește pe dușmani când sunt flămânzi, adunând astfel cărbuni aprinși pe capul lor. Dacă acest tratament al cărbunilor aprinși pare dur, asta se datorește faptului că expresia idiomatică nu a fost înțeleasă corect, prin traducere. A îngrămădi cărbuni aprinși pe capul cuiva înseamnă a-l face să-i fie rușine de ostilitatea sa, suprinzându-l cu o bunătate ieșită din comun.

12:21 Darby explică prima parte a versetului astfel: „Dacă enervarea mea te-a făcut să te enervezi, înseamnă că ai fost biruit de rău.”⁵¹

Marele om de știință negru George Washington Carver spunea odată: „Nu voi permite nici unui om să-mi ruineze viața, lăsându-l să mă determine să-l urăsc.”⁵² Credincios fiind, el nu s-a lăsat biruit de rău.

Ci biruiește răul prin bine. Este o trăsătură definitorie a învățaturii creștine că ea nu se oprește la interdicția negativă, ci trece la îndemnul pozitiv. Răul poate fi biruit **prin bine**. Este o armă la care ar trebui să recurgem mai des.

Stanton îl ura de moarte pe Lincoln. Odată a spus că nu are rost să meargă în Africa pentru a găsi o gorilă, când aceasta era la îndemâna tuturor, în Springfield, statul Illinois. Lincoln nu s-a lăsat abătut de aceste afirmații vitriolice. Mai târziu, Lincoln l-a numit pe Stanton ministru de război, considerând că era cel mai calificat să ocupe acest post. După ce Abraham Lincoln a fost asasinat, Stanton l-a numit cel mai mare conducător de oameni, demonstrând astfel că iubirea a biruit!⁵³

D. În raporturile cu stăpânirea (13:1-7)

13:1 Cei care au fost îndreptățiți prin credință sunt obligați să se supună autorităților pământești, care guvernează. De fapt toți au obligația de a fi supuși acestor autorități, dar apostolul se ocupă aici de credincioși. Dumnezeu a creat instituția guvernării umane, după Potop, când a decretat: „Oricine varsă sângele omului sângele lui să fie vărsat

de om” (Gen. 9:6). Decretul acesta acordă autoritate oamenilor să judece cauzele penale și să-i pedepsească pe infractori.

În orice societate organizată trebuie să existe autoritate și supunere în fața acelei autorități. Altminteri, am avea o stare de anarhie. Orice guvern este mai bun decât absența totală a unui guvern. Prin urmare, Dumnezeu a instituit guvernul omenesc și nici un guvern nu există fără voia Lui. Asta nu înseamnă că El îi aprobă pe toți conducătorii, căci El niciodată nu va încuviința corupția, brutalitatea și tirania! Dar realitatea rămâne că **autoritățile care există sunt rânduite de Dumnezeu.**

Credincioșii pot trăi o viață de biruință în cadrul unei democrații, al unei monarhii constituționale sau chiar într-un regim totalitar. Nici un guvern omenesc nu e mai bun decât oamenii care-l alcătuiesc. De aceea, nici un guvern nu este perfect. Singurul guvern ideal este o harmie binefăcătoare, al cărei rege este Domnul Isus Cristos. E bine să ne aducem aminte că Pavel a redactat acest text privitor la necesitatea de a ne supune în fața stăpânirii umane în timpul domniei împăratului Nero, de o cruzime și răutate notorie. Pentru creștinii aceasta a fost o perioadă întunecată, căci Nero i-a învinuit că ar fi provocat incendiul ce a distrus jumătate din Roma (incendiu pe care el însuși l-a ordonat!). El a dat ordin să se toarne bitumen peste unii creștini, care au fost apoi aprinși, constituind torțe vii, la a căror lumină s-au comis orgiile sale. Alții au fost cusuși în piei de animale sălbatice, fiind lăsați apoi în voia unor câini feroși, care i-au sfâșiat.

13:2 Și totuși, adevărul rămâne în picioare, că oricine nu ascultă de stăpânirea omenescă sau se răzvrătește acestei guvernări lăsate de Dumnezeu pe pământ în fapt nu ascultă de Dumnezeu și împotriva Lui se răzvrățește. Oricine se împotrivesc autorităților legale își merită pedeapsa.

Desigur, există și o excepție de la această regulă. Creștinul nu este obligat să se supună guvernului care îi va ordona să păcătuiască sau să-și compromită loialitatea sa față de Isus Cristos (Fapte 5:29). Nici un guvern nu are dreptul de a-și exercita controlul asupra conștiinței cuiva. Așadar, există perioade când credinciosul, prin simplul fapt că ascultă de Dumnezeu, își va atrage mânia omului. În asemenea cazuri, el trebuie să fie pregătit să plătească prețul ascultării sale de Dumnezeu, acceptând penalizarea omului, fără murmur. Dar sub nici o formă el nu are voie

să se răzvrătească împotriva guvernului sau să se alăture celor ce vor să-l răstoarne.

13:3 De regulă, cei ce se poartă corect nu au motive să se teamă de autorități. Numai cei ce calcă legea au temeiuri să se teamă că vor fi pedepsiți. Prin urmare, dacă vrea cineva să se bucure de viață, fiind lipsit de citații din partea organelor de circulație, de amenzi, de procese și de închisoare, nu are alteceva de făcut decât să se poarte ca un cetățean onest, ce respectă legile. În acest caz, el va dobândi aprobarea autorităților, și nu blamul lor.

13:4 Dregătorul sau conducătorul — în persoana președintelui, a guvernatorului, primarului sau judecătorului — este un **slujitor** al lui Dumnezeu, fiind reprezentantul Domnului pe pământ. Poate că nu-L cunoaște pe Dumnezeu personal, dar oficial el este totuși omul Său. Astfel David l-a numit de nenumărate ori pe mărșavul rege Saul drept unsul Domnului (vezi 1 Sam. 24:6, 10; 26:9, 11, 16, 23). În pofida repetatelor încercări din partea lui Saul de a-i lua lui David viața, acesta nu a permis oamenilor săi să-i facă vreun rău regelui. De ce? Pentru că Saul era regele, unsul Domnului, numit, desemnat, rânduit de El.

Ca slujitori ai lui Dumnezeu, stăpânitorii (dregătorii, conducătorii) au datoria de a promova **binele** poporului, asigurând securitatea acestora, liniștea și bunăstarea generală. Dacă cineva se încapățânează să calce legea, e normal să se aștepte că va da socoteală pentru acest act, întrucât guvernul are autoritatea de a-l aduce la judecată și a-l pedepsi. În sintagma **nu degeaba poartă sabia** găsim o puternică declarație prin care Dumnezeu ne anunță că a investit o putere și o autoritate în toate formele de guvernare umană. **Sabia** nu e doar un simbol inofensiv al puterii, căci dacă s-ar fi dorit să se transmită această idee, s-ar fi recurs la termenul „sceptru“. Ci **sabia** pare să reprezinte cel mai adecvat idea de putere supremă a dregătorului, de a aplica pedeapsa capitală. Prin urmare, nu se poate afirma că pedeapsa capitală era destinată doar perioadei Vechiului Testament, și că în Noul Testament ea nu și-ar mai avea valabilitatea. Dimpotrivă, în acest verset din Noul Testament găsim o afirmare clară a principiului potrivit căruia guvernul are autoritatea de a lua viața infractorului care s-a făcut vinovat de o crimă ce merită această pedeapsă. Vin însă unii cu contra-argumentul luat din Exod, 20:13, unde, în ediția King James Version, se spune „Thou shalt

not kill.“ („Să nu ucizi!“) Dar porunca aceea se referă la interdicția comiterii actelor de omucidere, de asasinat, și nu la pedeapsa capitală. Prin urmare, pedeapsa capitală nu constituie un act deucidere. Termenul din textul original ebraic tradus prin „a ucide“ („kill“ în ediția KJV) are sensul concret de „asasinare“, „omucidere cu premeditare“, sens care apare în traducerea NKJV: „You shall not murder.“⁵⁴ („Să nu ucizi, să nu asasinezi!“) În dreptul Vechiului Testament se prevedea pedeapsa capitală pentru anumite infracțiuni foarte grave.

Din nou apostolul ne amintește că dregătorul este **slujitorul lui Dumnezeu**, dar de data aceasta el adaugă cuvintele: **un răzbu-nător al mâniei asupra celui care face răul**. Cu alte cuvinte, pe lângă faptul că e slujitorul pe care ni l-a dăruit Dumnezeu **pentru bine**, el îl slujește pe Dumnezeu și prin administrarea pedepselor pentru cei ce încalcă legea.

13:5 Asta înseamnă că trebuie să fim supuși ascultători ai stăpânirii din două motive: frica de pedeapsă și dorința de a ne păstra o **conștiință curată**.

13:6 Noi datorăm guvernului (administrației, stăpânirii, conducerii) nu doar ascultarea noastră, ci și sprijinul financiar, prin achitarea **impozitelor**. Este în avantajul nostru să trăim într-o societate în care se respectă ordinea și legalitatea, în care beneficiem de protecția poliției și a pompierilor, ceea ce necesită din partea noastră achitarea fără murmur a cotei aparte ce ne revine din sursele necesare pentru întreținerea acestor servicii esențiale. Oficialitățile stăpânirii își consacră timpul și talentele lor în slujba îndeplinirii voii lui Dumnezeu, pentru bunul mers al unei societăți stabile, însemnând că trebuie să fie susținute de noi.

13:7 Faptul că credincioșii sunt cetățeni ai cerului (Filip. 3:20) nu-i scutește de responsabilitatea față de stăpânirea umană. Ei trebuie să-și achite toate **impozitele (birurile)** percepute pe venitul lor, pe proprietățile imobiliare și pe cele mobiliare. Ei trebuie să achite **taxele vamale** percepute asupra bunurilor transportate dintr-o țară în alta. Ei trebuie să demonstreze **frica** de a nu-i supăra pe cei ce sunt însărcinați cu punerea în executare a legilor. Și apoi ei trebuie să dea dovadă de **cinste** pentru **numele și titlurile oficiale** ale tuturor funcționarilor publici (chiar dacă nu întotdeauna vor putea respecta viața *personală*, particulară a acestor slujbași).

În legătură cu aceasta, creștinul nu are voie sub nici o formă să se alăture celor care vorbesc de rău Președintele sau Primul Ministru al țării. Chiar când spiritele se încing, în timpul unei campanii politice, ei trebuie să se abțină de la atacuri verbale sau cuvinte abuzive îndreptate împotriva șefului statului, căci este scris: „Pe mai-marele poporului tău să nu-l vorbești de rău!” (Fapte 23:5).

E. În raport cu viitorul (13:8-14)

13:8 În esență, prima parte a acestui verset înseamnă: „Achițați-vă la timp notele de plată!” Versetul nu constituie o interdicție a oricărei forme de datorii, căci în societatea în care trăim unele datorii sunt inevitabile. Așa, de pildă, cei mai mulți dintre noi datorăm sume de plată pentru serviciile de telefon, de gaz natural, de lumină, apă, etc. Iar dacă ai o întreprindere proprie, este aproape imposibil să supraviețuiești fără să-ți asumi anumite datorii. Mai degrabă, versetul acesta ne îndeamnă să nu rămânem în urmă cu plata acestor datorii, să nu ne înglodăm în datorii și să nu avem conturi trecute de mult de scadență.

Dar, pe lângă aceasta, mai există unele principii care trebuie să ne călăuzească la acest capitol. Nu trebuie să ne asumăm datorii pentru lucruri neesențiale. Nu trebuie să intrăm în datorii atunci când știm că nu vom avea posibilitatea de a le achita. Trebuie să evităm achiziționarea de lucruri cu plata în rate, căci acest timp de cumpărături va atrage sume exorbitante de mari sub forma dobânzii acumulate. Trebuie să evităm obținerea unui împrumut pentru cumpărarea unui obiect a cărui valoare se va diminua, în timp. În general, trebuie să practicăm principii de responsabilitate financiară, trăind modest și „atât cât se întinde pătura”, atât cât ne permite venitul nostru, neuitând că „cel ce ia cu împrumut este robul celui ce-i dă cu împrumut” (Prov. 22:7).

Datoria de care nu ne vom putea achita niciodată integral este obligația de a iubi. Cu o singură excepție, în textul original al cărții Romani pentru *dragoste* se folosește întotdeauna termenul *agapē*, care înseamnă o afecțiune profundă, lipsită de egoism și supraumană. Această *dragoste*, ce nu e din această lume, nu este activată de vreo virtute prezentă în persoana iubită, ci este total nemeritată. Ea se deosebește de orice altă *dragoste* prin faptul că e îndreptată nu numai

împotriva celor demni de a fi iubiți, ci și împotriva dușmanilor cuiva.

Această *dragoste* se manifestă prin dărnicie, în general, și prin dărcinie jertfitoare. Astfel, atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât L-a dat pe singurul Său fiu născut. Cristos a iubit biserica și S-a dat pe Sine pentru ea.

În principal este o chestiune ce ține de *voință*, mai degrabă decât de emoții. Faptul că ni se *poruncește să iubim* arată că stă în puțința noastră de a-l realiza. Dacă ar fi o emoție incontrollabilă, care ne-ar cuprinde în anumite momente neașteptate, n-am mai putea fi făcuți răspunzători de îndeplinirea acestei îndatoriri. Asta nu neagă însă faptul că și emoțiile joacă un rol.

Unei persoane neconvertite îi este imposibil să manifeste acest gen de iubire divină. De fapt, chiar și credinciosului îi este imposibil să dea dovadă de această iubire prin propriile sale puteri. *Dragostea* aceasta divină se poate manifesta doar prin puterea Duhului Sfânt care locuiește în credincios.

Dragostea și-a găsit expresia perfectă pe pământ în Persoana Domnului Isus Cristos.

Dragostea noastră pentru Dumnezeu se manifestă prin ascultarea de poruncile Sale.

Omul care își iubește aproapele a împlinit legea sau, cel puțin, acea parte din lege care ne învață că trebuie să ne iubim semenii.

13:9 Apostolul evidențiază acele **porunci** care interzic acte de „neiubire” comise împotriva aproapelui. Ele sunt **poruncile** împotriva **adulterului, omorului, hoției, sperjurului și lăcomiei**. Spre deosebire de imoralitate, *dragostea* nu exploatează trupul altei persoane; Spre deosebire de **omor**, *dragostea* nu ia viața nimănui. Spre deosebire de hoție, *dragostea* nu fură avuții altuia. Spre deosebire de matorul mincinos, *dragostea* nu calcă în picioare dreptatea cuiva.⁵⁵ Spre deosebire de lăcomie, *dragostea* nici măcar cu gândul nu pofteste lucrurile altuia.

Și dacă mai există orice altă poruncă, este cuprinsă în porunca aceasta. Pavel ar fi putut menționa aici porunca: „Să cinstești pe tatăl și pe mama ta.” Toate se rezumă la același dicton: **Să-l iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți!** Să-l tratezi cu aceeași afecțiune, considerație și bunătate cu care te tratezi pe tine însuți.

13:13 *Dragostea* nu caută să facă rău nimănui, ci urmărește cu tot dinadinsul bunăstarea și onoarea tuturor. Prin urmare, omul care se poartă cu *dragoste* împlinește,

de fapt, cerințele cuprinse în ce-a de-a doua tăblie a legii.

13:11 Restul capitolului ne îndeamnă să trăim o viață de veghere spirituală și de curăție morală. **Tempul** este scurt. Dispensația harului se apropie de sfârșit. Ceasul fiind atât de înaintat, se cere să ne trezim din orice letargie și inactivitate. **Mântuirea noastră este mai aproape decât** oricând. Mântuitorul va veni să ne ducă în casa Tatălui.

13:12 Veacul actual este ca **noaptea** întunecată a păcatului, al cărei sfârșit se apropie. Zorii **zilei** gloriei eterne vor răsări în curând pentru credincioși. Având în vedere acest lucru, trebuie să **lepădăm** toate hainele întinate ale spiritului lumesec, adică toate asociațiile cu ceea ce este rău, îmbrăcându-ne, în schimb, cu **armura luminii**, adică cu învelișul protector al unei vieți sfinte. Componentele armurii sunt descrise în amănunt la Efeseni 6:14-18, ele reprezentând aspectele unui adevărat caracter creștin.

13:13 Observați că accentul se pune pe trăierea practică a vieții de credință. Întrucât suntem copii ai **zilei**, trebuie să **umblăm** ca fi ai luminii. Ce are un creștin de a face cu petrecerile deșănțate, cu chefurile, cu bețiile, cu orgiile sexuale, cu excesele sau chiar cu certurile și invidia? Absolut nimic!

13:14 Cea mai recomandabilă metodă este ca, mai întâi de toate, să **ne îmbrăcăm cu Domnul Isus Cristos**. Asta înseamnă că trebuie să adoptăm un stil de viață sfântă, să trăim cum a trăit El și să-L acceptăm pe El ca Pildă de trăire și Călăuză.

În al doilea rând, trebuie să **nu purtăm de grijă cărnii, ca să nu-i trezim poftele**. Prin „carne“ se înțelege aici firea veche, coruptă, care mereu strigă să i se dea atenție, să fie cocoloșită, cu confort, cu lux, cu satisfacerea unor plăceri sexuale ilicite, cu divertismente ieftine, cu plăceri lumești, cu risipă, cu materialism și cu altele de felul acestora. **Noi îi purtăm de grijă cărnii** atunci când cumpărăm lucruri care sunt asociate cu ispite, când ne înlesnim posibilitatea de a păcătui, când acordăm prioritate laturii fizice, în detrimentul celei spirituale. Mai degrabă, „nu ar trebui să-i dăm nici o șansă cărnii să-și facă voia“ (traducere după versiunea JBP).

Chiar de textul acesta din Romani S-a folosit Dumnezeu pentru a-l converti pe strălucitul, dar carnalul Augustin la Cristos și la curăție. Când a ajuns cu lectura la versetul 14 [din capitolul 13], el s-a predat Domnului, fiind cunoscut în istorie după această dată sub denumirea de: „Sfântul“ Augustin.

F. În raporturile cu alți credincioși

(14:1-15:13)

14:1 Romani 14:1-15:13 se ocupă cu principii importante menite să-i călăuzească pe copiii lui Dumnezeu în chestiuni de importanță secundară. Sunt însă chestiuni ce provoacă adesea stări conflictuale între credincioși, care — așa cum vom vedea — ar putea fi evitate.

Un creștin **slab** este cel care manifestă scrupule neîntemeiate cu privire la chestiuni de importanță minoră. În acest context, el era adesea un iudeu convertit, care avea încă scrupule cu privire la consumul de alimente necorespunzătoare standardului de „cușer“ sau cu privire la efectuarea unor munci sămbăta.

Primul principiu este următorul: un creștin **slab** trebuie primit în părtășia credincioșilor dintr-o localitate, dar **nu** cu gândul de a-l angrena în **dispute** („întrebări îndoielnice“) cu privire la dependența lui excesivă de anumite scrupule. Creștinii pot avea părtășie minunată, fără să fie total de acord în privința unor chestiuni neesențiale.

14:2 Credinciosul care umblă în deplina beneficiere de libertatea creștină are credință, pe baza învățăturilor Noului Testament, că **toate** alimentele sunt curate. Ele sunt sfințite prin cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune (1 Tim. 4:4, 5). Credinciosul cu un cuget slab ar putea să aibă rețineri cu privire la consumul cărnii de porc sau a altor tipuri de carne. S-ar putea ca el să fie vegetarian.

14:3 Prin urmare, *al doilea principiu* ne arată că trebuie să existe un grad reciproc de îngăduință. Creștinul matur nu trebuie să-l **disprețuiască** pe fratele mai slab. Tot așa, fratele mai slab nu trebuie să-l **judece** pe cineva care mănâncă șuncă sau creveți sau raci și nu trebuie să-l considere păcătos. **Dumnezeu l-a primit** în familia Sa, ca membru cu drepturi depline.

14:4 *Al treilea principiu* spune că fiecare credincios este un **slujitor** al Domnului și că nu avem voie să adoptăm postura de judecător, ca și când noi am fi stăpânul. Fiecare stă în picioare, fiind aprobat sau nu, în fața **Stăpânului său**. Unii din noi avem tendința de a privi cu răceală și condescendență la un alt credincios, fiind convinși că își va face o epavă din credința sa, din pricina concepțiilor la care vedem că aderă, dar o asemenea atitudine este greșită. **Dumnezeu este Cel care îi susține și pe unii, și pe alții aflați de o parte și de alta a baricadei, ca să spunem așa, în privința unui punct controversat**. Puterea

Lui de a-i susține pe toți credincioșii este întrutotul adecvată.

14:5 Unii creștini iudei considerau saba-tul ca o zi pe care erau obligați s-o țină, simțindu-se muștrați în cuget dacă efectuau vreă muncă în această zi. Din acest punct de vedere, ei socoteau o zi mai presus decât alta.

Alți credincioși nu împărtășeau însă acest punct de vedere iudaic, neavând scrupule în această privință. Ei socoteau **toate zilele la fel**. Cu alte cuvinte, nu credeau că șase zile din săptămână sunt seculare, iar a șaptea sacră. Pentru ei, toate zilele erau sacre.

Dar cum stăm cu Ziua Domnului, adică prima zi a săptămânii? Oare nu are ea un loc special în viața credincioșilor? Observăm că în Noul Testament aceasta a fost ziua în care a înviat Domnul nostru (Ioan 20:19, 26). Duhul Sfânt a fost dat în Ziua Cincizecimii, care era prima zi a săptămânii; Ziua Cincizecimii venea la șapte duminici după sărbătoarea primelor roade (Lev. 23:15, 16; Fapte 2:1), care simbolizează învierea lui Cristos (1 Cor. 15:20, 23). Ucenicii s-au adunat să frângă pâinea în prima zi a săptămânii (Fapte 20:7). Pavel i-a instruit pe Corinteni să facă o colectă în prima zi a săptămânii. Așadar, vedem că Ziua Domnului iese în evidență, ca zi specială, în Noul Testament. Dar în loc să fie o zi a *obligativității*, cum era saba-tul, ea este o zi a *privilegiului*. Fiind eliberați de îndatoririle noastre obișnuite de serviciu, noi putem s-o punem deoparte, pentru a ne închina în această zi și a-L sluji pe Domnul nostru în mod special.

Nicăieri în Noul Testament nu li se spune creștinilor să țină saba-tul. Cu toate acestea, recunoaștem principiul conform căruia o zi din șapte este o zi de odihnă, după șase zile de lucru.

Indiferent care ar fi părerea noastră în această privință, principiul care trebuie să ne călăuzească este următorul: **Fiecare să fie pe deplin convins în mintea lui**. Trebuie să precizăm însă că principiul enunțat adineori se aplică numai în chestiunile cu conținut moral *neutru*. Când este vorba despre doctrine *fundamentale* ale credinței creștine, nu mai încapă loc de târguială, nu mai au ce căuta opiniile individuale. Dar în acest domeniu în care lucrurile nu sunt nici corecte, nici greșite în ele însele, există loc pentru o varietate de opinii personale și nu trebuie să facem din acestea piatra de încercare a păr-tășiei.

14:6 Cine ține o zi din acest verset este

credinciosul evreu pe care încă îl muștră conștiința dacă muncește sâmbăta. Asta nu înseamnă că el consideră ținerea saba-tului ca mijlocul prin care obține sau își păstrează mântuirea. Mai degrabă, este o chestiune de a face ceea ce-I este plăcut **Domnului**. Tot așa, cine nu ține ziua, pentru Domnul n-o ține, onorându-L astfel pe Cristos — substanța — mai degrabă decât umbra credinței (Col. 2:16, 17).

Altul are libertatea de a consuma alimente ne-cușer, plecându-și capul și mulțumindu-I lui Dumnezeu pentru ele. La fel procedează și credinciosul cu cugetul slab, care nu consumă decât alimente cușer. Ambii invocă binecuvântarea lui Dumnezeu.

În ambele cazuri, **Dumnezeu** este onorat și I se aduce mulțumiri. Prin urmare, de ce să facem din asta o pricină de discordie și de ceartă?

14:7 Domnia lui Cristos pătrunde în toate aspectele vieții credinciosului. Noi nu trăim pentru noi înșine, ci pentru Domnul. Nu murim pentru noi înșine, ci pentru Domnul. E drept că ceea ce spunem și facem, îi frăncează pe alții, dar nu acesta e gândul pe care-l are în vedere versetul de față. Pavel subliniază aici că Domnul trebuie să fie țelul și obiectivul suprem al vieții copiilor Lui.

14:8 Unul din motivele pentru care **Cristos a murit și a înviat și a trăit din nou a fost ca El să poată fi Domnul nostru** iar noi să putem fi supușii Săi de bună voie, slujindu-L cu bucurie, din toată inima noastră, cu recunoștință. Domnia Lui continuă chiar și în moarte, când trupul nostru zace în mormânt, dar duhul și sufletul nostru sunt în prezența Sa.

14:10 Întrucât așa stau lucrurile, ar fi nechibzuit din partea creștinului evreu, cu prea multe scrupule, să-l condamne pe **fratele** care nu ține calendarul ebraic și nu se limitează la consumul de alimente cușer. Tot așa, este greșit din partea fratelui mai tare să arate **dispreț** pentru **fratele** mai slab. Realitatea este că fiecare din noi **va sta înaintea scaunului de judecată al lui Cristos**,⁵⁶ și evaluarea ce ni se va face cu acea ocazie va fi singura care va conta.

Această judecată are de a face cu slujirea unui credincios, nu cu păcatele sale (1 Cor. 3:11-15). Cu acel prilej se va trece în revistă activitatea noastră și se vor împărți răsplățile. Nu trebuie să confundăm această judecată cu Judecata Neamurilor (a nașunilor) de la Matei 25:31-46) sau cu Judecata de la Marele Tron Alb (Apo. 20:11-15). Acea jude-

cată va fi judecata finală, a morților răi.

14:11 Certitudinea înfățișării noastre înaintea a ceea ce în original este *bēma* lui Cristos este întărită cu citatul de la Isaia 45:23, unde Iehova însuși face afirmația apăsată că **orice genunchi se va pleca** înaintea Lui, recunoscându-I autoritatea supremă.

14:12 **Așadar** este clar că fiecare dintre noi va da socoteală cu privire la *noi înșine*, nu la frații noștri, **în fața lui Dumnezeu**. Adevărul e că ne judecăm unii pe alții prea mult, fără a avea autoritatea sau cunoștința adecvată.

14:13 În loc să-i judecăm pe ceilalți creștini, în aceste chestiuni neutre pe plan moral, ar trebui să ne hotărâm să nu facem niciodată nici un lucru care să împiedice progresul spiritual al unui frate. Nici una din aceste chestiuni neesențiale nu e atât de importantă încât să ne permită să-l facem pe un frate să se poticnească și să cadă.

14:14 Pavel știa, ceea ce știm și noi, că nici un aliment nu mai este **necurat** din punct de vedere ceremonial, cum erau unele pe vremea când iudeii trăiau sub lege. Hrana pe care o consumăm este sfințită prin cuvântul lui Dumnezeu și rugăciune (1 Tim. 4:5). Este sfințită prin cuvânt în sensul că Biblia o individualizează concret ca fiind bună. Este sfințită prin rugăciune când Îl rugăm pe Dumnezeu s-o binecuvânteze, spre slava Lui și pentru întărirea trupurilor noastre, ca să-L poată sluji pe El. Dar dacă un frate mai slab crede că este greșit să mănânce, de exemplu, carne de porc, atunci pentru el este greșit. Consumând carnea de porc, el ar viola conștiința pe care i-a dăruit-o Dumnezeu.

Când Pavel afirmă aici că **nimic nu este necurat în sine**, trebuie să înțelegem că se referă doar la chestiunile *neutre* pe plan moral. Altminteri, există în lume suficiente lucruri care sunt necurate, cum ar fi literatura pornografică, glumele porcoase, filmele proaste și orice fel de imoralitate. Afirmația lui Pavel trebuie înțeleasă în lumina contextului în care este redată. Creștinii nu se întinează pe plan ceremonial, dacă vor consuma alimente pe care Legea lui Moise le-a calificat drept necurate.

14:15 Când mă așez la masă cu un frate slab, am eu oare dreptul să insist că e perfect legitim pentru mine să comand creveți sau specialitatea casei la capitolul raci, chiar dacă știu că el nu aprobă aceste alimente? În aceste condiții, dacă voi comanda aceste mâncăruri, nu voi proceda cu **dragoste**, întrucât dragostea se gândește la alții, nu la

ea însăși. Dragostea renunță la drepturile sale legitime, de dragul promovării intereselor unui frate. Și astfel o mâncare nu poate fi niciodată mai importantă decât bunăstarea spirituală a **unuia pentru care a murit Cristos**. Dacă voi insista totuși, cedând egoismului meu, făcând paradă de drepturile mele în această privință, voi putea provoca, prin aceasta, daune ireparabile în viața celui frate mai slab. Or, nu merită să facem așa, dacă ne gândim că sufletul lui a fost răscum-părat cu un preț atât de mare: cu însuși sângele scump al Mielului.

14:16 Prin urmare, principiul care trebuie să ne călăuzească în această privință este că nu trebuie să lăsăm ca aceste lucruri de importanță secundară — perfect legitime în ele însele — să le dea prilejul altora să ne condamne pentru „ușurătatea” noastră sau „lipsa de dragoste”. Ar fi totuna cu a ne pierde bunul renume, pentru un blid de linte!

14:17 Ceea ce contează cu adevărat în **împărăția lui Dumnezeu** nu este un cod de reguli dietetice, ci realitățile spirituale. **Împărăția lui Dumnezeu** este sfera în care Dumnezeu este recunoscut ca Domnitor Suprem. În accepția cea mai largă a termenului, aici sunt cuprinși și toți cei care doar *mărturisesc* loialitatea lor față de Dumnezeu. Dar în realitatea lăuntrică a conceptului, se are în vedere doar aceia care s-au născut din nou — acesta fiind sensul **împărăției lui Dumnezeu** în versetul de față.

Dumnezeu nu a rânduit ca supușii împărăției să fie niște gurmanzi și niște dedați la mâncăruri alese sau degustători de vinuri rare. Mai degrabă, ei trebuie să demonstreze o viață de trăire în practică a **neprihănirii**, având o dispoziție de **pace** și armonie, și tipare mentale caracterizate de **bucuria Duhului**.

14:18 Nu ceea ce mănâncă un om are importanță, ci o viață de sfințenie — ea fiind aceea care câștigă onoarea lui Dumnezeu și aprobarea din partea oamenilor. Cei care pun accentul pe neprihănire (dreptate), pace și bucurie Îl slujesc pe **Cristos**, ascultând de învățăturile Lui.

14:19 Și astfel se conturează *încă un principiu*. În loc să ne certăm pentru lucruri de nimic, mai bine să ne străduim să menținem **pacea** și armonia în părtășia creștină. În loc să băgăm de vină altora, insistând asupra drepturilor noastre, mai bine să ne străduim să-i edificăm pe alții, în credința lor cea mai sfântă.

14:20 **Dumnezeu** desfășoară în viața

fiecăruia dintre copiii Lui o lucrare. Prin urmare, ne cutremurăm la gândul că am putea pune piedici acelei lucrări din viața unui frate mai slab, datorită unor chestiuni minore, cum ar fi hrana, băutura sau zilele. Pentru copilul lui Dumnezeu, toate alimentele sunt acum curate. Dar ar fi greșit din partea lui să mănânce anumite alimente, dacă, procedând așa, l-ar ofensa pe un frate sau l-ar face să se poticnească în umblarea sa creștină.

14:21 E de o mie de ori mai bine să se abțină de la consumul de carne sau vin sau orice altceva care ar putea să-l facă să se poticnească pe un frate sau să-l facă să înregistreze un declin spiritual. E un preț foarte mic să renunțăm la drepturile noastre, pentru a avea astfel grijă de cel care este slab.

14:22 Poate că eu am libertatea deplină de a mă hrăni din orice hrană, știind că Dumnezeu mi-a dăruit-o pentru ca eu s-o primesc cu mulțumire. Dar nu trebuie să fac paradă inutilă de această libertate în fața celor slabi. Este mai bine să-mi exersez acea libertate în particular, când nimeni nu va putea fi vătămat.

Este bine să umblăm, bucurându-ne de deplina libertate creștină, fără să fim încetușați de scrupule nejustificate. Dar este mai bine să renunțăm la drepturile noastre legitime, decât să ne osândim, făcând vreun lucru care să-i vatăme pe alții. Ferice de cine nu-i face pe alții să se poticnească!

14:23 Cât privește pe fratele slab, pentru el este greșit să mănânce vreun lucru pentru care îl muștră conștiința. Consumul aceluia lucru nu va proveni, în acest caz, din credință, căci nu are cugetul curat cu privire la acel lucru. Or, este păcat să treacă peste conștiința sa.

E drept însă că conștiința cuiva nu este un ghid infailibil, ci ea trebuie educată, prin cuvântul lui Dumnezeu. Dar, scrie Merrill Unger: „Pavel stabilește legea potrivit căreia cineva trebuie să asculte de conștiința sa, chiar dacă este slabă, întrucât altfel s-ar distruge personalitatea morală.”⁵⁷

15:1 Primele treisprezece versete din capitolul 15 continuă subiectul capitolului precedent, care se ocupă cu probleme legate de indiferența pe plan moral. Se iviseră o seamă de tensiuni între convertiții de la iudaism și cei proveniți din păgânism, ceea ce l-a determinat pe Pavel să facă acest apel în vederea unor relații armonioase între creștinii iudei și cei dintre Neamuri.

Cei care sunt tari (adică, aceia care au libertatea totală cu privire la lucruri cu valoare morală neutră) nu trebuie să-și placă lor înșiși, printr-o afirmare egoistă a drepturilor lor, ci ar trebui să-i trateze pe frații lor slavi cu amabilitate și considerație, ținând cont de scrupulele lor.

15:2 Aici principiul este următorul: nu trăi pentru a-ți satisface eul tău, pentru a fi pe placul tău însuși. Trăiește, mai degrabă, pentru a fi plăcut semenului tău, făcându-i bine și zidindu-l. Asta e metoda creștină!

15:3 Cristos ne-a dat pilda Sa, trăind pentru a-l fi plăcut Tatălui Său, și nu Lui însuși. El a spus: „Ocările celor ce Te ocărăsc pe Tine au căzut asupra Mea.” (Ps. 69:9, în versiunea Cornilescu „ocările.... cad asupra Mea” nota și sublinierea traducătorului). Asta înseamnă că El a fost atât de preocupat de onoarea lui Dumnezeu, încât atunci când oamenii L-au insultat pe Dumnezeu, Domnul Isus a considerat-o o insultă adresată Lui însuși.

15:4 Citatul acesta din Psalmi ne amintește că Scripturile din Vechiul Testament au fost scrise pentru învățătura noastră. Deși ele nu ne-au fost adresate în primul rând nouă, ele conțin lecții de mare preț pentru noi. Când întâmpinăm probleme, conflicte, strâmătorări și necazuri, Scripturile ne învață să fim statornici și ne conferă mângâiere. Astfel, în loc să fim înghițiți de valuri, suntem susținuți de nădejdea că Domnul ne va trece cu bine prin aceste încercări.

15:5 Această considerație îl determină pe Pavel să-și exprime dorința ca Dumnezeuul care ne dăruiește stăruință și mângâiere să-i învrednicească și pe cei tari, și pe cei slabi, pe creștinii dintre Neamuri și pe cei evrei, să trăiască în armonie, potrivit cu învățătura și pilda lui Cristos Isus.

15:6 Urmarea va fi faptul că sfinții vor fi uniți în închinarea lor în fața Dumnezeului și Tatălui Domnului nostru Isus Cristos. Ce tablou măreț! Evrei salvați și neevrei salvați, închinându-se Domnului, cu o singură gură!

Gura este menționată de patru ori în cartea Romani, formând un fel de schiță biografică a „sufletului bine mântuit”. La început, gura era plină de blesteme și de amărăciune (3:14). Apoi gura a fost astupată și omul a fost adus, vinovat, înaintea Judecătorului (3:19). După aceea el mărturisește cu gura sa pe Isus ca Domn (10:9). Și, în cele din urmă, gura Lui Îl laudă din plin pe Domnul Isus și I se închină Lui (15:6).

15:7 Încă un principiu se conturează din toate acestea. În pofida oricăror deosebiri ce ar putea exista în privința unor chestiuni de ordin secundar, noi trebuie să ne primim unii pe alții cum ne-a primit și Cristos. Aici se află temelia primirii cuiva în rândurile credincioșilor din adunarea locală. Noi nu-l primim pe cineva pe baza afilierii sale la o confesiune sau pe baza maturității sale spirituale sau a statutului social pe care îl ocupă, ci trebuie să-i primim pe aceia pe care Cristos i-a primit, pentru a promova slava lui Dumnezeu.

15:8 În următoarele șase versete apostolul le amintește cititorilor că lucrarea lui Isus Cristos îi cuprinde și pe evrei, și pe neevrei, implicația fiind că inima noastră trebuie să fie suficient de cuprinzătoare pentru a include credincioșii din ambele categorii. Negreșit Cristos a venit pentru a sluji circumcizia — adică poporul evreu. Căci Dumnezeu făgăduise de multe ori că îl va trimite pe Mesia la Israel și venirea lui Cristos a confirmat adevărul acelor făgăduințe.

15:9 Dar Cristos aduce binecuvântări și Neamurilor. Planul lui Dumnezeu a fost ca națiunile să audă evanghelia și ca cei care vor crede să-L slăvească pe Dumnezeu pentru îndurarea Sa cea mare. Asta nu trebuie să-i surprindă pe credincioșii iudei, întrucât este un fapt frecvent menționat în Scripturile lor. În Psalmul 18:49, de exemplu, David anticipează ziua în care Mesia va cânta laudă lui Dumnezeu în mijlocul oștirii credincioșilor dintre Neamuri.

15:10 La Deuteronom 32:43 Neamurile sunt înfățișate drept bucurându-se de binecuvântările mântuirii, alături de poporul Său Israel.

15:11 În Psalmul 117:1 îl auzim pe Israel chemând Neamurile să-L laude pe Domnul în timpul Domniei Sale de o Mie de ani, ca Mesia.

15:12 În fine, Isaia adaugă mărturia sa la includerea Neamurilor în stăpânirea lui Mesia (Is. 11:1, 10). Ideea care trebuie subliniată aici este că Neamurile se vor împărtăși din privilegiile conferite de Mesia și de evanghelia Sa.

Domnul Isus este o rădăcină a lui Iese în sensul că El este Creatorul lui Iese, și nu că El ar fi descins din Iese (deși și ultima variantă este adevărată!). La Apocalipsa 22:16 Isus se referă la El însuși drept Rădăcina și Vlăstarul lui David. Cât privește Dumnezeirea Lui, El este Creatorul lui David; cât privește umanitatea Sa, El este des-

cententul lui David.

15:13 Așadar, Pavel își încheie această secțiune cu o benedicție minunată, rugându-se ca Dumnezeuul care dă o bună nădejde prin har să-i umple pe sfinți cu toată bucuria și pacea, în timp ce aceștia cred în El. Poate că Pavel s-a gândit în mod special la credincioșii neevrei de aici, dar rugăciunea este adecvată pentru toți. Și mai este adevărat că cei care sunt plini de nădejde, prin puterea Duhului Sfânt nu au timp să se certe pentru lucruri neesențiale. Nădejdea noastră comună este un extraordinar de puternic factor unificator în viața creștină.

G. În planurile lui Pavel (15:14-33)

15:14 În restul capitolului 15 Pavel afirmă motivul pentru care le-a scris romanilor și dorința lui fierbinte de a-i vizita.

Deși niciodată nu i-a întâlnit pe creștinii romani, el este încrezător că ei vor primi îndemnul său. Această încredere se întemeiază pe cele auzite de el cu privire la bunătatea lor. În plus, el este convins că ei cunosc doctrina creștină, care le conferă capacitatea de a-i îndemna pe alții, la rândul lor (text marginal NKJV).

15:15 În pofida încrederii lui în progresul lor spiritual și în pofida faptului că era încă străin pentru ei, Pavel nu ezită să le amintească de unele din privilegiile și responsabilitățile ce le revin. Candoarea de care dă dovadă în scrisoarea pe care le-o adresează a izvorât din harul ce i-a fost dat de Dumnezeu — adică harul prin care a fost rânduit ca apostol.

15:16 El a fost rânduit de Dumnezeu ca să fie un fel de preot-slujitor al lui Isus Cristos pentru Neamuri. El a considerat lucrarea sa de jertfă în Evanghelia lui Dumnezeu ca o funcție preotească în care el a adus Neamurile ca o jertfă bine primită de Dumnezeu, pentru faptul că ele au fost sfințite sau puse deoparte de Duhul Sfânt pentru Dumnezeu prin procesul nașterii din nou. Iată ce afirmă, plin de bucurie, G. Campbell Morgan:

Ce lumină strălucitoare aruncă acest verset asupra întregii noastre lucrări de evanghelizare și de pastorat! Fiecare suflet câștigat prin predicarea evangheliei nu este doar dus la un loc de siguranță și binecuvântare, ci este, în același timp, o jertfă adusă lui Dumnezeu, un dar care-I este plăcut — exact jertfa pe care o așteaptă El. Fiecare suflet instruit cu atenție și răbdare în lucrurile lui Cristos, fiind astfel făcut să se

conformeze chipului Său, este un suflăt în care Tatăl își găsește plăcerea. Astfel, noi trudim nu numai pentru mântuirea oamenilor, ci și pentru a fi pe placul inimii lui Dumnezeu. Acesta este motivul cel mai puternic.⁵⁸

15:17 Și atunci când Pavel recurge la laude, nu se laudă pe el însuși, ci îl laudă pe **Cristos Isus**. De asemenea, nu se laudă cu realizările sale proprii, ci cu acelea pe care **Dumnezeu** a găsit cu cale să le săvârșească prin el. Un slujitor smerit al lui Cristos nu se angajează în laude necuviincioase, ci, mai degrabă, este conștient de faptul că Dumnezeu se folosește de el pentru a-Și aduce la îndeplinire planurile. Orice ispită de a cădea în mândrie este temperată de convingerea că el însuși nu este nimic în sine, că nu are nimic al său, decât ceea ce a primit și că nu poate face nimic pentru Cristos, decât prin puterea Duhului Sfânt.

15:18 Pavel nu își permite să vorbească despre ceea ce a făcut Cristos prin slujirea altora. El se rezumă la modul în care Domnul l-a folosit *pe el* pentru a câștiga **Neamurile** la ascultare, atât prin spusele sale — adică prin ceea ce a făcut — cât și prin faptele sale, adică prin mesajul propovăduit și minunile pe care le-a săvârșit.

15:19 Domnul a confirmat mesajul apostolului prin minunile care au exemplificat importante lecții spirituale și au trezit umire în rândul oamenilor, precum și prin diversele manifestări ale puterii Duhului. Urmarea a fost faptul că apostolul a predicat din plin Evanghelia, începând de la Ierusalim și ajungând până în Iliric (la nord de Macedonia, pe coasta Mării Adriatice). **De la Ierusalim... până la Iliric** reprezintă aria *geografică* de răspândire a slujirii sale, cele două puncte nefiind redată în ordine cronologică.

15:22 Urmând acest traseu, Pavel a avut drept țel să predice evanghelia în ținuturi nedestelenite. Auditoriul său se compunea în principal din Neamuri, care nu auziseră niciodată despre Cristos. În felul acesta, el nu a construit pe temeliea nimănui. Exemplul lui Pavel de pionierat în teritorii noi nu înseamnă că și alți slujitori ai Domnului trebuie neapărat să urmeze întru totul exact același model, căci unii sunt chemați să vină într-o zonă și să înceapă munca de predare, după ce au fost sădite noi biserici.

15:21 Această lucrare de așezare a temeliei între Neamuri a constituit împlinirea profeției lui Isaia (52:15), care spune că

Neamurile ce nu fuseseră niciodată evanghelizate vor **vedea** și că cei ce nu auziseră niciodată până atunci vestea bună vor înțelege și vor răspunde cu credință adevărată.

15:22, 23 În dorința lui de a ara pe terenuri nedestelenite, Pavel fusese prea ocupat ca să se poată deplasa la Roma. Dar iată că de acum temelie a fost pusă în regiunea menționată la 15:19. Alții vor putea clădi pe această temelie. Pavel se simțea, prin urmare, liber să-și împlinească dorința nutrită de atâta timp de a vizita Roma.

15:24 Planul său era de a face o escală la Roma, în drumul său spre Spania. Prin urmare, nu va putea sta suficient de mult timp pentru a se bucura de toată părtașia de care ar dori să aibă parte cu ei, dar, cel puțin în parte, își va fi stămpărat dorul de a fi cu ei. Iar mai departe, el era încredințat că ei îi vor da tot ajutorul de care va avea nevoie pentru a-și continua călătoria în Spania.

15:25 Dar între timp el se ducea la Ierusalim, pentru a preda fondurile ce fuseseră strânse în mijlocul bisericilor dintre Neamuri, pentru sfinții nevoiași din Iudeea. Asta este colecta despre care citim la 1 Corinteni 16:1 și 2 Corinteni 8 și 9.

15:26, 27 Credincioșii din **Macedonia și Ahaia** contribuiseră cu bucurie la aceste fonduri strânse pentru ușurarea greutăților prin care treceau creștinii săraci. Această colectă a fost strânsă absolut voluntar, donatorii dând fără să fie siliți de nimeni, ci considerând că este de datoria lor s-o facă. La urma urmelor, oare nu beneficiaseră chiar ei înșiși de faptul că Evanghelia le-a parvenit prin intermediul credincioșilor iudei? Așadar nu se aștepta prea mult de la ei când se dorea contribuția lor la ușurarea greutăților materiale prin care treceau frații lor iudei.

15:28, 29 De îndată ce Pavel își va fi îndeplinit această misiune, predând fondurile așa cum promisese că va face, urma să viziteze Roma în drum spre Spania. Și el era pe deplin convins că vizita sa la Roma va fi însoțită de plinătatea binecuvântării evangheliei pe care o toarnă întotdeauna Cristos atunci când cuvântul lui Dumnezeu se predică în puterea Duhului Sfânt.

15:30 Apostolul încheie această secțiune cu apelul fierbinte adresat credincioșilor să se roage pentru el. Baza de pe care lansează el acest apel este unitatea lor reciprocă în Domnul Isus Cristos și dragostea lor care provenea de la Duhul Sfânt. El îi roagă „să se lupte“ (sau „să agonizeze“) cu el în rugăciunile lor către Dumnezeu pentru el. După

cum se exprimă Lenski: „Asta reclamă un gen de rugăciuni în care cineva își varsă toată inima și tot sufletul, întocmai cum procedează luptătorii din arenă.”⁴⁹

15:31 Sunt enumerate patru lucruri pentru care trebuie să se roage. *Mai întâi*, Pavel îi îndeamnă să se roage ca el să fie izbăvit de zeloții din Iudeea, care se opuneau cu înverșunare evangheliei, așa cum făcuse și el odinioară.

În al doilea rând, el îi îndeamnă pe credincioșii romani să se roage ca **sfinții** evrei să primească cu bunăvoință banii strănși pentru ei. Asta întrucât persistau puternice prejudecăți împotriva credincioșilor proveniți dintre Neamuri și împotriva celor care predicau Neamurilor. Apoi mai există întotdeauna și pericolul ca unii oameni să fie ofenșați de ideea de a li se da pomană. De multe ori, se cere mai multă bunăvoință ca să accepți un dar, decât să dai un dar!

15:32 Al *treilea* lucru pentru care îi îndeamnă Pavel să se roage este ca Domnul să-i dăruiască o vizită plină de bucurie la Roma. Cuvintele: **prin voia lui Dumnezeu** exprimă dorința lui Pavel de a fi călăuzit de Domnul în toate lucrurile.

În fine, el cere ca vizita lui la Roma să fie un prilej de învioreare, în mijlocul misiunii pline de peripeții și de trudă în care era angajat apostolul.

15:33 Și acum Pavel își incheie capitolul cu rugăciunea ca **Dumnezeu** care este sursa **păcii** să fie și partea lor. În capitolul 15 Domnul a fost numit *Dumnezeul răbdării* și al *mângâierii* (v. 5), *Dumnezeul nădejzii* (v. 13), iar acum **Dumnezeul păcii**. El este izvorul a tot ce este bun și a tot ce are nevoie un sărman păcătos, acum și în veșnicie. **Amin.**

H. În recunoașterea pe care se cuvine s-o acordăm altora (Cap. 16)

La prima vedere, ultimul capitol din Romani pare a fi un simplu catalog neinspirat de nume, care nu au prea mare semnificație pentru noi cei de azi. Dar la o privire mai atentă vom constata că acest capitol neglijat îi va oferi credinciosului multe lecții importante.

16:1 Fivi este prezentată ca o **slujitoare**⁶⁰ a bisericii din **Chencrea**. Nu trebuie neapărat să credem că ea aparținea unui ordin religios aparte. Orice soră care slujește în legătură cu o adunare locală poate fi o „diaconită”.

16:2 Ori de câte ori creștinii primari se deplasau de la o biserică la alta, ei purtau cu ei scrisori de prezentare. Asta era de mare folos pentru biserică vizitată și pentru cel ce o vizita.

Așadar apostolul o prezintă aici pe Fivi și îi roagă pe credincioși să-i facă o primire bună, ce i se cuvine unei credincioase adevărate, într-o manieră demnă de statutul de frați și surori credincioși ai ei. Apoi el îi roagă s-o ajute în toate privințele și o recomandă ca pe una care s-a consacrat în întregime lucrării de slujire a altora, între care s-a numărat și Pavel. Poate că era o soră ce nu obosea nicidecum, oferindu-le predicatorilor și altor credincioși din **Chencrea** ospitalitate.

16:3 Apoi Pavel transmite salutări lui **Priscila și Acuila**, care fuseseră lucrători atât de vajnici împreună cu Pavel, în slujba lui **Cristos Isus**. O, cât de mult îi mulțumim lui Dumnezeu pentru cuplurile creștine care se jertesc fără rezerve, trudind pentru cauza lui **Cristos!**

16:4 Odată, Priscila și Acuila și-au riscat chiar viața pentru Pavel — un act eroic despre care nu ni se oferă alte detalii. Dar apostolul este recunoscător, cum sunt și bisericile de Neamuri convertite, cărora le-a slujit el.

16:5 **Salutați biserica din casa lor**. Asta înseamnă că o adunare adevărată de credincioși se întrunea în casa lor. Abia către sfârșitul veacului al doilea au început să se construiască edificii special destinate întrunirilor bisericilor. Anterior, când Priscila și Acuila locuiau la Corint, ei aveau o altă biserică, în casa lor.

Epenet înseamnă „vrednic de laudă”. Fără îndoială acest prim convertit din provincia **Ahaia**⁶¹ își justifica pe deplin numele. Pavel îl numește „preaiubitul meu”.

16:6 Proeminența pe care o ocupă numele femeilor în acest capitol subliniază lărga sferă de utilitate a slujirii lor (v. 1, 3, 6, 12, etc.). **Maria** s-a ostenit ca o troiană pentru sfinți.

16:7 Nu știm când au fost **Andronic** și **Iunia**, „împreună-definuți” cu Pavel. Nu putem ști dacă termenul „rudele mele” ar însemna că erau rude apropiate ale lui Pavel, sau doar se referă doar la faptul că erau evrei, ca și Pavel. De asemenea, nu știm dacă sintagma: **care sunt cu vază între apostoli** înseamnă că ei erau respectați de apostoli sau că ei înșiși erau apostoli de marcă. Tot ce putem ști este că ei au devenit creștini **înaintea** lui Pavel.

16:8 Ampliat, preiubitul de Pavel, este cel cu care facem amoi cunoștință. Dacă n-ar fi existat Calvarul, n-am fi avut poate nici o posibilitate să aflăm despre aceste persoane. Legătura noastră cu Calvarul este, în realitate, singurul lucru care ne distinge pe fiecare dintre noi.

16:9 Urban se alege cu titlul de „împreună-lucrător cu noi în Cristos” iar **Stache** este numit **preaiubitul meu**. Romani 16 este o miniatură a scenei de la Scaunul de Judecată al lui Cristos, în cadrul căreia se vor acorda elogiul pentru toate ocaziile în care am dat dovadă de credincioșie pentru Cristos.

16:10 Apele trecuse cu succes printr-o serie de încercări și câștigase pecetea de „slujitor încercat (sau «aprobat») al lui Cristos.”

Pavel salută apoi **casa lui Aristobul**, prin aceasta înțelegându-se, probabil, sclavii creștini ai acestui nepot al lui Irod cel Mare.

16:11 Ierodion era probabil și el sclav. Concetățean al lui Pavel, poate a fost singurul sclav *evreu* din casa lui Aristobul.

Apoi unii din sclavii lui **Narcis** erau de asemenea credincioși și Pavel îi cuprinde și pe ei în salutările sale. Nici cei ce ocupau poziția cea mai de jos pe scara socială nu sunt excluși de la cele mai alese binecuvântări ale creștinismului. Includerea sclavilor în această listă de nume ne amintește că în Cristos toate distincțiile sociale sunt șterse, pentru că toți suntem una în El.

16:12 Trifena și Trifosa însemnau, după câte se pare, „delicată” și „luxoasă”, dar, în realitate, ele erau lucrătoare neobosite, dăruite cu totul slujirii Domnului. **Preaiubita Persida** era încă una din acele femei de care e atâtă nevoie în bisericile locale, dar care sunt atât de puțin prețuite, până când e prea târziu, deoarece nu mai sunt printre noi.

16:13 Ruf era probabil fiul lui Simon, care a purtat crucea în locul lui Isus (Mat. 27:32). El a fost **ales în Domnul** nu numai cu privire la mântuirea sa, ci și față de caracterul lui creștin. Cu alte cuvinte, era un sfânt ales. **Mama** lui Ruf se purtase cu dragoste de mamă față de Pavel și asta i-a atras titlul de „mama mea”.

16:14, 15 Poate că **Asincrit, Flegon, Hermes și Herma** erau activi în biserica ce se aduna în casa unuia dintre credincioși, cum era aceea a lui Priscila și Acuila (16:3, 5). **Filolog și Iulia, Nereu și sora lui, și Olimpa** formau probabil nucleul altei biserici ce se strângea în casa unui credincios.

16:16 Sărutul sfânt era modul plin de

afecțiune prin care se salutau sfinții pe vremea aceea, ce continuă să fie practicat în unele țări. În cultura occidentală **sărutul** a fost în general înlocuit cu strângerea mâinii.

Bisericile din Ahaia, unde se afla Pavel când scria aceste rânduri, i s-au alăturat, transmitând salutările lor.

16:17 Apostolul nu-și poate încheia scrisoarea fără un avertisment împotriva învățătorilor fără Dumnezeu, care ar putea să se strecoare în mijlocul bisericii. Creștinii trebuie să fie cu ochii în patru împotriva tuturor oamenilor de teapa acestora, care ar putea să formeze diverse partide și să întindă curse, distrugând credința celor neveghetori. Prin urmare, trebuie să ia seama la acest pericol, depistându-i pe cei ce propagă învățături contrare învățaturii sănătoase pe care și-au însușit-o creștinii, evitându-i cu desăvârșire pe acești învățători falși.

16:18 Acești învățători falși nu ascultă de **Domnul nostru Isus Cristos**. Ei ascultă doar de poftele lor. Și, din nefericire, reușesc să-i amăgească pe cei neveghetori, prin vorbirea lor lingușitoare.

16:19 Pavel se bucura de faptul că ascultarea de Domnul a destinarilor scrisorii sale era binecunoscută. Totuși el a ținut să-și exprime dorința ca ei să poată discerne și să asculte de învățatura bună, nedând nici un răspuns răului.

16:20 În felul acesta, **Dumnezeul** care este izvorul **păcii** le va da o biruință grabnică asupra **Satanei**.

Benedicția caracteristică a apostolului le urează sfinților tot ce le trebuie pentru a-și continua drumul spre slavă.

16:21 Îl cunoaștem pe **Timotei**, fiul lui Pavel în credință și colaboratorul său în lucrarea creștină. Nu știm însă nimic despre **Luciu**, decât că, asemenea lui Pavel, avusese părinți evrei. Pe **Iason** se poate să-l fi cunoscut deja la Fapte 17:5 iar pe **Sosipater** la Fapte 20:4. Ambii erau evrei.

16:22 Terțiu era cel căruia Pavel i-a dictat **această epistolă**. El își permite să adauge salutul său personal către cititori.

16:23 Există cel puțin patru bărbați cu numele de **Gaiu(s)** în Noul Testament. Cel din versetul 23 este probabil una și aceeași persoană cu cea de la 1 Corinteni 1:14, cunoscută pentru hospitalitatea sa, nu numai față de Pavel, ci și față de toți creștinii care aveau nevoie de ea. **Erast** era **vistiernicul cetății** Corint. Să fi fost el oare aceeași persoană menționată la Fapte 19:22 și/sau 2 Timotei 4:22? Nu putem ști sigur. **Cuart**

este amintit ca un simplu frate, dar ce onoare este să fii numit frate! Ce demnitate!

16:24 Harul Domnului nostru Isus Cristos să fie cu voi toți! este benedecția cu care își încheie de obicei Pavel epistolele. Este identică cu cea din versetul 20, decât că aici se adaugă cuvântul **toți**. În fapt, la majoritatea manuscriselor epistolei către Romani 24 este ultimul verset, iar doxologia cuprinsă în versetele 25-27 apare după *capitolul 14*. Textul alexandrin (NU) omite versetul 20. Atât benedecția, cât și doxologia sunt un mod minunat de a încheia cartea. Și ambele se încheie cu **Amin**.

16:25 Epistola se încheie cu o doxologie, adresată lui Dumnezeu, care este în stare să-i facă pe copiii Săi să rămână statornici, potrivit cu **evanghelia** pe care a vestit-o Pavel și pe care o numește **evanghelia mea**. Desigur, nu există decât o singură cale a mântuirii. Dar aceasta i-a fost incredințată lui, ca „apostol al Neamurilor“, pe când Petru a predicat mai cu seamă evreilor. Este vestirea publică a mesajului despre **Isus Cristos** cu privire la **revelația** minunatului adevăr **ținut ascuns de la întemeierea lumii**. O **taină** în Noul Testament este un adevăr ce nu fusese făcut cunoscut până atunci și un adevăr pe care intelectul uman nu l-ar putea descoperi nicidecum, dar care a fost acum făcut cunoscut.

16:26 Taina anumită despre care se vorbește aici este adevărul potrivit căruia evreii credincioși și Neamurile credincioase sunt făcuți co-moștenitori, co-membri ai Trupului lui Cristos și co-părtași ai făgăduinței Sale în Cristos prin evanghelie (Ef. 3:6).

Această taină a fost acum făcută cunoscută prin scrierile profeților — nu ale profeților din Vechiul Testament, ci ale celor din perioada Noului Testament. Taina aceasta nu fusese cunoscută în Scripturile Vechiului Testament, dar a fost descoperită în **Scripturile profetice** ale Noului Testament (vezi Ef. 2:20; 3:5).

Este mesajul evangheliei pe care Dumnezeu a poruncit să fie adusă la cunoștința tuturor națiunilor, pentru ca oamenii să asculte de credință și să fie mântuiți.

16:27 Numai Dumnezeu este sursa și manifestarea înțelepciunii pure și Lui îi aparține **slava prin Isus Cristos**, Mediatorul nostru, **în vecii vecilor!**

Așa se termină minunata epistolă a lui Pavel! Cât de îndatorați suntem Domnului pentru ea! Și ce săraci am fi fără ea! **Amin**.

NOTE FINALE

¹(1:4) Unii comentatori consideră că sintagma „Duhul sfânteniei“ se referă la propria ființă sfântă a lui Cristos, adică la duhul Său uman.

²(1:29) E lesne de înțeles de ce unele manuscrise au omis, din greșeală, *imoralitatea sexuală*, întrucât în greacă termenul *porneia* seamănă foarte mult cu *ponēria* (adică „rău“).

³(1:31) Versetul 31 conține cinci cuvinte negative, care încep cu un „alfa-privativ“ (de exemplu: „a-teu“, adică „nici-un-Dumnezeu“), similare cuvintelor compuse ce încep cu prefixul negativ: „ne-....“ NU omite *neiertător* (*aspondous*), care seamănă foarte mult cu *neuibitor* (*astorgous*).

⁴(2:4) A. P. Gibbs, *Preach and Teach the Word* („Predicați și predați Cuvântul“), pg. 12/4.

⁵(2:6) Lewis S. Chafer, *Systematic Theology*, III:376.

⁶(3:22) Textul NU omite „și peste toți“.

⁷(3:23) Timpul aorist, nu perfectul.

⁸(Excurs): Același lucru este valabil și în ebraică și în greacă.

⁹(3:24) Arthur T. Pierson: *Shall We Continue in Sin?* („Să continuăm să păcătui-m?“), pg. 23.

¹⁰(3:24) Pal Van Gorder, în *Our Daily Bread* (Pâinea noastră cea de toate zilele“).

¹¹(3:30) Cranfield scoate în evidență (în lucrarea *Romans I: 222*) că încercările de a găsi deosebiri subtile de sens între aceste prepoziții nu sunt convingătoare. Augustin a avut, probabil, dreptate, când a pus folosirea a două prepoziții cu același sens pe seama dorinței de varietate stilistică. (Comentariul acesta nu privește textul românesc, deoarece aici se folosește o singură prepoziție: „prin“, n.tr.)

¹²(4:1) Sau experiența lui „Avraam (stră)-moșul nostru după fire.“

¹³(4:13) *Daily Notes of the Scripture Union*, (alte documente nu există).

¹⁴(4:19) Deși unele omit negația „nu“, sensul nu se schimbă prea mult.

¹⁵(4:24) C. H. Mackintosh: *The Mackintosh Treasury: Miscellaneous Writings by C. H. Mackintosh* („Tezaurul Mackintosh: Diverse Scrieri de C. H. Mackintosh“), pg. 66.

¹⁶(5:11) Termenul „atonement“ din ediția KJV era corect la data apariției acestei traduceri, în 1611, când însemna „at-one-ment“ sau reconciliere.

¹⁷(6:1) J. Oswald Sanders: *Spiritual Problems*, pg. 112.

¹⁸(6:5) Charles Hodge: *The Epistle to the Romans*, pg. 196.

¹⁹(6:11) Ruth Paxson: *The Wealth, Walk, and Warfare of the Christian*, pg. 108.

²⁰(6:11) C. E. Macartney, *Macartney's Illustrations*, pg. 378, 379.

²¹(6:14) James Denney, „St. Paul's Epistle to the Romans,” in *The Expositor's Greek Testament*, pg. 108.

²²(6:19) Charles Gahan, *Gleanings in Romans, in loco*.

²³(6:21) Marcus Rainsford: *Lectures on Romans VI*, pg. 172.

²⁴(6:21) Pierson, *Shall We Continue in Sin?* pg. 45.

²⁵(7:15) Harry Foster, articol apărut în *Toward the Mark* („Spre țintă”), pg. 110.

²⁶(7:23) George Cutting: „The Old Nature and the New Birth” („Firea veche și nașterea din nou”) (broșură), pg. 33.

²⁷(8:1) Cuvintele „care nu umblă după îndemnul firi, ci după îndemnul Duhului” sunt considerate ca nefăcând parte din unele manuscrise, ele apărând în versetul 1 dintr-o eroare, fiind copiate de la versetul 4. Totuși, ele apar în majoritatea manuscriselor, constituind, după câte se pare, o descriere suplimentară a celor aflați în Cristos.

²⁸(8:10) Traducătorii versiunii NKJV (New King James Version) au considerat că termenul *pneuma* se referă la Duhul Sfânt, ceea ce explică faptul că „Duh” este redat cu inițială majusculă. Dar manuscrisele originale au fost redactate integral în majuscule (unciale). Prin urmare, e o chestiune de interpretare. În opinia noastră, textul se referă aici la duhul (uman) al credinciosului.

²⁹(8:15) Vezi nota 28. Aici sensul alternativ al termenului „Duh” nu este duhul uman, ci o atitudine opusă robiei.

³⁰(8:18) În ebraică termenul pentru *glorie* derivă din sintagma *a fi greu*. De aici, rezultă că cititorii evrei ar fi considerat acesta un joc de cuvinte, chiar dacă acesta nu reiese atât de bine în greacă.

³¹(8:31) Acesta a fost versetul călăuzitor al vieții lui Ioan Calvin.

³²(8:32) C. H. Mackintosh (alte documente nu există).

³³(8:37) O redare foarte literală ar fi: „noi supra-cucerim” (*hypernikōmen*).

³⁴(8:39) Cuvintele acestea se foloseau, de pildă, în astrologie.

³⁵(9:4) *The New Scofield Reference Bible*, pg. 1317.

³⁶(9:5) Vezi Hodge: *Romans*, pg. 299-301, pentru o expunere detaliată a acestei chestiuni.

³⁷(9:16) G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Word*, pg. 335, 336.

³⁸(9:21) Albert Barnes, *Barnes's Notes on the New Testament*, pg. 617.

³⁹(9:23) Charles R. Erdman: *The Epistle of Paul to the Romans*, pg. 109.

⁴⁰(10:10) William Kelly: *Notes on the Epistle to the Romans*, pg. 206.

⁴¹(10:10) James Denney, citat de Kenneth Wuest în *Romans in the Greek New Testament*, pg. 178.

⁴²(10:14) Hodge: *Romans*, pg. 545.

⁴³(11:1) Ce trist e să constatăm că mulți din cei ce aplică binecuvântările Israelului la biserică nu au nici o strângere de inimă pentru faptul că Scriptura a prezis, în același timp, și blesteme pentru Israel!

⁴⁴(11:32) George Williams: *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, pg. 871.

⁴⁵(11:33) Arthur W. Pink: *The Attributes of God*, pg. 13.

⁴⁶(12:1) Norman Grubb: *C. T. Studd, Cricketer and Pioneer*, pg. 141.

⁴⁷(12:6) Hodge: *Romans*, pg. 613.

⁴⁸(12:6) A. H. Strong: *Systematic Theology*, pg. 12.

⁴⁹(12:6) Dar articolul hotărât din textul original are, practic, valoare de pronume, în unele contexte.

⁵⁰(12:19) R. C. H. Lenski: *St. Paul's Epistle to the Romans*, pg. 780.

⁵¹(12:21) J. N. Darby, din nota de subsol de la Romani 12:21 în a sa *New Translation* („Noua Traducere”).

⁵²(12:21) George Washington Carver (alte documente nu sunt disponibile).

⁵³(12:21) Citat din lucrarea lui Charles Swindoll: *Growing Strong in the Seasons of Life*, pg. 69, 70.

⁵⁴(13:4) În ebraică, verbele obișnuite pentru „a omorî” și „a înjunghia” sunt *qatal* și *hārag*. Verbul „a ucide” (cu intenție, *rāhats*) este cel folosit în Cele Zece Porunci, traducerea greacă fiind la fel de clară în această privință.

⁵⁵(13:9) Textul NU omite această poruncă în acest loc.

⁵⁶(14:10) Unele manuscrise vechi (NU) conțin cuvintele: „scaunul de judecată al lui Dumnezeu” în loc de „...al lui Cristos” (Textele TR și M). Dar noi știm că *Cristos* va fi Judecătorul, întrucât Tatăl I-a încredințat toată judecata (Ioan 5:22).

⁵⁷(14:23) Merrill F. Unger: *Unger's Bible Dictionary*, pg. 219.

⁵⁸(15:16) Morgan: *Searchlights*, pg. 337.

⁵⁹(15:30) Lenski: *Romans*, pg. 895.

⁶⁰(16:1) Probabil s-ar fi folosit forma feminină a lui *diakonos* („slujitor“, „diacon“) dacă s-ar fi avut în vedere o funcție destinată femeilor.

⁶¹(16:5) Textul NU conține termenul *Asia* aici (dar Corintul, de unde se crede că le scria Pavel această scrisoare Romanilor, se afla în *Ahaia*).

BIBLIOGRAFIE

Cranfield, C. E. B. *The Epistle to the Romans, Vol. I (ICC)*, Edinburgh: T & T. Clark Ltd., 1975.

Denney, James. „St. Paul's Epistle to the Romans“, *The Expositor's Greek Testament, Vol. II*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.

Erdman, C. R. *The Epistle of Paul to the Romans*. Philadelphia: The Westminster Press, 1925.

Gahan, Chales. *Gleanings in Romans*. Publicată de autor.

Hodge, Charles. *Commentary on the Epistle to the Romans*. New York: George H. Doran Company, 1886.

Kelly, William. *Notes on the Epistle to the Romans*. Londra: G. Morrish, 1873.

Lenski, R. C. H. *St. Paul's Epistle to the Romans*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1961. Newell, William R. *Romans Verse by Verse*. Chicago: Moody Press, 1938.

Rainsford, Marcus. *Lectures on Romans VI*. Londra: Charles J. Thynne, 1898.

Shedd, William G. T. *A Critical and Doctrinal Commentary on the Epistle of St. Paul to the Romans*. Grand Rapids: Zondervan, 1967.

Stiffler, James M. *The Epistle to the Romans: A Commentary Logical and Historical*. Chicago: Moody Press, 1960.

Wuest, Kenneth S. *Romans in the Greek New Testament*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1964.